

ПАПА, ЧИ ХРИСТОС

Зладив і власним коштом видав

Ілія М. Глова

Проповідник укр. пресв. церкви.

Ціна 65 центів

Жовтня, 1917.

Черенками: „ЮНІОН ПРЕС”

Вінніпег, Ман.

ПАПА, ЧИ ХРИСТОС

Зладив і власним коштом видав

Ілія М. Глова

Проповідник укр. пресв. церкви.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

Жовтня, 1917.

Черенками: „ЮНІОН ПРЕС”

Вінніпег, Ман.

ЗМІСТ

	Стр.
1. Біблія	7.
Рим заказує і потупляє Біблію	12.
Як римська церква відносила до	
Біблії в давних і модерних часах	15.
Прогнано учительку за читане	
Біблії	17.
Христос поручає Біблію	20.
2. Лютер і Реформа	24.
3. Сьвяте Причастіє або Евхаристія	42.
Історичні докази	43.
Біблія говорить проти трансуб.	48.
Причастіє під одним видом	66.
4. Спасене через Марію	71.
Цариця Милосердія	72.
Марія посередником	75.
Марія заступницею	79.
Марія як дорога, двері спасеня	81.
Спасене через Марію	82.
5. Піст	94.
6. Чистилище	100.
7. Сьвяті Тайни	120.
8. Покаяне чи Покута	142.
Сповідь	143.
9. Непомильність папи	150.
Біблія заперечує непомильність	166.
10. Шкаплір	196.
11. Почитане образів	206.
12. Спасене, яке проповідував Христос	215.

За „Вступ“

Кудиж мені писати „вступне слово“, коли я з гори сказав собі, говорити в сій книжці від себе як найменше?

Хай говорять уста Христа!

Хай говорить історія!

Бо чиж сї два авторітети не вистарчають? Чи замало поваги і пошани вони у сьвіті мають? Ні, перед ними клонить ся всяке коліно. Вони і говорять самі за себе.

Своєї праці не підношу, ані нею не хвалюсь — зробив, що міг. І згори заявляю, що числю не на „лавр“ літературного здобутку, а на моральну користь Вп. Читачів, котрим ся книжочка попадєсь.

За правопись рівнож не відповідаю. У нас пишуть, як хто хоче: „инакше“ і „інакше“, „Марія“ і „Марія“. А друкарських похибок — хто їх встережєсь?

Се для скрупулярного критика.

А для кожного, хто інтерєсуєсь церковним питанєм в українськїм народї я маю лиш слова Спасителя:

„Прослідіть писання, бо в них ви думаєте найти спасене!“

Читай, Брате — Сестро і сліди за правдою! Знайди її, а „вона визволить Тебе“. Ставши вольним, визволяй других, щоб ціла наша Україна стала вільною дочкою одного Посередника між Богом а людьми — Ісус - Христа.

I.M.I.

Біблія.

„Біблія, се книжка вірувань, книжка засад релігійних, книжка моралі, книжка релігії, яку Бог об'явив світові особливим способом; се рівнож книжка, що при-
способлює чоловіка до його індивідуальної відвічальности перед Богом, підносить до гідности достойної чоловіка і учить рівности з ближніми.“ (Данило Вебстер.)

„Самих себе розбирайте, чи ви в вірі; самих себе вивідайте. Чи тож не знаєте себе самих, що Ісус Христос у вас єсть? Хиба тільки, що ви недостойні.“ (II. Кор. 13, 5.)

Ви римо, чи греко-католики зветесь християнами. Кажете, що лиш ваша віра є правдива і що лиш ви підете до неба. Тому, що другі церкви не так роблять і не так учать як римска, тому, кажете, они не наслідять царства небесного. Най Господь буде милостивим для ваших дүш, коли стануть они до обрахунку судного дня і най простить вашу невіжу Эго Волі об'явленої в св. Письмі і приміру, який подав нам Христос. Не тому, що ви всі не єсьте теольогами, але то-

му, що девятьдесять девять з вас на сто, не мають жадного поняття про Біблію. Оно вчасті ваша вина, а вчасті вина вашої релігії — вина вірувань і науки ваших попів.

Що? Так! Сором римській релігії! Згадайте свої села в Галичині. Кілько є в селі Біблій? Одно лиш Евангеліє і то замкнене у церкві, а в цілім селі, яке числить тисячу до десяти тисяч ґаздів — ніхто не має, в жадній хаті нема св. Письма! Думайте, ще раз думайте!

Католицька церква не хоче, щоб люди читали Біблію. Она каже, що звичайний чоловік не потребує, ані не годен витолкувати собі то, що казав Христос, та що попи є самотніми учителями і переводчиками св. Письма. А чому оно так, чому? Бо римська церква з своєю наукою і політикою не може дозволити своїм членам читати св. Письма. Она знає, що і сама не живе і не вчить других того чого учить Христос у Біблії — з відси ваше невіжество. Римська церква є лицеміром в проповіді. Голосить, що она є правдивою церквою, а відкинула найважніше свідощтво про Христа і Его Волю — Біблію. Церква, що забороняє своїм послідователям, чи вірним читати Біблію, не є християнською церквою.

Розпічни від себе. Запитай себе, а зобачиш, що не інакше маєть ся справа з біль-

шостию католиків. По перше маєш ти Біблію? Друге: чи прочитавесь цілий Новий Завіт від початку до кінця? І чи ти прочитавши лишив ся на дальше католиком? Ні, ти не можеш ним бути! Бо наука Риму не годить ся з наукою Христа:

1. Христос каже „читайте св. Письмо, а Рим наказує.

2. Христос будує свою церкву на вірі, а Рим на Петрі.

3. Біблія доказує, що Петро був помільним, а Рим учить, що був непомильним.

4. Христос учить, що Він є дорогою і дверми спасеня, а Рим каже, що ні, що і Марія тоже може спасти, що шкарплірі також приеднують спасене.

5. Христос учить, що Він є садиноким посередником між Богом, а людьми, а Рим каже, що не лиш Христос, але Марія і сьвяті тоже посередничають.

6. Христос постановив Господню Вечеру на хлібі і вині, а Рим відмовляє вино вірним.

7. Біблія поручає попам женитись, а Рим силою впровадив безженність.

8. Біблія учить, що душі вірних ідуть впрост до Бога, а Рим саджає їх всіх перше до видуманого чистилища.

9. Христос каже, що Эго тіло і кров в

Господній Вечері є духові, а Рим учить, що они є ними фізично.

Се лиш кілька примірів, а таких є багато більше. Ся студія розгляне головнійші і важнійші точки католицької науки, в якій она учить впрост противно від того, що учив Христос після сьвідощтва Біблії. Не дивись, любий читачу, на сї стрічки як слова якоїсь одної особи — чоловіка, а дивись на слова Христові і порівнай їх з наукою католицької церкви і скажи, чи може Рим поручати своїм вірним читати Біблію? Сей труд, се твій обовязок. Ти повинен знати за ким ідеш, в що віруєш, хто твоя пристань і спасенє.

Колись кат. церква явно наказувала читати Біблію. Нині она з тим наказом скриваєсь, щоб не наразитись на критику сьвіта. І приміром, в Мексико кат. попи навіть замикають до криміналу за читанє Біблії, але в Америці они дивлять ся на сю справу крізь палці, бо тут они сили не мають. І хоч з одної сторони они не мають права попалити всіх біблій, то з другої сторони они уживають всіх старань, щоби читанє Біблії ограничити, або заступити чимсь другим. Повної, друкованої Біблії католицький піп не продасть, бо єї они не мають і не хочуть мати. Протестанської Біблії він не радо бачить у вас, та відмовляє вам єї тим, що у

ній нема печатки єпископа. Ви можете мати Біблію. Колиж хочете бути католиком, то не маєте права читати її, бо кат. піп учить вас, що до спасеня вистарчає вам те, що учить вас піп. Чи католицькі попи мають такий звичай, щоби люди сходились до церкви на читане Біблії? — ні! Чи катехизм, се Біблія? — ні! Чи читаючи катехизм маєш право заглянути в Біблію і перекона- тись о правді? Чи роблять так люди? — ні! Чи ви виховані в читаню Біблії? — ні! Не Русини, не католики! Релігією для вас є церква і єї піп і ви робите те, що розкаже піп. Рим лиш сего хоче, „щоб ви піддали- сьому.“ В тім ріжниця між романізмом а протестантизмом. Протестанти з кожною душевною справою удають ся до: Біблії. Ко- ждий їх член шанує Біблію як Слова Хри- стові для добра людий. Там він знаходить собі обітницї Христа, поміч в душевних хвилях і спасене. Біблія є для него доро- госказом в кожній хвилині єго житя. Като- лик знова бідний думає, що він не годен відгадати Волі Христа у Біблії, бо так на- шептали єму попи. А немогучи порадити собі, той чоловік віддаєсь попови до пов- ної єго розпорядимости. Він сердега вірить- що все добре, що говорить піп. Ні, не все добре. Христос на те учив, терпів і приніс собою жертву спасеня, щоби кожний чоло-

вік не лиш знав, що те спасенє вже є, але щоби самий, особисто старав ся осягнути те спасенє. Тут в Америці є право, яке каже, що: „незнанє закона—права не зменьшує вини злочину.“ О скількож більше певним є, що невіжество релігійне, незнанє законів Божих не зменьшить вини грішника перед Богом. Чиж прийме Господь попа за вашого адвоката суднього дня? Незнанє Біблії є провиною перед християнством і перед Богом.

Рим заказує і потупляє Біблію.

Найважнішою річю для кожного чоловіка в теперішніх часах є шкільне вихованє. У протестантів існує так званий систем публичних шкіл. В публичній школі учать сьвітських наук. Релігії учить ся дитина від своїх родичів читанєм Біблії і в церкві, де проповідники ведуть відповідні до того лекції звані „недільні школи“. Так в школі, як дома, як рівнож і в церквах підставою, жерелом релігійного знаня є Біблія. І всякий молодий протестант читає Біблію, бо се є его релігійним вихованєм.

На перекір сим школам будує і веде кат. церква сепаратні—віроісповідні школи. У сих школах они учать не Біблії, але

найбільшу вагу кладуть на „католицьке виховане“. Они призвичаюють дітей до практик католицької церкви, до корунок, шкаплірів, підучують католицького катехизма. І так виховують они людину поза Біблією, бо знають, що яким характером накипить людина в молодім віку, таким відтак жити буде.

Задля біблійного виховання дітей, римська церква з великим завзятем накидаєсь на публичні школи Америки.

„Ми мусимо брати участь в політиці, мусимо цілою силою ударяти на ту партію, яка обіцяєсь піддержувати систем „Публичної Школи“ — казав кардинал McCloskey.

„Католицькі власти мусять дістати в свої руки контролю над школами хочби ціною війни і кровопролиття“ — часопись Catholic World.

„Най систем Публичних Шкіл піде собі звідки прийшов—до чорта“ — Freeman's Journal (катол).

„Та вонюча зараза, звана Публичною Школою, се лиш смердячий божок“ — Colorado Catholic.

„Загальний шкільний систем Америки є найпоганійшим на сьвіті“ — кардинал Manning.

„Ми воліємо, щоб наші діти виховува-

лись не знаючи ні одної букви, чим виховувати їх в не-католицькій школі“— Catholic Quarterly Review.

Чому се так, чому? Тому, що протестанти дозволяють дітям читати Біблію. Се причина, що католицькі попи проклинають публичну школу. Се причина, що вони будують школи сестричні. Се на те, щоби дитину відтягнути від Біблії. Чому відтягнути? Тому, що кат. попи знають, що дозволити чоловікові читати Біблію є то саме, що дозволити контролювати римські догми, значить, дозволити чоловікові не бути католиком.

Слово „протестант“ надала сама римська церква всім тим людям, які за часів Лютра великою громадою запротестували проти науки католицької церкви. Стати протестантом значить: „приймати Біблію як неомильний дороговказ життя, а тим самим не іти дорогами римських попів, які заперечують Біблію на те, щоб поставити на її місці свої погляди і догми“. Рим ненавидить протестантів тому, що вони відкривають блуди римської церкви. Она знає, що декотрі її догми є не-християнськими і що Біблія противить ся їх науці, тому они стараються всіми силами здавити протестантів і заперечити читане Біблії.

„Ми ненавидимо протестантизм, ми

бридимось ним цілим серцем і душею“ — писав Catholic Visitor.

„Протестантизм, чомуб ні; миб брали его, та четвертували, та вішалиб те воро-
няче стерво, миб кліщами рвали, та горя-
чим желізом припікали. Миб накормили его
розтопленим оловом, та кинулиб в пеколь-
ний огонь сто миль глибше“ — казав ксьондз
Phelan, редактор час. Western Watchman.

Такою страшною ненавистію горіють
они до протестантів — любимців Біблії.

Як римска церков відносила до Біблії в давних і модерних часах.

Columbia Cyclopedia, книжка, що скла-
даєсь з 32 томів є всесвітнім авторитетом
правди. А в четвертім томі тої книжки під
наголовком „Біблія і заборона читати єї“
написано таке: „Нема найменьшого сліду,
щоби заборонювано вірним перших часів
християнства читати Біблію. А противно
Хризостом і Августин завсїгди наминали
своїх вірних, щоби ті попри публичні бого-
служення читали приватно також і Біблію“.

Бачите яка є різниця між давними
отцями церкви, а церквою римскою? Давні
отці церкви поручали вірним читати Біб-
лію, так як читають єї нині протестанти, а
католицизм наказував і нині забороняє чи-

тати єї і робить се впрост проти науки перших учителів церкви і впрост проти волі самого Христа.

Що римська церква забороняла читати Біблію недавно по Августині, наводить та сама *Columbia Cyclopedia* таке: „Інокентій III. заборонив в році 1199 приватне посіда- не і читане Біблії, (з виїмкою бревяра і псалтири) хиба за дозволенем і під наглядом попа. Сю заборону потвердила римо- католицька церква на соборі в Тюлюс (1229) в Безир (1233) і підчас розправи з Висклі- фом на соборі в Оксфорд (1383). На синоді в Таррабона, около року 1234 оголосила римська церква еретиком кожного, хто ма- ючи перевід св. Письма важив би ся до 8 день не віддати такої Біблії попови, якого обовязком було сї Біблії палити. Подібні нові розпорядження видав був тоже папа Пії VII. (1816) а потім і Лев XII. потвер- див попередні розпорядження, сиплючи рів- ночасно небесні погроми проти Бритийско- го біблійного товариства в 1824 році“.

Гідним нашої уваги є і таке:

„Прокляті ті хитрі і негідні товари- ства, що звуть себе „Біблійним Товари- ством“ та подають Біблію недосьвідчено- му поколінню“ — сказав папа Пії IX.

Оден з католицьких сьвящеників, що належав до єпископа О'регана в Чікаго

роздавав своїм парохіянам Біблію, а навіть разом з ними перепроваджував студіоване її, бо він вірив, що живе слово Христа зробить кращі висліди між его вірними, чим его проповіді. Який був вислід? Єпископ той закликав попа до себе і сказав ему що роздавати людям Біблію се є чистий протестантизм, та розказав ему залишити се сейчас, кажучи: „Твоїм обов'язком є учити людей догмів римської церкви, а не роздавати Біблію“ — і так з погрозами відправив его.

А кілька літ тому арештовано в Мексико і посаджено до криміналу сьвященика Франца Пензотті. Защо? Лиш зате, що розповсюджував між вірними Біблію.

В Понтіак, Мічіган, видалено професорку зі школи за те, що прочитувала дітям що днини уступ зі св. Письма. Про сю справу писав журнал з Детроїт ось як:

ПРОГНАНО УЧИТЕЛЬКУ ЗА ЧИТАННЄ БІБЛІІ.

Понтіак, Міч., дня 9 грудня 1908. — Special. — „За те, що професорка Miss Mildred Crill з Понтіак прочитувала дітям уступ зі св. Письма і відтак проводила дітям Господню молитву перед наукою, повідомлено недавно її, щоб она красше

зрезигнувала з посади учительки. Директор тої школи Виліам Донаю, католик, сказав учительці, що она не сьміє вводити жадних релігійних практик, але она не переставала читання Біблії. Три тижні ще учила она в тій школі. Тоді зібралась шкільна старшина на раду і ухвалили учительку видалити зі школи. “

Таким є римо-католицизм і до нині. Гипокрити. Християнство без Христа. Називають себе християнами підчас коли відкидають Христові слова, Біблію, не лиш заперечують дітям, але всім.

Як ви можете бути християнином не знаючи Христа? І ви не годні вмовити в себе, що знаєте Его, або стерпіти сего, щоби не прочитати дорогосказу, який Він лишив сьвітови т. є. Біблію. Чи думаєте, що Христос буде судити вас як християн коли ви відкидаєте Его слова, коли кажете, що людскість не повинна читати св. Письма? Ви не годні жити християнським життям, коли не знаєте як властиво повинен християнин жити. І як довго не похваляєте читання Біблії, так довго ви не з Христом — ви о стільки жиєте поза Ним, о скільки віддаєтесь під розпорядимість церкви, про яку чували, що она правдива, але певно не знаєте чи она добра. Чи кат. церква дала вам якусь сьвяту правду, по якій-би ви пізнали,

що ви правий? Яку? Жадну.

1. Католик є католиком, бо родичі і церква присилювали его навчити ся кат. катехизму і вірити в кат. церкву як одинок правдиву.

2. В католицькім катехизмі для дітей трактуєсь правила віри без підстав взятих зі св. Письма. Там не подаєсь доказів з Євангелія, що папа є справді непомильним, що римська церква є правдивою церквою і пр. Там зовсім не наводить ся свідощтв з Біблії. Се заповіді людські, а не Божі, се дороги світа, які Христос потупляє. „Тамарно они покланяють ся мені, навчаючи наук заповідей чоловічих.“ Мат. 15, 9. Чим же більшим є догми кат. церкви, як не заповідями людськими потвердженими папою? Они не є словом Біблії „Христової догми,“ але наукою поза нею — они заміняли Біблію за науку чоловіка. Церква учить вірити так чи інакше, а Христос приказує „провітрити писане“ і там шукати дорого-сказу життя.

3. Молитвенники кат. церкви підпорядковані рівнож наукам тоїж церкви і рівнож не оперті они на словах Біблії. Они зладжені так, щоб чоловік не питав ся за правдою, але щоби вірив. Їх підготовляєсь до сего в дитинячім віку, они ростуть і живуть з молитвословом, не здаючи собі спра-

ви, чи сей молитвослов є волею Бога, чи практикою людских наук.

4. Римска церква учить, що все, що лиш потребує католик знати зі св. Письма, всего навчить сьвященик, що чоловік — католик не потребує мати Біблії, бо сьвященик є его проводирем, а церква переводчиком Біблії. І що дістаєте від попа? Замість Біблії, піп приходить зі своїм молитвословом. А в тім молитвослові є уступи зі св. Письма; але тих уступів, які говорять проти науки Риму, тих нема. Но про те голосить, що она є одиноко правдива церква.

5. У католиків не скликають старших людей; щоб спільно читати Біблію, ніхто нікого не заохочує до такого читання, а противно „свѣцким“ людям не позволяєсь читати.

Се папске право що до Біблії і що до людей. А понизші уступи вкажуть на підставі самих слів Христа що таке право є противне і самій науці Христа, як рівнож противне і науці апостолів.

Христос поручає нам св. Письмо.

Новий Завіт обнимає чотири Евангелій — історія І. Христа і Его наука. Діянія апостолів — се історія молоденької Христової церкви. Посланія апостолів — се письма до церковних громад, тай поо-

диноких людей. В кінці є ще откровенє ап. Івана до сімох церков. Всі ті письма писані змичайною мовою тих, до кого відносились. До Римлян: „Усім вам, що єсьте в Римі, любленим від Бога, покликаним сьвятим“ (Сьвятими уважали тих, що живуть в благодати Бога, є християнами.)

До Коринтіян „церкві Божій в Коринті, осьвяченим в Ісусі Христі, покликаним сьвятим, з усіма, котрі призивають ім'я Господа нашого Ісуса Христа, на всякому місці, у них і в нас.“

До Ефесян: „до сьвятих у Ефесі і до вірних у Христі Ісусі.“

Перший лист ап. Петра писаний: „вибраним захожанам розсіяння по Понту, Галатії, Кападокиї, Азії і Витинії.“

Юда: „покликаним від отця Бога осьвяченим, а Ісусом Христом охороненим.“

Если сї всі книги були писані і відносились до християн, чи захожан, які доперва учились християнства, або заледви щойно чули про Христа, то чи тим-більше не відносять ся они до нас, що кажемо ми родились християнами? Если сї письма були зрозумілі Грекам, які покланялись божкам. Зевесови, Апольови, Позейдонови, то они повинні бути зрозумілими нам, що родились і виховались за часів і в краях християнського сьвіта.

Але слова св. Письма доказують, що Христос і его ученики мали на гадці кожного чоловіка з'осібна і що кождий чоловік має досвідчати себе мірилом св. Письма, а не лишати сю працю комусь другому.

Лука 11-12: „Горе вам законники, що ви взяли ключ розуміння; самі не ввійшли, й тим, що входять, заборонили.“

Христос сказав у Івана 5, 39: „Прослідіть писання; бо ви думаєте в них життє вічне мати; й ті свідкують про мене.“

Римлян 15, 4: „Скільки бо перше написано, нам на науку написано, щоб через терпіне (з) писання мати надію.“

II. Кор. 4-3: „Колиж і закрите благовісте (Евангеліє) наше, то у погибающих є закрите, в котрих Бог віку сего осліпив думки їх, невірних, щоб не засіяло їм світло благовістя слави Христа, котрий єсть образ Бога.“

II. Кор. 11, 3: „Бою ся-ж, щоб як змії Еву обманив лукавством своїм, так не попсувались думки ваші, (отвернувши) від простоти в Христі.“

II. Кор. 13, 5: „Самих себе розбирайте, чи ви в вірі; самих себе вивідайте. Чи тож не знаєте самих себе, що Ісус Христос є у вас? Хиба тільки, що ви недостойні.“

I. Солун. 5, 21: „Всього досліджуйте, доброго держітесь.“

I. Солун. 5, 27: „Заклинаю вас Господом, прочитати се послання перед усім браттєм.“

II. Тимон 3. 15: „і що з малку сьвяте писання знаєш, котре може тебе вмудрити на спасенє в раю в Христа Ісуса.“

16 верш: „Всяке писання богодухновенне і корисне до науки, до докору, до направи, до наказу по правді.“

17 верш: „Щоб звершений був Божий чоловік до всякого доброго діла готовий.“

I. Івана 4-1: „Любі, не всякому духові віруйте. а досьвідчайте духів, чи від Бога они; бо многі лже пророки вийшли у сьвіт.“

І кому ж борше треба повірити, чи папі, котрий голосить, що Біблії не повинен читати звичайний чоловік, чи Христови треба вірити, котрий і самий і через своїх учеників приказує нам досьвідчати себе через писаня чи ми на добрій дорозі, чи ні? Кому ж? Христос кличе до людей: прослідіть писаня, а папа кричить: не рухай св. Письма. Котре-ж добре, котре християнське? Эсли ви вірите в Христа, то ви не можете вірити в непомильність папи, бо наука папи зовсім противна науці Христа. Эсли вірите папі, то ви Христову науку відкидаєте, ви не узнаете Христа своїм Спасителем; коли ставите папу висше і єму більше вірите, то Христос для вас є ложним

учителем — чи за такого Эго хочете уважати? Одно, або друге; двом панам служити не можете!

Лютер і реформа.

Кілько разів римська церква і її попи говорять про Лютра, то за причину єго реформації ставлять завсїгди сю обставину, що мовляв Лютер хотїв оженити ся, а церква не хотїла єму дозволити, тай тому він зломив обїти — монаші присяги, оженив ся, а відтак з одноподумцями заложив незалежну церкву з котрої взяли свій початок всі протестанські церкви. Сю річ говорили кат. попи колись і се повторяють і нинї.

Однак справа реформації і протестантизму має ся зовсїм інакше. Протестантом назвала сама римська церква кожного і всіх тих, що протестували, чи нинї протестують проти Риму. А такі протестанти існують ще від тоді, коли то римська церква по раз перший оголосила претенсійну науку, що лиш она є правдивовою Христовою церквою. Люди протестували проти Риму кілько разів він додавав якусь блудну догму до своїх наук, противну науці Евангелїя.

Такими протестантами були грецька і всі східні церкви, що не узнали римського першєнства — старшованя. Они всі від-

лучились від Риму і всі они в повнім значінню того слова є протестантами.

Що протестантів перед Лютром не було вносять католики з того, що, перше: реформа перевелась в модерних — поступових часах, а друге, що сей рух реформи розійшов ся по цілім сьвіті найширше і вислід Лютрової реформації так на поли релігійнім як і політичнім був одним з найбільших в історії людства. Але реформа Лютра не була початком протестантизму — она була лиш продовженем того протесту, який виринав серед народів в давнині; тільки, що сим разом сей протест був загальнійшим, виразнійшим і вслід за сим страшнійшим для римської церкви. Річ певна, що модернізм того часу посприяв реформації чимало — се річ природна і завжди корисна.

Проти-євангельські науки, які вводила римська церква як догми, надужитя духовенства серед населеня всіх народів, та неморальне жите римских попів були рівнож тою самою причиною реформації якої домагались Чехи, послідувателі Івана Гуса щойно на пару років перед Лютром. Але щоб з тих причин роздути огонь, треба було сильнішого чоловіка і безпосередної причини. Людскість часами довго терпить, але всі річи як і надужитя мають свої певні гра-

ниці. Ся границя закроїлась тоді, коли то Рим, щоб узбирати доволі гроша на побудоване величавої церкви св. Петра в Римі, оголосив і продавав відпусти наче який товар з величезного магазину за знижену і не знижену ціну. Се був за грубий абсурд — блуд і народи були вже досить просвічені, щоб не датись явно ошукувати. Чувство обурення і протесту проти надужиття проявились в такій силі, особливо в Німеччині, що они під проводом Лютра оголосили римську церкву, як не-християнську, а папу уважали Антихристом.

Говорити, що Лютер тому виступив з римської церкви, щоб оженити ся, значить, бути так фалшивим як самий диявол. Лютер полишив римо-католицьку церкву і розпочав реформацію о много борше, чим оженив ся. Оженившись Лютер зломив обіти, але він давно перед тим переконав ся, що зложені обіти не були річю євангельскою, бо Євангеліє поручає проповідникам женити ся, а Рим присилує їх до стану безженности впрост проти науки Христа і практики апостолів і перших християн. Рим не має морального права держати своє духовенство в целібаті, а Лютер не був морально зобов'язаний виконати зложених обітів.

Понизше наводить ся головні події з

життя Лютра, котрий таку важну роль відіграв в історії реформації. Сі події ясно вказують, що Лютер не тому виступив з римо-католицької церкви, щоб оженити ся; не тому виступив, щоб її погубити, але щоб помочи їй зреформуватись; і не тому, щоб зробити себе славним в історії реформації церкви, але тому, що сего домагались обставини, які не були під його контролею.

Мартин Лютер родив ся 10. листопада 1483. року в Айслебен, осередочнім місті Німеччини. Охрещений таки другої днини в церкві св. Петра і названий Мартином, бо саме тої днини обходить церква пам'ять св. Мартина. Він був сином селянина, подібно як і многі здібні люди, що вийшли з бідної селянської родини.

Десь около двадцятого року життя став Лютер малянхоліком і дуже побожним. Він вічно молив ся, ходив до церкви, постив, та мучив своє тіло думаючи в сей спосіб з'єднати собі ласку у Бога. Але чим довше він молив ся і умертвляв своє тіло постом, тяжкою працею, невигодами, тим більше опановував его якийсь страх, так що з кождим роком его тягар душевний ставав тяжшим. Это непевність що він має робити, щоб спасти ся, ніколи не була задоволена. Те, що діставав він від церкви не вдовольало его; він все чув якийсь брак. Він відчував, що не ро-

бить те, що повинен робити щоб бути спасеним. Був се час коли він нечаяно подивав латинську біблію в бібліотеці в Ерфурт. І можна сьміло зазначити, що зміна переконань Лютра зайшла того самого 1503 року, коли він віднайшов ту біблію. Ся обставина була першою хвилиною нового періоду его життя. Біблії він ніколи перед тим в руках не мав. А знайшовши єї, він побачив як много більше подає Біблія від того, що дають римські попи.

В році 1505. вступив Лютер до монастира. В 1507. висьвятив ся на попа, а в році 1512. дістав степень доктора теології і тоді постановив собі боронити Біблію оскільки его сил і нагоди і жити після правд євангельських ціле жите.

Церква учила вже й тоді, що вину гріха прощає під розгрішенням, яке увільняє душу від кари вічної, але кару дочасну мусить чоловік відпокутувати в сїм житю молитвою, постом, умертвленнями, милостинями, та жертвами. А хто не вспів вирівнати свого рахунку, для таких було чистилище. А хто вже не удостоїв ся розгрішення ішов до пекла. Лютер виповняв найтяжші покути і жив точно після вимог і прав церкви, а все таки той неспокій совісти не лишав его, а противно все більше і більше мучив его духа. Він вивчив ся права, дог-

ми римської церкви, право церковне що до системи шкiл, а все те не давало йому такої за поруки, як слова ап. Павла, котрий каже, що спасене дiстаєсь вірою, а не ділами.

Саме в тім часі і в такім розположеню духа запізнав ся Лютер з генеральним вікарієм Іваном фон Штавпіц. Був се чоловік учений, глибокої думки і дуже добре знав св. Письмо. Лютер вибрав его навіть за свого сповідника. І сей доперва сказав Лютрови, що ті покути тілесні які робить Лютер, все оно не є те, чого хоче Господь, але, що після св. Письма треба Лютрови внутрішного власного відродження, яке має вийти з любови до Бога і що він не повинен числити на власні діла які ніколи не принесуть ні вдоволення, ні задосить—діляють законам Божим, але, що ему треба терпеливо уповати на Боже милосердіє і добачувати в Христі не страшного, строгого судію, але любячого Спасителя, котрий віддав себе раз за всіх, щоб всі, що увірять, спаслись. Се батьківське поучене, як рівнож і цікавість до читання Біблії — се пода-ло Лютрови підставу до цілої науки, з якою виступив в пізнійших роках. Самі обставини силою відвернули Лютра від наук церкви, а заохотили читати св. Письмо і з кожним днем він знаходив все те, чим ріж-

нить ся римска церква від науки Евангелія і де і в чім треба їй реформи. Таким був для Лютра 1506. рік.

Самий Лютер говорить обширно про слова св. ап. Павла до Римлян гл. 1—17: „Правда бо Божа в йому відкривається ся до віри в віру, якож написано: Праведний вірою жив буде.“ Розважаючи сі слова Апостола, пробував Лютер погодити науку церкви зі справедливостию Бога в караню грішників. Но він прийшов до переконання, що спасене дає Господь даром кожному, хто вірує в завіт благодати.

Закон Августинів довіряв Лютрови, бо в році 1511. післав его до Риму, щоб поміг залагодити суперечку, яка виринула була між декотрими монашими законами що до унії. При тій нагоді перебув Лютер в Римі цілих чотири тижні і добре оглянув всі там-тейші відносини і чуда. Він подивляв красу, гарне уряджене, цілу команду, якої все придержуєсь, але его душею потрясло до живого, коли він побачив страшну руїну морального і релігійного життя в тім великім, світовім осередку християнства. Він деревів, коли чув з якою насмішкою згадуєсь імена святих, як байдужно обходять ся там зі всіми святащами, та як свобідно і отверто висказують духовники своє невірство. Лютер каже, що ніхто не годен

повірити які страшні і безвстядні річи діють ся там між духовеньством, хиба той, що бачив все власними очима. Згадує рівночасно за помершого папу Александра, за єго розпустне жите, за діти, за те як він замордував брата та за другі тяжкі злочини. Новий папа Юліян розпочав був тоді щойно будову церкви св. Петра. Саме на ту будову видано було пізнійше і розпродувано відпусти, щой було безпосередною причиною 95. тез Лютрової реформи.

Костлін в книжці „Жите Лютра“ каже виразно, що: „Першою причиною розділу християньского сьвіта була будова церкви св. Петра в Римі, на котру видано було і розпродувано відпусти.“ „Лютер стремів до того, щоб свій осуд про ті відпусти розширити як найширше, щоб спонукати загаль народу до думаня. В тій ціли він злагодив 95. тез, та дав їх загалови до диспути.

Скоро поставлено Лютра доктором теології, віддано єму посаду професора теології на університеті в Віттенбергу. Він рівнож проповідував в церкві в тім місті. Він часами проповідував що дня, а в великій піст навіть два рази денно, помимо викладів в університеті. І замість уникати наук Євангелія, як се водилось між тодішнім духовеньством, Лютер проповідував і давав лекції в університеті впрост з Біблії.

Він розпочав від псалмів і посланій до Римлян і виказав різницю між законом а Євангелієм. Придержуючись правд євангельських він виказав багато блудів церкви і школи. Пять років був він професором і через цілих тих пять років проповідував він на підставі Євангелія, та все і всюди голосив що спасене осягаєсь вірою, а не ділами, як сего учить кат. церква. В тих проповідях і університетських викладах знаходиться цілий змість єго понять, яких він відтак в борбі з церквою хоробро боронив. Однак тоді ще він не знав, що сей спосіб єго науки доведе до розділу церкви таї реформи. Він проповідував, бо знав, що він на добрій дорозі, бо в єго руках була Біблія — Слово Боже. З відтам він черпав свою науку і Біблією сьвідчив ся. Ціла єго наука кружляє головню около питаня, чим чоловікови спастись? — і доказує, що спасеня не мож осягнути мученем тіла, звнішною покутою, бо се є лиш карою тіла. Спасене треба осягнути внутрішнім відродженем душі чоловіка — вірою, якою чоловік лучить ся з Сотворителем, стає перед Ним відновленим. Слова ап. Павла до Эфесян гл. 2, 8: „Благодатю бо ви спасені через віру і се не від вас, се Божий дар.“ Верш 9: „не від діл, щоб віхто не хвалив ся“ — се клич цілої Лютрової науки і на сій основі, каже

він, мусить християнська церква устояти. Лютер обговорює страсти Христа і доказує, що се та жертва якою привернено сьвітови мир і знов відкладаючи на бік догми і практики римської церкви він учив нарід тої щоденної релігії, яку ширив і проповідував Христос.

Аж до року 1517. Лютер ніколи не думав зривати, чи покидати церкву. Він бажав лиш помочи церкві зреформуватись та відкинути надужитя, які закрались в її систем. І коли незадовго був він присилуваний доказати свої твердження, аж до часу, коли его виклято, він не хотів зривати з церквою — він хотів лиш, щоб церква взяла під розвагу-Евангеліє, та щоб переконалась про правдиву підставу его науки і про саме спасене. Але римські представителі уникали его доказів і в диспуті через славного Каєтана відмовились відповідати. Вкінци бачучи, що церква не відповідає на его поклики і не думає поправитись, Лютер обстає при Евангелію і при своїх переконаннях і зриває з церквою всякі зносини.

А першою і найважнішою нагодою розділу церкви була будова церкви св. Петра в Римі. Она коштувала міліони, а гроші стягано продажию відпустів. Що се були сї відпусти? Кажучи коротко — се було відпущене гріхів за гроші. В ширшій

значінню ся справа мала ся ось як: Відпущене гріхів одержувано покутою, до якої входила сповідь перед попом і розгрішене. Покутуючий сповідав ся перед попом і був звільнений від вічної кари в пеклі. Але хоч він діставав розгрішене від вічної кари, то лишалась ему ще кара дочасна, яку накладе церква. І сли чоловік не успів задосить учинити Богу за сю кару, то хоч він розгрішений від вічної вини, то ішов на покуту до чистилища. Ось тут найшлась нагода дістати небесне царство за гроші. Попи розголосили людям, що за сяку, чи таку суму гроший можна одержати тільки, а тільки днів відпусту, значить, що тільки там днів менше буде покутував чоловік в чистилищи. І в одній мінуті чоловік мав ніби нагоду увільнитись від нещасливих мук, які требаб було ему терпіти хочби місяці, чи навіть роки. Треба було лиш висповідатись і купити собі відпуст. Не було встидно папі збирати в сей спосіб величезні гроші, та уживати їх навіть на свої власні потреби. Він з'організував цілий ряд ліцитації, та продажі відпустів, та означив в який спосіб треба доводити людям, щоб повірили, що сим дістають справді відпущене гріхів. Почав ся цілий, формальний торг, надужитя. Духовенство всякого крою, хабарники, та монахи, без

ріжниці яке було їх грішне жите — всі они стали проповідувати, що відпустити, а зглядно гроші, за які дістаєсь відпустити, се певна дорога до неба.

А папска булля грозила виклятем кождому, хтоб поважив ся зупинити продаж відпустів. Однак Лютер, вірний слуга Бога, сильний духом не зважаючи на себе самого наче сильний мур став в обороні своїх сусідів і співгорожан, яких папа почав так немилосердно рабувати. Цілою силою почав Лютер поборювати продаж відпустів, показуючи людям не-християнські сіти в які вмогує їх Рим. Він писав до духовників та благав, щоб заперестали сю торгівлю; проповідував проти відпустів; відтак в обороні проти сих відпустів, він прибив на дверях церкви в Віттенбергу свої 95. тез (твердження—точки науки) 31 жовтня 1517. року і завізав до диспути кождого хтоб ним не був.

Хоч Лютер не був першим, що критикував продаж відпустів, то однак ніхто не був так сильного духа, щоб виступити проти духовенства, бо кождий знав, що така борба на ті часи була небезпечна. Надужитя доходили до крайности, обуренє у народі було доволі велике, бракувало лиш чоловіка, який заговоривби в імени цілого загалу. І тому не дивно, що коли виступив

Лютер з проповідію і тезами проти відпустів, сейчас розбудив ся народ, розділив ся на два табори, а в протягу двох неділь видруковано Лютрові тези і розкинено здовж Німеччиною. Шляхта і духовенство станули по стороні церкви, а середні, та низші верстви народа, як **рівнож** і студенство стануло по стороні Лютра.

Загальна буря критики відпустів бушувала в цілім краю. Загальною темою бесіди народа був Лютер, его тези і відпусти. Головний проводир продажі відпустів Тецель грозив Лютрови всякими погрозами, очернював его; до сеї борби прилучив ся Прієрій повірник папи; Лютра проголошено єретиком, схизматиком — але ніхто з них не поважив перечити Лютрови.

Мая 30. року 1518 заслав Лютер до папи письмо, в яким виказував всі надужитя церкви, та завізав, щоб папа скликав собор, тай полагодив спір. Лютер подав всі докази своїх тверджень упорядкувавши їх в персональну розмову з папою і зазначив. що: „Давайте мені жите, чи смерть, прийміть се, або відкиньте, як вам подобаєсь, але від своїх тверджень я не відступлю.“ Папа однак відповідних заходів не зробив.

А за той час будив ся нарід — так низшої, як і визшої верстви. Нарід перестав вірити в непомильність папи, а підвишка

всяких датків на попів, та всякі другі здирства довели до сего, що 1518 року, на соймі в Авґсбурґу проголосились Німці громадно і публично проти Риму. Папу посаджено за здирство під всякими претенсіями; за надуживане церковного права в Німеччині, за нарушуване привилеїв; за неморальне жите духовенства і пр. І знов Рим не зробив жадних заходів до реформи, а противно назвав членів сойму брехунами, злодіями і пр. Таке поведене ще гірше обурило народ і утвердило в незалежности. Полумінь розділу розгарував ся перше в розговорах, за сим слідував розділ, а там і явна боротьба з Римом зазначила початок історії великої реформації,

В роках 1518-1521 Лютер ще накликав до уміркованя, бо вірив ще в спільну згоду. Зате Меляхтон строго осуджував кат. церкву за Причастіє, яке римська церква подає лиш під одним видом хліба — він-же доказував з св. Письма, що Причастіє треба приймати під двома видами хліба і вина. Лютер писав в тім часі про celibат римских попів, тай доказував, що папа не має права силувати духовенство до безженности, бо Христос благословив супружество так духовників як і мірян. Лютер завзивав духовників до женячки, щоб сим покласти кінець всяким неморальним ділам

духовенства. Рівнож критикував тоді Лютер і другі тайни, які римська церква ввела в християнство на перекір науді Христа і апостолів.

В 1521 розпочав Лютер переводити Біблію на німецьку мову. Знаючи добре мову латинську, грецьку, єврейську та й свою матірну німецьку він опрацював як найдокладніший перевід св. Письма. Мая 10. року 1522. вийшов перший зошит сеї праці, а вже в серпентрі була готова до друку ціла книжка. Перший наклад Біблії розхоплено так скоро, що таки в грудни того самого року видано вже другий наклад Біблії.

В 1523. році незалежна реформована церква була вже так сильною, що постановлено зірвати з Римом всі переговори і стояти самостійно.

Аж тепер слідує справа женячки Лютра. Тай ще листопада 30. року 1524. пишучи Лютер до Спалатина каже: „Щісля успособлення мого серця ніколи мені не прийдезь мати жінку.“ До 1524. року Лютер не мав жадного наміру женитись. І хоч проповідував, що духовники винні женитись, то самий мабуть і не мав часу подумати за себе.

Аж на весні 1525. року запізнав ся Лютер з Катериною фон Бора. Сильна, гарного серця і характеру жєнщина припала є-

му до вподоби і сподіючись, що она стане для него вірною товаришкою его життя, оженив ся з нею червня 13. 1525. року.

Богато є ще других доказів і фактів, які докладно пояснюють, що не тому Лютер виступив проти католицької церкви, щоб оженитись, ані що причиною реформації є самий Лютер — як се толкує кат. церква, тай люди, що не обзнакомлені як слід зі справою реформації.

Тому завважити треба ріжницю часу і коли яка подія сталась після порядку, який подає історія:

1. В 1503. році Лютер дістав перший раз Віблїю і ся подїлала перша на реформу его самого.

2. До читаня Біблїї заохотив его Штампіц, сповідник Лютра в 1506. році.

3. Лютер їде до Риму 1511 року і там бачить немораль і розпасаність тамошного духовенства.

4. Від року 1512 до 1517. Лютер проповідує і дає свої виклади на підставі Біблїї і рівнож проповідує, що спасене осягаєсь вірою, а не ділами.

5. В 1517. атакує римські надужитя і продаж відпустів.

6. Листопада 28. 1518 року він завзиває церкву до собору, но коли не діждавсь результатів — зриває з Римом на завсїгди.

7. 1521. року розпочав Лютер перевід Біблії з оригіналів на німецьку мову.

8. В 1524. Лютер ще не мав наміру женитись,

9. Оженив ся доперва в році 1525.

Двайцять і два роки минуло відколи Лютер почав читати Біблію та реформувати, між тим, коли оженив ся. Сім років вже не був він в жадній звязи з Римом, коли оженив ся. Сі історичні факта усувають фалшиву гадку, що ніби Лютер тому виступив з реформою, щоб оженитись. Ні, не тому — а тому виступив Лютер проти католицької церкви, що совість і Евангеліє переконали его, що Рим є на злій дорозі, а він був на стільки сильного характеру, що радше волів би був умерти, чим піддатись римському тираньству; реформа розпочалась давно перед Лютром, тільки що она потребувала сильного вождя, а сего вождя післав Господь тоді, коли хотів, щоб люди обстали за правдою Евангелія. Лютер був тим, що зломив римські пута і увільнив народи від душевної неволі та вказав що треба служити Богу духом і правдою після вимог Евангелія, а не відпустами і грішми.

Продаване і куповане відпустів за гроші підпадає тому самому засудови, який видав ап. Петро на того Симона, про котрого говорить ся в Діяніях гл. 8, 18. „Видів-

шиж Симон, що положенем рук апостольських даєть ся Дух святий, приніс їм гроший, говорячи; дайте й мені власть таку, щоб на кого я положу руки, прийняв Духа святаго. Петро же рече до него: Нехай срібло твоє з тобою буде на погибель, бо дар Божий думав еси за гроші здобути. Нема для тебе частини, ані долі в речі сій, серце бо твоє неправе перед Богом“.

Прощенє, се тоже дар Божий. Эсли думаєш, що ти годен купити собі прощенє гріхів за гроші, в такім разі твоє серце неправе і ти рівнож не можеш мати „частини ані долі“ в сій благодати. Эсли вірив ти відпущам, то дивись — ось тобі євангельска пересторога!

Святе Причастіє або Евхаристія.

Пятый уступ постанов папи Пія IV. поясняє науку кат. церкви що до тайни св. причастия, кажучи:

„Визнаю, що в Службі Божій приноситься ся правдива, властива і спасаюча жертва так для живих, як і померших. Та що в сьвятій тайни Евхаристії є правдиве, субстанціяльне тіло і кров з душею і божеством Спасителя нашого Ісуса Христа; що хліб в цілій своїй субстанції змінюється в тіло, а вино в кров; котру то переміну зове кат. церква трансубстанцією. Рівнож визнаю, що причащаючись лиш під одним, чи другим видом приймаєсь Христа в повній, правдивій тайні“ (Ordo Administrandi Sacramenti p. 67. London 1840).

Так виглядає догма катол. церкви передана і теперішньому поколінню, бо і нині католики удержують що до Евхаристії ту саму віру, як було 1840 року. І се вважається непомильною наукою церкви про Службу, освячене і причастіє навіть під одним видом.

Щоб надати сій догмі більше значіння і силу, Собор Трентийский додав таке: „Канон I. Єслиб хтонебудь поважив ся заперечити, що найсьвятійша Тайна Евхаристії не є правдивим, субстанціяльним тілом і

кровію І. Христа разом з душею і божеством, що не є она Христом; а скаже, що Він є там як ознака, під видом, чи душевно — най буде проклятий“.

Отже дісталисьмо від католицької церкви не лиш догму, але zarazом і засуд — проклін на кожного, хтоб поважив ся заперечити сю науку основної переміни хліба в тіло, а вина в кров разом з душею і божеством І. Христа. Рим голосить, що ся переміна хліба і вина є правдивою і основною в Тайні Евхаристії, або Прочастію.

Історичні докази проти трансубстанції.

Справа Евхаристії важна. Важна тому, що сетайна і збочити з правдивого поняття дуже легко. Тому розважаючи її треба конечно оглядатись на те, як про сю справу говорили, як її розуміли ті, що жили в перших віках християнства; порівнюючи гадки треба докладати і дару розуміння яким Господь наділив людину на те, щоб відрізняв праве від фалшу, справедливе від ошукства. В кінци треба порівнати гадку людий зі словами св. Письма, як одиноким жерелом правди — лиш в сей спосіб дістанемо правдиве поняття про Евхаристию.

Що говорить історія про трансубстанцію (освячене)? Дуже мало католиків знають, що початкова християнська цер-

ква не вірила в трансубстанцію, та що узнавала причастіє під обома видами хліба і вина.

Папа Гелязій в 492. році говорив в своїм посланію так: „Тайна тіла і крови нашого Спасителя, яку приймаємо, се божественне діло, бо стаємось учасниками божої природи. Хоч однак субстанція і природа хліба і вина не змінєсь, то без сумніву обнимає ся тайна образ і подобіє тіла і крови Христа“.

Папа Гелязій виразно зазначує, що субстанція хліба і вина не змінєсь. А Папа Пій IV. виразно зазначує, що змінєсь. Хтож з них говорить правду? Котрий з них непомильний?

Папа Гелязій каже, що в тайні Евхаристії обходить ся образ і подобіє тіла і крови Христа. Папа Пій IV. знова оголосив, що в Службі Божій перемінєсь хліб і вино в правдиве тіло і кров Христа і що на престолі є Христос субстанціяльно, значить і тілом, кровію, душею і божеством? Хтож з них правий? Котрий помильний, а котрий непомильний? Хто правий, чи давня Христова церква, чи теперішня, модерна римська? Чи папська непомильність, се не комедія?

А ось ще кілька примірів, як різнились між собою непомильні, що до самої

тайни Евхаристії. Констанський Собор, се була перша законодавча сила, який в червни, року 1415. установив, що міряни мають приймати причастіє лиш під одним видом хліба впрост проти науки Христа, котрий як у Мат. 26. 27. сказано: „І взявши чашу, й оддавши хвалу, подав їм, глаголючи: Пийте з неї всі; а 26. 28: се бо єсть кров моя нового завіту, що за многих проливається ся на оставленне гріхів“. Христос отже виразно зазначив, що чаша крови, причастіє під видом вина належить ся всім.

А знов папа Лев Великий в своїх проповідях, які знаходять ся в кожній бібліотеці, де лиш переховуєсь письмо св. отців, каже: „Они (що не приймають чаші) причащають ся Христового тіла недостойними устами, та цурають ся пити крови нашого спасеня; тому духовні власти повинні їх виключити з громади сьвятих“. Сей папа називає „приймане причастія під одним видом“ Маніхейскою ересью.

Знов папа Паскаль писав в 1118. році до ігумена в Кљон такий пастирський лист: „Ми знаємо, що Христос подавав осібно хліб, а осібно вино і сей звичай ми хочемо проповідувати і удержати на завсїгди в святій церкві, хиба в таким случаю, коли малі діти або дуже слабї люди не годні пролигнути самого хліба“.

Папа Гелазій в листі до єпископа Майоріка і Івана (Corp. Jur. Can. Decret III. 11, 12) каже: „Ми довідали ся, що деякі люди причастили ся лиш тіла самого, ухиляючись від чаші. Найже ті люди або приймуть повне причастіє, або треба їм відмовити зовсім причастія, бо розділити одну і ту саму тайну без сьвятотатства годі“.

Орігін називає хліб Евхаристії „образом тіла“. Ефрем каже: „Він бере хліб в руки, благословить і ломить для подоби Єго непорочного тіла“. Макарій (Проповіді XXII) каже: „Хліб і вино жертвуєсь для образу тіла і крови Христа. Ті, що беруть участь споживаючи хліб і вино, душевно причащають ся тіла Христа. Теодорет (в діяльозі проти Євтихія) каже: „Спаситель обдарив сі наглядні види іменем свого тіла і крови, не змінюючи їх натури, але додаючи ласку до натури“. Св. Августин обговорюючи заповіт Христа „їжте мое тіло і пийте мою кров“ каже: „Оно виглядає начеб Христос приказував злочин. Се форма, якої ми маємо бути очевидцями Христових страстей, скріпляючи в нашій памяті розп'яте і смерть Єго тіла де наше спасенє раз довершене і користне для всіх“.

Царгородський Собор узнав, що хліб є лиш образом Христа. Bellorium de Eucharistia (lib. I.) зазначає, що 600 років ніхто

не чув про блуд що до тайни Евхаристії. Архиепископ з Толостон каже: „Через 600 років ніхто не чув про науку трансубстанції“. Архиепископ Менц в 847. році з цілою силою боров ся проти науки трансубстанції. Гавриїл Бель (в своїх письмах про Сл. Б.) каже: „Ми не знаходимо в Біблії яким способом знаходить ся там тіло Христа. Се постанова церкви і її святих, хоч розумом сего годі доказати“. Епископ Фішер пишучи перед Трентийским Собором, каже: Нема ні словечка в св. Письмі, яким можнаби доказати дійсну присутність тіла і крови Ісуса Христа“.

Так говорять сі давні отці самої римської церкви, які переважно жили вже в шестім столітю по Христі. Сотки подібних примірів можнаб навести, та остаточно що з сего? Студіюйте історію самі. Досліджуйте, беріть безторонну, не-сектанську історію, яка як найдокладнійше обговорює історію трансубстанції, так історію старинну як і новійшу, а переконаєтесь, що те, що ми твердимо є правдиве, іменно, що римська католицька церква в перших шістьох століттях сама не узнавала і не вірила, що в Евхаристії є правдиве тіло і кров разом з душею і божеством Христа і до того часу причащались всі люди під обома видами хліба і вина. Почавши від се-

мого століття пропаговано сі дві догми, але не офіційально. І наука про трансубстанцію не була наукою церкви аж до року 1215, до Собору Лятеринського. А науку, що міряни мають причаститись лиш під одним видом прийнято доперва на Констанському Соборі 1415 року. А в наслідок колотнечі, яка розгорілась в самій римській церкві з причини тої трансубстанції скликано Собор в Тренті, який видав клятву на кожного, хто поважив би ся невірити в сю догму.

Така є історія що до трансубстанції і тої догми, що приказує мірянам причаститись лиш під одним видом. І так римо-католицька церква змінює свої догми та клятвами загрожує всіх, що не схотілиб увірувати науді противній Євангелію. Але темні католики вірять, тай дозволяють держати себе в темноті і в блуді, а се лиш тому, що они рівночасно вірять в непомильність своєї церкви. Отворіть очи, дорогі брати — отворіть і читайте. Перше, читайте Біблію. Друге, читайте історію і переконайте ся і питайте себе, чи будете на дальше католиками — темними послідувачами Риму.

Біблія говорить проти трансубстанції.

В попереднім уступі було вказано історично, що римо-католицька церква впрова-

дила догму трансубстанції впрост противно, як вірували і удержували перші отці церкви; що введено сю догму між вірних під напором клятьби; що хотяй вірні перших християнських, навіть і католицьких часів причастились під обома видами, а Рим завів догму причастія під одним видом; що римо-католицька церква мимо того, що оголошує себе непомильною церквою, сама своєю історією перечить собі, бо справді вона помилялась і її наука ніколи не була і не є тою самою. А тепер най говорить за себе Біблія. Она вкаже, що наука про трансубстанцію і що вірні малиб причаститись лиш під одним видом — ся наука є зовсім противною засаді св. Письма і науці самого нашого Спасителя Ісуса Христа.

Найперше пригадуємо ті уступи св. Письма, де Христос устанавляє Евхаристію. Христос і Ученики сьвяткували празник пасхи так як тоді був звичай. Опісля, при кінци пасхи, Він взяв хліб і вино і поблагословив їх, як сказано у Матея 26, 21. „І як вони їли, рече: Істинно глаголю вам, що один з вас зрадить мене“. За сим слідували запити одні других, хтоб то властиво був, що мав би зрадити, а вкінци. Мат. 26, 25, коли Юда запитав Христа, чи то він, що зрадить Єго, Христос відповідає, що так. Значить ся, Христос і апостоли їли

перед тим ще нім обговорювано про зраду, їли і тоді, коли перепитували одні других, хто зрадить і коли Христос вкіньці заявив хто зрадник, що мусить іти і зробити, що задумав — тоді Христос доперва установляє Евхаристию, про що говорять Евангелісти як слідує:

Мат. 26, 26. „Якже вони їли, взявши Ісус хліб і поблагословивши, ламав і давав ученикам і рече: Прийміть, їжте: се єсть тіло мое”.

Мат. 26, 27. „І, взявши чашу, й оддавши хвалу, подав їм, глаголючи: Пийте з неї всі”.

Мат. 26, 28. „се бо єсть кров моя нового завіту, що за многих проливається ся на оставленне гріхів”.

Марко, 14, 22. „Як же їли вони, взявши Ісус хліб і поблагословивши, ламав, і давав їм і рече: Прийміть їжте: се єсть тіло мое”.

Марко 14, 23. „І, взявши чашу, й оддавши хвалу, подав їм і пили з неї всі”.

Марк. 14, 24. „І рече їм: Се єсть кров моя нового завіту, що за многих проливається ся”.

Лука 22, 19. „І, взявши хліб, та оддавши хвалу, переломив, і дав їм, глаголючи: Се єсть тіло мое, що за вас дається ся. Се чиніть на мій спомин”.

Лука 22, 20. „Так само й чашу після вечері, глаголючи: Ся чаша новий завіт у крові моїй, що за вас пролита буде”.

Павло 1. Кор. 11, 24. „і, хвалу оддавши, переломив і рече: Прийміть, їжте, се єсть тіло мое, що за вас ломлене; се робіть на мій спомин”.

Павло 1. Кор. 11, 25. „Так само і чашу по вечері глаголючи: Ся чаша новий завіт у крові моїй; се робіть, скільки раз пете, на мій спомин.”

Павло 1. Кор. 11, 26. „Скільки бо раз їсте хліб сей і чашу сю пете, смерть Господню звіщаєте, доки (Він) прийде”.

Сі євангельські слова взяті є з римо-католицької Біблії (Douay) і тому ніхто не сьміє сказати, що сі євангельські речення підроблені, або перемінені, хоч в протестанських біблійях они є ті самі і марковані тими самими числами. Отже наука і змісл сих речень є все тою самою наукою Христового Євангелія.

В чім жеж годить ся, чи не годить ся римо-католицька наука про Евхаристию або трансубстанцію з наукою Христа?

1. Католицька церква приказує своїм вірним постити і то цілковито постити від опівночи перед тим днем, коли маєсь при-нимати причастіє, аж до по-причастію.

Ісус Христос даючи перший примір

цілому світові справляв празник пасхи і аж при кіньци празнованя, або як каже Павло I. кор. 11, 25, „по вечері“ значить, коли всі попоїли, — тоді перевів тайну Євхаристії, благословляючи хліб і вино і роздаючи ученикам.

Котраж наука правдива? Чи примір Христа, що вказав світові, як треба обходити — справляти сю тайну Євхаристії, чи наука попів, які приказують постити перед причастієм, місто празнувати і причащатись так, як Христос установив?

Кому повіриш, за ким підеш? Годі вірити обом наукам, бо они обі собі зовсім противні. Тут є лиш одно і дуже ясне питання: Чи Христос помильний, чи Папа? — хтось з них конечно помильний. Єсли Христос помильний, тоді Він не бувби Богом, тоді Він не від Духа святаго, тоді ціле християнство булоб нічим. Але коли Христос правий, тоді Папа є помильний і наука папів є не правдивою, не — християнською — злою.

У Мат. 15, 9. сказав Христос: „Та марно вони поклоняють ся мені, навчаючи наук заповідей чоловічих“. Наука, що перед причастієм треба постити, се постанова католицької церкви, тому вони марно поклоняють ся Христу навчаючи науку противну науці Христа.

Римо-католики ідуть рівнож проти природного права всесвіта. Бог є в цілій природі, а они старають ся робити наперекір природі. Чоловік після прав природи мусить відживлятись приймаючи їду пересічно три рази денно. Цілковитий піст перед причастієм не нарушить прав природи в так великий мірі тих людей, що мешкають близько церкви. Але озьмім примір иньший. Фармер, що мешкає 15. миль від церкви мусить встати рано, щоб обійти, худобу, напоїти, злагодити коні і їхати 15. миль до церкви. Він повечеряв минувшого вечера і напрацювавшись вже цілий ранок він змучений і голодний їде до причастія. Ним скіньчить ся богослужене і нім він запричащаєсь минає полудень. Десь з полудня він вертає домів і за 15. миль їзди він не борше стає на своїм подвірю як о 3. годині. В такім часі, а може і пізнійше і дуже часто по многих других невигодах як дощ, зимова буря, він приймає сніданок мало що не в добу від послідного їдження. Єсли се чоловік сильний, то єму приходить се не так прикро. Но коли се трафить ся чоловікови нервовому, слабому, то такий чоловік мучить своє тіло, іде проти домагань природи, що домагаєсь покріплення сил, а чоловік відмовляєсь, він тим робить кривду здоровлю. Примірів можнаб навести

дуже багато — бувають приміри, що люди ждучи довго на причастіє умлівають — се прямо з перемученя тай голоду. Христос сего посту ніколи і нігде не приказував і ніколи і нігде не приказував робити таких річий, котрі ішлиб проти закону природи.

2. Эслиби слова Эвангелія треба було розуміти буквально, тоді Христос давби нам їсти своє Тіло і Кров кажучи словами „Се є тіло мое, яке дасть ся вам; а се моя кров, котра прольеть ся за всі. І тут являється ся друга фізична номожливість, бо одно і те саме фізичне тіло не може знаходити ся в тім самім часі в двох віддальних місцях. А се власне малоб бути, бо учиники Христа спожили Тіло і Кров, яке незадовго мало розіпнятись на хресті.

А коли Христос взяв в руки хліб, поблагословив і сказав „се є тіло мое“, чи там, при установлюваню Евхаристії були присутні два тіла Христа? Після науки Риму, то при установлюваню Евхаристії було двоє тіла — Христос був там своїм Тілом і Кровію, а відтак держав в руках хліб і вино і їх благословив. Отже — чи Христос держав в своїх руках тіло Христа? Він рівнож брав і чашу і благословив — чиж Христес держав тоді в своїх руках чашу з Эго Кровію яка доперва мала пролятись на Хресті?

І знов, колиб треба розуміти слова Євангелія от так буквально, то ученики Христа їли Єго тіло і пили Єго Кров, підчас коли Він сидів коло учеників в цілій своїй чоловічій (фізичний) особі і говорив до них проповідував, та пророкував що в будуччині наступить. Таке природне явище неможливе перед нашим природним розумом, перед цілим знанем про природу — оно неможливе зі згляду на права природи, які Творець прецінь зволив людському розумови розуміти. Господь дав чоловікови очі, щоб бачив те, що природне і розум, щоб розумів — требаж сі дари уживати не скривляючи ні понять про Бога, ані прав природи.

3. Як розумів свої слова Христос, коли казав нам їсти Свое тіло і пити Свою кров? Чи розумів Він сі слова буквально, чи фігуративно? Щоб дістати достойну відповідь треба отворити Євангеліє і най ся Книга правда сама пояснить. Ми повинні просліджувати св. Письмо після слів самого Христа, Іван. 5, 39. „Прослідіть писаня; бо ви думаєте в них жите вічне мати; й ті свідкують про мене“. Нам отже треба знати, як Христос говорив і як слова свої розумів. Христос дуже часто проповідував свою науку порівнаннями, притчами, та примірами. Тому треба прочитувати Євангеліє і при-

глянутись, як Христос звик був промовляти до людей, треба прочитувати подавану науку і в той спосіб вишукувати і розуміти слова правди. Євангеліє, се книжка, що списана за Эго часів і так, як він звик був говорити.

Нам приміром, ходить о се, щоб вишукати, що Христос говорив фігуративно, коли казав (Мат. 26, 26) „Беріть і їдьте. Се є тіло мое“ — вказуючи на хліб, а (27.) „Пийти з неї всі, се єсть кров моя нового завіту“ — вказуючи на вино.

Ніхто з християн не заперечує, що Христос є присутній в причастії хліба і вина, але християни — протестанти вірять, що Христос є присутній в євхаристії духовним способом, а не природним, начеб прибираючи на себе вид того хліба і вина.

Такого образкового способа говорення, який уживав Христос, уживають також всі люди на світі. Для приміру наведім такий примір з нашої мови. Кажемо що той, або той чоловік „був стовпом церкви“. Чи ж треба се розуміти буквально і твердити, що той чоловік мусів бути якраз мурованим, або деревляним стовпом церкви? Ні, се лиш образковий (фігуральний) спосіб говорення. Той чоловік не був справдішним мурованим, чи деревляним стовпом церкви, але сей вираз, порівняне вказує лиш, що він був

вірний церкві, дбав про добробут і розвій церкви, працював для неї, був моральним стовпом, але не фізичним. Але кажучи, що чоловік той був стовпом, ми борше дорозуміваємось про его прикмети порівнюючи їх з тим, чим для будинку є стовп. Такий спосіб виражування гадок є приступнійший для розуміння, образкова мова наче прив'язує ум до теми. Такий образковий спосіб бесіди уживав Христос завсїгди, коли хотїв, щоб якась голошена правда більше вкоринилась у пам'яті Эго послїдувателїв або як аргумент, щоб словам надати більше ваги і пр. О много борше запам'ятуємо такі оповідання, чи слова, які прибрані в фігуративний спосіб. Христос був особлившим любимцем сего способу виражування гадок, як впрочім покажуть понизші уступи Евангелїя.

В четвертій головї від св. Івана сказано, що Христос прийшов до Якової керниці і змучений сїв коло неї, щоб відпочити. Ученики пішли в місто за купном. В тїм часї надходить щоб жінка зачернути води. Христос просить, щоб она дала єму води напiti ся. На се завважує жінка (в. 9) „Як се Ти, Жидовин бувши, пити просиш від мене, жінки Самарянки? Бо Жиди не сходять ся з Самарянами“. Христос відповів (в. 10) „Колиб ти знала дар Божий і хто

говорить тобі: Дай мені пити, ти просилаб Його, й давби тобі води живої“. Каже йому жінка (в. 11) „Добродію і черпака не маєш і колодязь глибокий; звідкіляж маєш воду живу?“ Христос відповів їй і сказав (в. 13) „Всякий, хто пє воду сю забажає знов; хтож напєть ся води, що я дам йому, буде в йому жерелом води, що тече в життє вічне“. Бач, як гарно і в приступний спосіб відкриває Христос свою науку сій чужій жінці. Він говорить про воду і про пите на те, щоб представити їй силу спасеня через св. Духа. Безперечно, що ніхто не буде брати сеї живої води от так дословно і не скаже, що се є та вода, яку ми уживаємо, щоб угасити спрагу тіла. Сю воду розуміє кожний християнин фігуративно, як дар духовний нашого спасеня який одержуємо вірою в Христа, а та віра є жерелом надії, що Він може нас спасти і приймати, зділати достойними єго царства. Христос отже говорив про воду душевну, а не матеріальну, Він говорив про ню способом фігуративним, а не буквально і се потверджує сейчас в верші 23 і 24 в тій же самій главі: „Та прийде час, і вже єсть, що правдиві поклонники поклоняють ся Отцеві духом і правдою; Отець бо таких шукає поклоняючих ся Йому... Дух — Бог, і хто поклоняєть ся Йому духом і правдою мусить по-

кланятись“. Що ще більше треба казати? Христос зазначає тут, що сли служиш Богу, то служиш Йому духом, значить добавуй в хлібі і вині Бога — Духа, а на тілесного, як сего вимагає Рим від своїх послідувателів.

Подібну науку подав Христос Нікодимови (Ів. гл. 3) коли той прийшов до Христа і питає як осягнути жите вічне. Христос сказав єму (в. 3) „Коли хто не народиться звиш, не може видіти царства Божого“. Коли Нікодим ще не зрозумів сего добре, Христос додав (в. 5) „Коли хто не родиться з води й Духа, не може увійти в царство Боже“, бо (в. 6) „Рожене від тіла — тіло, а рожене від Духа — дух“. Тут говорить Христос фігуративним способом про „відроджене“, яке сповняєсь в першій мірі хрещенем, а друге вірою в Христа. Чи ж можна в якийсь спосіб розуміти сю справу от так дословно, буквально? Ні, тут бесіда про душевне відроджене, а не тілесне.

У Матея, гл. 5, каже Христос до своїх учеників (в. 13) „Ви сіль землі“. В. 14. „Ви світло світу“. Чи ж Христос мав би тим самим сказати, що єго ученики є тою солю, яку уживаємо до наших потрав, або таким світлом, яке уживаємо до освітлювання наших кімнат, свічкою, чи лампою? Чи радше розумів Він, що єго ученики ма-

ють показувати сьвітови примір християнського життя так, щоб і ми бачили сю дорогу? Ніхто не скаже, що Христос розумів сі слова буквально, але віримо, що се є фігуративний спосіб бесіди.

Іван, 14-6, сказав Христос: „Я дорога й правда й життя“.

Іван, 15-5, говорив Христос: „Я виноградина, ви віття“. Він називає себе виноградиною, Отця Свого — виноградником, а нас виноградним віттем. Чи ж говорить Він про той виноград, що росте собі десь он-там в саді, чи радше говорить Він про Свої тай наші відносини до Него і Бога-Отця? Всі отже мусимо признати се друге, значить, що Христос говорив про духовний виноград і говорив про сю справу фігуративно, а не буквально.

Іван, 10-9, читаємо: Я — двері; Мною коли хто увійде, спасеть ся, і входити-ме, й виходити-ме і знайде пашу“. В 11: „Я пастир добрий“ і пр. Чи ж розумів се Христос от так буквально, що Він є деревляними дверми неба, які треба буде отворити, щоб впустити до царства Єго вибраних? Ні, ніколи, ніхто не може робити такого заключення. Він знов говорить се в фігуративний спосіб і дає до розуміння, що спасенням — смертю на хресті Він отворяє нам царство.

Нема що подавати ще більше примірів; такими примірами прибране ціле Євангеліє. Приходимо отже до заключень, що: 1. Христос уживав фігуративного способу бесіди, щоб Божественну Науку зділати приступнійшою для людей; 2. Сего способу бесіди уживав Христос в найважніших правдах Євангельських, як пр. про спасенє з Никодимом, коли то заявив, що кождий, що хоче бути в царстві, мусить відродитись, в блаженствах і пр. 3. Того самого фігуративного способу ужив Христос і тоді, коли установив Євхаристию. Слова „Се є тіло мое“ відносять ся до хліба, який представляє духовне Тіло Христа, а „Се єсть кров моя“ відносять ся до вина, що представляє Єго Кров.

Завважати треба ще, що Христос говорив фігуративно перед установленем Євхаристії, говорив так підчас Господньої Вечери і багато фігур вимови уживав Він і по Вечері. Іван гл. 12-36. Христос називає себе „світлом світа“, гл. 14-2, Він каже, що „у Отця мого є много кімнат“ гл. 14.6. називає себе дорогою, правдою, житєм, а ще дальше називає себе виноградом, а учеників віттем.

Перед Господньою Вечерею називає себе світлом „я є світло“, підчас Вечери каже „се єсть тіло мое“ — „се єсть моя

кров“, а зараз по вечері каже „я виноград“ Як отже може Рим твердити, що слова Христові висказані перед і по Вечері Господній треба розуміти фігуративно, а середні, ті що відносять ся до Евхаристії треба розуміти буквально, колиж спосіб бесіди ясний, кождому зрозумілий і всі знаємо, що Рим милить ся. Рим обстоює при своїм тому, що знає, що є люди, котрі вірять в непомильність папи.

А є ще один і то найважніший доказ, який розв'язує ціле се питанє і заявляє, що Христос мав на гадці не фізичне тіло, а Духа і що змисл Эго слів треба розуміти духовно, а не матеріяльно, як се учить римська церква, про субстанцію. В Івана, гл. 6-51. каже Христос: „Я хліб живий, що з неба зійшов. Коли хто їсть сей хліб, жити ме по вік; а хліб, що я дам, се тіло моє, що я дам за жите сьвіту. Верш 52. кажуть Жиди: „Як може він дати нам тіло їсти“? 53, каже Христос: „Як не їсте тіла Сина чоловічого й не пете Його крові, не маєте життя в собі“ — 58. „Се хліб, що з неба зійшов. Не як батьки ваші їли манну тай повмирали; хто їсть сей хліб, жити ме по вік.“ — 60 верш: „Многіж слухавши з учеників Його казали: Жорстоке се слово“ — а в 63. вершику розв'язує Христос цілу тайну своєї фігуративної бесіди і каже: „Се дух, що

оживляє; тіло не годить ся ні на що. Слова що я глаголю вам, се дух і життя“!

Жиди шемрали між собою за те, що Христос назвав себе хлібом і житем, яке приходить з неба і думали, що се жерстокість їсти тіло і пити кров. Так шемрали кождий і так думалиб ми всі, колиб ми слови Христа брались розуміти буквально, як се толкує римска церква. Але Христос знав, що жиди беруть Его слова буквально, що они думають, що їм прийдесть ся їсти хиба фізичне тіло — мясо і кров — тому Він сейчас пояснив, що значіне Его слів є духовне, а слова треба розуміти фігуративно. Матеріальне тіло не може дати життя вічного — „тіло фізичне не годить ся ні нащо“ — „се дух, що оживляє“, духовного тіла причащаєм ся, тіла — корму душевного Христового, яке стаєсь у нас житем і є заporукою вічного спасеня — хліб і вино є лиш фігурою — образом — видом! Каже Ев. Іван, гл. 3—16. „Так бо полюбив Бог сьвіт, що Сина свого єдинородного дав щоб кожен, віруючий в Нею, не погиб, а мав жите вічне“. Павло до Коринтян, гл. 10—16, писав: „Чаша благословення, котру благословляємо, хиба не єсть общенне (причастіє) крови Христової? хліб, що переломлюємо, хиба не єсть общенне тіла Христового?“ Чи ж не зазначує Павло ви-

разно, що хліб є лиш причастієм тіла Христового і вино, лиш причастієм Эго крови? А в тій самій главі, стих 3 і 4 каже Павло: „і всі ту саму їжу духовну їли; і всі той самий напіток духовний пили; бо пили з духовної скелі (скали) що йшла за ними, скеляж була Христос“. Тут знова Павло уживає фігуративного способу мови і називає Христа скалою, і знов потверджує, що тіло і кров (хліб і вино) треба розуміти не буквально, а фігуративно — розуміти треба тіло і кров не фізичне, матеріяльне, а духовне.

Христос казав „се есть тіло мое, се есть кров моя“. Павло знов каже, що: „всі пили з духовної скелі, що йшла за ними, скеляж була Христос“. Чи ж Христос був буквальною скалою? А прецінь Рим учить, що коли піп виговорить слова освячення, то сейчас сходить Христос на вівтар і перебуває там разом зі своєю душею і божеством під видом хліба і вина і то перебуває так на однім, чи тисячу, чи десять тисяч вівтарах в однім і тім самім часі! Чи свідомий чоловік годен се вірити? Ми могли вірити так давнійше, бо так навчав Рим, а ми думали, що папа є справді непомилним, але чи годні ми так вірити нині? Чи Евангеліє не дає нам аж надто доказів, що Рим помилив ся — дуже помилив ся особ-

ливо в догмі про трансубстанцію; що Рим є на блудній дорозі; що Рим пішов на супереч прав природи і зробив з хліба і вина видимого божка; що Рим закриває перед людьми Євангеліє тому, щоби присидувати людий вірити в трансубстанцію і в непомильність папи, хоч ті римські догми є основно противні науці Євангелія? Чому римська церква пішла такою дорогою, чому она се так робить, чому? Бо коли Рим навчить вас вірити, що на престолі, підчас Служби Божої є присутний Христос тілесно, з душею і божеством (виж віруючи в непомильність папи не сьмієте прикладати свого розуму і слідити за правдою) і коли Рим призвичаїть вас вірити, що за таку прислугу ви одержуєте особні ласки — відпусти — то тоді ви є певним стадом римської церкви тоді ви повірите, що ваш піп є заступником Христа, що піп є паном над Христом і Эго скарбами, що піп справді прощає вам гріхи, тоді — тоді попи роблять вас справжніми невольниками з вашим послушенством, а передовсім з вашою кишенею.

В тім лежить інтерес Риму, щоб задержати вас в добровільнім підданьстві попови, щоб ви вірили в его власть відпустити вам гріхи і що він запровадить вас до неба; Рим хоче, щоб ви стали захитником обох, попа і цілої римської церкви.

Причастіє під одним видом.

Вправді Причастіє під одним видом (хліба) практикує Рим лиш між римо-католиками. Однак Рим вірить і стремить до того, щоб і всхідна (греко) католицька церква приймила всі практики західної католицької церкви — тому обговорюючи сю тайну не лишаємо і сего звичаю, який практикуєсь поки що лиш в римо-католицькій церкві.

Історія каже, що шість сот років приймали християни причастіє під обома видами, хліба і вина, приймали тим способом і сьвященники і міряни. Дперва в сьмим столітю по Христі відорвалась часть церкви від вірувань і практик початкової церкви — від св. Отців і аж в 1415 році, на Констанскім Соборі, римска церква насупереч науці Евангелія і проти волі єї вірних впровадила догму, що міряни мають причащатись лиш під одним видом.

А як говорить Евангеліє? Там треба питати, бо Евангеліє є дорого-сказом християн. Эсли догма, що міряни мають причащатись лиш під одним видом — сли та догма не годна устояти перед наукою Евангелія, то она є нехристияньскою і блудною наукою. Мірянам вільно споживати хліб-тіло. Отже ходить лиш о питанє, чи Рим робить слушно, коли наказує мірянам ви-

но. Понизші слова наведені з римо - католицької Біблії (Довау) — значить, ніхто не може закидати, що они взяті з протестанської Біблії, чи з жерел некатолицьких.

Мат. 26,—27. „І, взявши чашу, й оддавши хвалу, подав їм, глаголючи: Пийте з неї всі“.

Мат. 26—28. „Се бо єсть кров моя нового завіту, що за многих проливаєть ся на оставленнє гріхів“.

Марк. 14—23. „І, взявши часу, й оддавши хвалу, подав їм і пили з неї всі“.

Марк. 14—24. „І рече їм: Се єсть кров моя нового завіту, що за многих проливаєть ся“.

Ів. 6—53. Речеж їм Ісус: Істино, істино глаголю вам: Як не їсте тіля Сина чоловічого й не пете Його крові, на маєте життя в собі“.

1. Кор. 11—25. „Ся чаша єсть новий завіт у крові моїй; се робіть, скільки раз пете на мій спомин“.

Констанський Собор устанавляючи причастіє для мірян лиш під одним видом, сказав: „Хотяй Христос установив Тайну Евхаристії під обома видами і хотяй первісна церква практикувала звичай причастія під двома видами, то від тепер постановляєть ся як незмінний закон, що міряни

мають причащати ся лиш під одним видом хліба”.

Так сказала католицка церква коли установляла сю догму. Колиж она сама не вагала ся заявити, що перші християни принимали причастіє під обома видами і що Христос установив Евхаристию під обома видами, а она робить инакше — то хиба не треба сеї справи обговорювати дальше. Се повинно бути ясним кождому думаючому чоловікови. А решту свідчать самі слова Христа: „Пийте з неї всі“ — „Се есть кров моя, що проливається за многих“. Не каже Христос, що єго Кров проливається ся лиш за апостолів, чи лиш певної касти людий, але „за многих“ — значить, так за мірян, як і духовенство. Перші християни принимали причастіє під обома видами, а що они були першою безпосередною церквою Христа, проте їх звичай і їх наука є властивим апостольским звичаем і наукою Христа. І сі два факти не заперечує Констанский Собор. Колиж так, то всякий запитає, яке право мав Констанский Собор змінити апостольский звичай? Рим одними устами хвалить ся, що кат. церква є апостольскою, а другими устами ухвалює безпідставну догму противну апостольским звичаям і науці. Деж їх непомильність і непомильна наука? Хто помиляєсь: папа, чи

Христос? Оба помилялись не можуть.

Римська церква каже, що при Господній Вечері були лиш Апостоли, тому чаша не відносилась до мірян. Чисто езуїцка наука. Бо єслиб приймати сю науку, то і хліб не відносив ся до мірян, бо Христос подав Євхаристию під обома видами (хліба і вина) і то при тій самій нагоді, в тих самих обставинах і тим самим апостолам. І в таких разі, після науки кат. церкви до вічного життя булиб покликані лиш апостоли? Ні, ніколи. Христос передав ключі вічного царства апостолам і приказав передати їх всім людям цілого сьвіта. Він установив тайну Господньої Вечери роздаючи апостолам хліб і вино і заявив їм, що те саме мають робити они між вірними „на спомин“ Єго смерти на хресті, якою спасаєсь сьвіт.

Ще одну причину подає кат. церква—она відмовляє вірним вино тому, ще дехто не зносить запаху вина. Мільйони протестантів приймають вино і терплять єго запах, лиш римо-католики відпекують ся, хочби від сего залежало вічне жите. А не вадить оно попови пити вино що днини, то чомуб християнин не мав приймати єго раз на рік? А єсли споживане вина і хліба дає жите вічне (Ів. 6-55) то чи не повинен кождий християнин бодай раз в рік приймати

вино, хочби оно і не до вподоби его запахови?

Ще одну причину ставить рим. церква, кажучи, що „подаючи кров Христа всім, можна дуже легко розіляти“. — Така се їх наука. Христова кров раз пролята на хресті за всіх. Як можуть попи знова розливати єї? А сльїб оно і справді так, то хибаж неможливо, щоб якась окрушинка з хліба не упала тай не затратилась? А знов кажуть, що „вино псуєсь, тому не можна его для хорих передержувати“. Єслиж хліб і вино переміняють ся в тіло і кров Христа то чи повинниб они псуватись? Пристань трохи, любий читачу, на сій точці і застановись тай подумай, чи можливо, щоб за словами якогось там попа переміняв ся хліб в тіло, а вино в кров Христа, та щоб відтак сї річи псувались?

Ціла справа маєсь от так: Рим приказав мірянам причащати ся лиш під одним видом хліба. Христос каже (Ів. 6, 56) „Хто не пе Його крови, не має життя вічного. Чиж підеш за наукою римської церкви і не принявбись чаші хоч від неї залежить життя вічне? Чи радше підеш за Христом і обстоїш при Євангелію, тай приймеш чашу, щоб жити вічно? „Хто їсть тіло мое і пе мою кров, має життя вічне і я воскресу його останнього дня“ (Ів. 6, 54).

Спасенє через Марію.

Кардинал Гіббон сказав в своїй книжці „Віра наших батьків“ так: „Вправді протестанські церкви відмовляють ся почитати Сару, Ревеку, Рахиль, Мірію і Рут, Єстеру і Юдиту — жєнщини Старого Завіта, Елисавету, Анну, Магдалину і Марту — з Нового Завіта, — то знов треба уважати, щоб імя Марії, Матери Ісуса було в відповідний їй пошані, бо инакше дуже легко можна попасти в ідолопоклонство.“

А дальше стараєсь кардинал доказати, що римска церква не приносить Марії жертв, а лише почитає єї. Оба ті твердження є неправі і не дають кредиту — не обороняють кат. церкви. Що до першого твердження кат. церкви, то кардинал дає доказ, що він ніколи не був присутним на протестанських богослужєнях. Він дає явний доказ невїжєства протестанських релігійних практик, а при тім вірить, що такою сліпою бесідою пошкодить їм, тому і лишає се як факт. Но таке твердженє кардинала є зовсім мильне. Протестанські церкви почитають жєнщини так Старого, як і Нового Завіта. Они почитають кожду жєнщину чесного характеру і чесних діл. Що більше, они почитають Марію, матер Ісуса як найбільшу між жінками, найщасливійшу, як

таку, що удостоїлась подати І. Христу людське тіло. І нема обави пересади в пошані, доки є бажане лиш почитати єї.

Що до другого твердження, будьто-би католицька церква лиш почитає Марію, а не приносить їй жертв, то треба знова доказати, що кардинал сей Гіббонс не знає як слід практик самої католицької церкви. І хоч кардинал, як і ціла кат. церква завзято боронять ся, що не приносять они Марії жертв, то таки з їх власних письм (їх отців) можна навести багато примирів і тверджень висказані католицькими достойниками. Но за примір най послужить хоч-би „Слава Марії,“ книжочка, яку католики, уважають як непомильну в почитаню Марії і відносин кат. церкви до Матери Ісуса. Сю книжочку написав св. Альфонс Ліґурі, а затверджена она дня 9. січня 1839 року через Кенріка, Філядельфійського єпископа. Сю книжку беремо як доказ, що католицька церква не лиш почитає Марію, а приносить їй жертви.

Цариця Милосердія.

Рим приносячи молитви до Марії називає єї Царицею Милосердія і уважає єї як жерело всякої благодати, а Самого Христа уважає Королем Справедливости. І каже, що слиби не заступництво Марії то Хри-

етос не був би так щедрим і менше милосердним в прощуванню гріхів. В книжочці „Слава Марії“ каже кат. кардинал, стор. 29: „Царство Боже складаєсь зі справедливости і милосердія. Господь розділив его і задержав собі право справедливости, а право милосердія поручив своїй Матері тоді, коли она приняла і дала сьвітови вічне слово. Так отже, она стала „Царицею Милосердія,“ а єї син „Королем Справедливости.“ А знов на сторони 78. тоїж книжочки пише кардинал ось так: „Іди і прибіжи до матери-милосердія; відкрий перед нею рани своєї душі, а Марія покаже свому синові грудь, з котрої він діставав жите, а той єї покарм розжене злість і усмирить его гнів.“

Коли Бог дав Марії таку силу? В Біблії нема про щось подібне анї найменшої згадки. Дорогий читачу, пристань на хвилину і застановись і подумай: чи, коли-б Господь розділив своє царство і половину з него віддав Марії, чи не повинна-б Біблія згадати про се? Що більше, чи не повинна Біблія — Слово всевідучого Бога величати Марію, єї милосердіє, та єї силу? А оно противно Біблія анї одним словом не згадує про силу Марії. Чи ж Біблія не є достаточним доказом, що Господь ніколи не давав Марії такої власти? А Христа представляють як

деспота злосного тай повново гніву. Ходи зі мною до Біблії і подиви і переконай ся, як страшно очернив Рим Христа, котрий повний є любови і милосердія.:

Марк. 10, 14: „Христос рече: Дайте дітям приходити до мене, й не бороніть їм; таких бо царство Боже.“

16. „І обнявши їх, положив руки на них, і благословив їх.“

Лук. 11, 13. „Колиж ви, лихими буди, знаєте добрі дари давати дітям вашим, якже більш Отець із неба не дасть Духа св. тим, що просять у Него.“

Жид. 2, 17. „Звідеїля мусів у всьому подобитись братам, щоб бути милосердним і вірним архивереєм у Божому, щоб очистити гріхи людські.“

18. „У чому бо сам пострадав, спокушуваний буди, може і тим, що спокушують ся, допомогти“.

Жид. 8, 12. „Тим що милостив буду на неправди їх, і гріхів їх не згадувати му більше“.

Котреж праве? Чи Рим, що без доказів Біблії ставить Марию на місце Христа і приписує їй право милосердія, а Христа вважає жорстоким судиею? Чи Біблія, котра не приписує Марії такого права, а Христа не вважає жорстоким судиею, але описує Єго як батька для діточок, що лю-

бити всіх, що дає більше, чим ми просимо, що став чоловіком, щоби заключити завіт милосердія? Котреж праве? Господь післав Ісуса Христа свого Сина, щоб полюбив, щоб поміг, тай щоб спас. І деж є потреба більшого, чи иньшого милосердія? Чиж Марія надасть більше краси любові Христа і Єго милосердію коли возьмемо сї прикмети від Него і припишимо їх Марії? Ні, ніколи.

Марія посередником між Богом, а людьми.

Католики навчаючи діточок молитви, піддають їм зарівно „Отче Наш“ як і „Богородице Діво“. І при звичають дітий дивитись на Марию як на посередничку між Богом а людьми нарівні з Христом! При звичаєне відбиваєсь в пізнійшій віці вже виразнійше. Церков практикує більше небоженьства до Марії, чим до Христа; тим і вірні удають ся до неї борше, чим до Самого Спасителя. Они вірять, що Марія вислухує так само їх молитви, як і Христос і вислід з їх молитви є той, що і до Христа. Чи не так? Диви — ціла Русь кличе до Марії „Пречистая Діво, Мати руського краю, спаси тебе величающих! Радуй ся Бога невимістимого вмістилище; Радуй ся двере спасенія; Радуй ся подательнице боже-

ствення благодати! — а тимчасом та Русь найбідніша, обдerta, голодна, стогне в ярмі темноти і деспотизму! Відколи Русь попалась в руки єзуїтів, відтоді пропала її доля, помимо того, що безнастанно молить до Марії і величає: Радуй ся вічного судії умоленіє! Глянь на другі краї, на Ірландію, на Італію, Іспанію, що знищені, доведені до убожества тонуть в неморали. Се колишні держави, що славились культурою, еманципациєю, надавали тон життя, а нині — нині молять ся до Марії і думають, що їх молитва вислухана. Диви на Францію, доньку Риму: Колись она славна, а нині дегенеруєсь. Люди оминули праву дорогу а пішли бічною і думають, що коли „Отець велить сонцю сходити над лихими й добрими і посилає дощ на праведних і неправедних“ (Мат. 5, 45) то сі благодати одержують они від Марії, тай тому складають їй молитву благодарення, дають жертви, почитають єї на рівні з Христом.

Що римска церква уважає Марию посередником між Богом, а людьми, сьвідчать понизші реченя, взяті з їх книжочки „Слава Марії“:

Стор. 36. тої книжочки сказано: „Будьмо переконані, що коли Марія зістала увінчаною як Цариця Благодати, то се на те, щоби і найбільший грішник міг прийти до

неї як до посередника між Богом, а людьми“.

Стор. 70: „Я повинен усердно надіятись, що буду почислений до того множення щасливих, що спасені за твоїм посередництвом“.

Стор. 80: „Самий Спаситель дав їм за поруку сего, щоб зділати її заступництво повним сили“.

Стор. 125: „Марії самій полишено спасти їх через її заступництво повне сили“.

Стор. 156: „Посередництво Марії конечне для нас“.

Стор. 161: „Церква взагалі признає, що посередництво Матери Бога є не лиш потрібне, а конечне до спасеня“.

Стор. 172: Бог ніколи не спасе нас без посередництва Марії“.

Так твердять католики в книжці посвяченій набоженству Марії. Се їх наука. Рим вирост учить, що ми не можемо бути спасені без посередництва Марії і що Христос самий зділав її посередничкою між Богом, а людьми, даючи їй повну власть. Тяжко зрозуміти, як вірні римо-католики можуть приймати таку гипокрицку науку. Се безперечно дієсь лиш тому, що люди не внають Євангелія, а в сліпім підданьстві слухають наук попів і папи, які кожного

часу готові надужити річи, котрі належуть виключно до Бога.

Услівя в римский церкві є того рода, що чоловік прямо не знає, що одиноким посередником між Богом, а людьми є Спаситель Ісус Христос, а не Марія як сказано до Римлян 8.34: „Хтож се, що осуджує? Тож Христос умер, бо й воскрес; Він і по правиці в Отця, Він і заступаєть ся за нас“!

А знов до Жидів 7,25: „Тимже і спасти може до кінця приходящих через Нього до Бога, будучи вічно жив, щоб посередникувати за них“.

Рим учить, що ніхто не може спастись без посередництва Марії, а Євангеліє не згадує про се ні словечком, ані найменшого сліду про се нема. А противно хочби лиш сі два реченя, наведені з Біблії висше вказують і сьвідчать, що Христос один є нашим посередником і що лиш Христом треба спастись. Эслиж Рим правий і непомильний то Біблія і Христос помиляють ся, бо сі два жерела учать про заступництво перед Богом зовсім противно. В таким случаю ціле християнство булоб комедиею і Рим остаточно лишивби ся без підвалини. Але если Євангеліє є правдою, то Рим грубо помилив ся, а за тим не є непомильним.

Марія як заступниця і посередничка.

Рим учить рівнож, що Марія є нашою заступницею і посередничкою. В книжочці „Слава Марії“ зазначена ся наука зовсім ясно і виразно.

1. Як заступниця.

Сторона 184. „Э се в сути річи правдою, що жадне сотворіне не годно виблагати для бідного грішника стільки і так великих ласк як наша найласкавійша заступниця; бо Спаситель замало уважав єї як свою слугу, а більше почитав єї як свою матір“.

Стор. 191. „Матер Божа в своїй печаливости є заступничкою всіх“.

Стор. 192. Людство має лиш одного правдивого заступника в небі, Тебе, сьвята Діво і ми можемо сьміло назвати єї нашим одиноким посередником“;

2. Як посередничка.

Сторона 31. „Бог вивисшив Тебе до достоїнства Цариці на те, щоб Ти посередничала і ввєднувала прощення для роду людского“.

Стор. 124. „Марія посередничка спокою явилась на землю на те, щоб здержати руку Божу, та щоб улагодити єго гнів“.

Рим не може подати анї одного доказу з св. Письма з відки Марія дістала власть як заступниця і посередничка. Не може

навести ані слів самого Христа ані Эго апостолів. Бо власть заступництва і посередництва дані лиш Христови, лиш Эму самому і велику образу наносить Рим Христови коли без найменшого управосиленя віднімає сю власть від Христа змагаючись приписати єї Марії.

Св. Письмо говорить:

І. Івана 2, 1. „Діточки мої, се пишу вам, щоб не грішили, а коли хто згрішить, заступника маємо перед Отцем, Ісуса Христа праведника“.

І. Тим. 2, 5. „Один бо Бог і один посередник між Богом, а людьми чоловік Ісус Христос“.

Жидів 9, 15. „І задля того Він посередник нового завіту“.

Сі євангельські реченя свідчать про гіпокритство Риму, який учить що Марія є нашою і то одинокою заступничкою і посередничкою. Св. Письмо виразно каже, що лиш Христос є заступником і посередником між Богом, а людьми, а се свідощтво Евангелія виключає всяки претенсії Марії, чи якогобудь другого посередника і потверджує один факт, що лиш Христос є нашим посередником перед Отцем небесним.

Марія як дорога, двері, надія і прибіжище.

Ще одно фалшиве становище приписує Рим, коли споглядаючи на неї, уважає її як дорогу, двері, надію і прибіжище грішників.

— „Слава Марії“ на

Стороні 85. „Всяка благодать, яку лиш одержуємо, іде через руки Марії“.

Стор. 110. „Марія є надією всіх дітей Адама“.

Стор. 121. „Марія є твоїм містом прибіжища, одинокою твоєю надією.“

Стор. 35. Рим вкладає в уста Марії слідуєчі слова (ніби Марія сама говорить): „Я є радостію справедливости і брамою — дверми, якими переходять грішники до Бога“.

Стор. 159. „Марію називаємо також небесною брамою, бо ніхто не входить до тої домівки як лиш через неї“.

Приписуючи сі прикмети Марії, Рим зовсім призабув Христа і Біблію, де знов виразно сказано, що лиш Христос є дорогою, а не Марія.

Іван 14,6: „Рече йому Ісус: Я дорога й правда, й життє: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною“.

Жидів 6, 18 до 20: „Ісус є нашим вті-

шенем, нашим прибіжищем і надією“.

Колиж Христос є дверми, дорогою, правдою, життям і проче, то не може сим самим бути і Марія.

Спасенє через Марію.

Рим не лиш учить, що Марія є нашою заступницею і посередничкою, але твердить ще, що Марія має таку саму силу спасеня як і Христос. Що більше, Рим каже, що ніхто без Марії не може спастись. Такою наукою понижає Рим понятє про спасенє Христа о стілько, о скілько вивисшає сю силу у Марії і цілий плян спасеня відкидає Рим на бік. Се докаже св. Письмо. Но перше перебираємо з книжочки „Слава Марії“ сї реченя, котрі свідчать, що Рим молить ся до Марії як до Спасительки рівної Христови.

Стор. 29. „Она є панею, не на те, щоб карала грішників, а помилувала і прощала“.

Стор. 32. „Як тіло без повітря, так душа не годна жити, не прибігаючи до Марії“.

Стор. 92. „Уповай на Марію, а не впавеш в розпуку; іди за нею, а не зблудиш; позволь, щоб єї рука хоронила тебе, а не будеш мав чого боятись і т. д. Роби се, будеш жити“.

Стор. 171. „Спасенє всіх людей є в покрові Марії“.

Стор. 267. „О солодка, О щаслива — смерть тих, котрим Господь призначив спаситись і дозволив в останній хвили життя вимовити всеспасаюче ім'я Марії“.

Не треба Римови інших слів, якіби яснійше вказували, що вірні римські католики молять ся до Марії, як до спасительки світа. В догмі про чистилище учить римська церква, що деякі грішники не можуть бути спасеними, бо гріхи їх завеликі. Але тут ні. Марія спасає хочби число гріхів і хочби вони як великі були — се доказ суперечности її наук.

А далше римська церква уважає Марію як рівну Христови, навіть вище; се potwierджують слідуєчі речення:

Стор. 85. „Щоб здобути жите благодати, потрібно нам душевної сили, якаб дала нам спромогу устояти перед всякими нападами ворогів; а сю силу одержуємо лиш від Марії“.

Молитва — Стор. 96. „Я не потребує більше вже боятись ані гріхів, бо ти їх очистив; ані диявола, бо ти сильніша, навіть від пекла, сильніша від твого сина (Христа), коли він справедливо обурить ся, бо одно твоє слово успокоює єго“.

Стор. 237. „Леон бачив раз в захваті дві драбини. Одну червону, а на верху тої драбини був Ісус Христос. Другу драбину

білу, а на верху неї бачив він. Марію. Він завважав, що багато людей пробували лізти першою драбиною. Вступивши кілька щаблів, они падали. Знов пробували лізти і знов падали і ніколи не дістались до вершка. А голос сказав їм, щоб пробували лізти другою драбиною. Они незадовго підійшли до гори а рука Марії допомгла їм дістатись на вершок драбини“.

Стор. 238. „Той, за кого втавляєсь Марія, може бути певним свого спасеня так, якби він вже був в небі. Але ті, що занедбують, або недбають за єї поміч, пропащі на віки. Бо она є наче містком спасеня, який Господь приготував для нас, щоб ним безпечно перейти через всі води нашого життя“.

Коли ми маємо дивитись на Марію як на самотнього спасителя після науки Риму, який учиє, що ніхто не може спастись без неї; коли ми маємо молитись до неї як до такої, що подає прощенє гріхів, якого не можна одержати навіть від самого Бога, і коли маємо уважати єї як вищу від Христа, котрого Бог послав спасти світ — в такім разі пощо було Христови сходити на сей світ і жити тут, знаючи, що вже перед ним був на землі оден спаситель (Марія Мати Его), котра остаточно могла заступити Христа в спасеню світа так, як засту-

нає. Эго місце нині після науки Риму? Насуваєсь питанє, пощо Господь посилав двох спасителів, коли світові потрібно було і нині потрібно лиш одного? Ми зовемося християнами, послідувателями Христа, а Евангеліє є Духом натхненна наука Христа через его апостолів — тому приймаючи Біблію як наш одинокий дороговказ, звернім ся до него а довідаємо ся, чи Господь давав нам двох спасителів; побачимо, чи Марія має рівну власть з Христом; побачимо чи не власне Христос і лиш Христос є нашим Спасителем.

Еф. 3, 9. „І з'ясувати всім, що се за спільність тайни, закритої від віків у Бозі, що сотворив усе Ісусом Христом“.

Верш 10., щоб обявилась тепер князівствам і силам на небесах через церкву усяка премудрість Божа“.

В. 11. „по вічному установленю, котре зробив у Ісусі Христі, Господі нашому“.

Кол. 1, 15. „(Христос) котрий єсть образ невидимого Бога, перворідень усякого творива“.

В. 16. „Бо ним сотворене все, що на небесах і що на землі, видиме й невидиме, чи престоли, чи паньства, чи князівства, чи власті — все Ним і для Него сотворене“.

В. 17. „Він єсть перш усього і все в Ньому стоїть“.

В. 18. „І Він голова тілу і церкві, Вія початок, перворідень з мертвих, щоб у всьому Йому передувати“.

В. 19. „Бо зволив (Отець) щоб у Ньому вселилась уся повня“.

З повисше наведених стихів виходить, що Господь сотворив сьвіт не для Марії, але для самого Христа, через котрого все стоїть, котрий має всьому передувати, у Ньому має перебувати уся повня. Ся проте Господь сотворив сьвіт для Христа, в котрому перебуває вся повня, то Марія не може і не має частини того, що сотворене виключно для Христа. Тому Рим ображає і понижає Христа коли намагаєсь відобразити сю власть від Христа і приписати Марії те, що Господь призначив лиш Ему самому. В сїм случаю Рим є анти-Христом і дуже помильним.

Ів. 14, 6. „Рече йому Ісус: Я дорога й правда й житте: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною“.

Ів. 3, 35. „Отець любить Сина, і все дав у руки Йому“.

Св. Петро сказав про Христа, Дія: 4, 12: „І нема ні в кому другого спасеня, бо й нема иньшого імени під небом, даного людем, щоб ним спастиось нам“.

I. Тим. 2, 5. „Один бо Бог і один посередник між Богом і людьми, чоловік Ісус Христос“.

II. Іван 1, 9. „Кожен, хто переступає, а не перебуває в науці Христовій, не має Бога“.

Повиспі речення і цілі дозени подібних доказують, що сьвіт сотворений і відданий Христови і нема другого імени під небом, на котрого можна покладати надію спасеня — є лиш одно імя, Ісус Христос!

Колосс. 2, 12. „Погрібшись із Ним крещенням і в котрому і встали вірою в силу Бога, котрий воскресив Його з мертвих“.

Іван 14, 2. „В дому Отця мого осель богато. Колиб ні, сказавби вам: Ійду наготовити місце вам“.

Верш 3. „І, як пійду та наготовлю вам місце, знов прийду й прийму вас до себе, щоб де я і ви були“.

Рим. 5, 15. „Та не так і дар, як прогрішення одного многі померли, то много більше благодать Божа і дар благодаттю одного чоловіка Ісуса Христа у многих недостаткували“.

Іван 3, 16. „Так бо полюбив Бог сьвіт, що Сина свого єдинородного дав, щоб кожен, віруючий в Него, не погиб, а мав життя вічне“.

Верш 17. „Бо не післав Бог Сина свого на сьвіт, щоб осудив сьвіт, а щоб спас ся Ним сьвіт“.

Діян. 2, 38. „Петр же рече до них: Покайтесь, і нехай охрестить ся кожен з вас в імя Ісуса Христа на оставленне гріхів, і приймайте дар сьвятого Духа“.

І. Петр. 1, 18. „Знаючи, що не тлінним сріблом або золотом викупились від марного життя вашого, від отців переданого“.

Верш 19. „Но дорогоцінною кровію Христа, як непорочного і чистого агнця“.

Коли ми хрестились в Христа, ми в смерть Эго хрестились і воскресенє і дістали жите вічне з Ним в царстві Божім. де Він приготував місце для нас, щоб де Він і ми були там з Ним. Розуміємо, що як Адам віддав сьвіт гріхови, так Христос позискав сьвіт для благодати своєю смертю на хресті. Господь жерствував Эго, щоб через Него, ми, покаявшись і охрестившись одержали Духа сьвятого; гріхи наші змиті Эго дорогоцінною кровію. А про Марію, Матір Ісуса, якаб відгравала таку, чи подібну ролю в спасеню людства, — Евангеліє ні одним словом не згадує.

Що більше, самий апостол Петро, котрого римска церква уважає прецінь непомильним, каже, що нема другого імени під небом, даного людям, котримби можна

спастись, та що самий Христос бдин умер за наші гріхи. Всі другі апостоли учать згідно, що спасене одержуєсь лиш через Спасителя Христа.

Евангеліє говорить дуже часто і в багато місцях, що Христос є нашим Спасителем; але щоб такою спасителькою була Марія, римська церква не годна подати з Евангелія ані одного реченя. Марії дав Господь достоїнство бути матерію Ісуса і на сїм кінчить ся єї роля. І ми почитаємо єї як Діву, котра удостоїлась подати Христови тіло, але Спасителем сьвіта є Ісус Христос. На доказ того стоїть цілий Новий Завіт, в яким римська церква не знайде ні одного реченя, щоб доказати, що спасеня можна одержати також від, чи через Марію. Бо чиж Божий план спасеня не об'явлений сьвітові ясно? А противно, римська церква закриваєсь тайнами, т. є. річами недоказаними, неправдивими. Она робить се на те, щоби в той спосіб відчужинити народи від розуміння правд Божих, які сьвідчать і говорять проти догм римської церкви. Її тайна спасительки-Марії закрита перед сьвітом, ся тайна закрита перед твоїм розумом любий читачу. Бо чиж годен ти узнати Марію своїм спасителем, коли ти ще не довідав ся і не довідаєш ся, щоб Марія дала розп'ятись на хресті за твої гріхи? Лиш Христос став

жертвою за гріх, лиш Він є нашим Спасителем — сего придержують ся і вірять протестанські церкви на підставі св. Письма.

Колиб Марія була скарбником небесних благ, колиб она була царицею небес, колиб у неї була сила відпустити грішникови гріхи; колиб она справді була наділена особливими дарами, чим звичайні люди, то чиж бувби Христос призабув згадати сієї прикмети у своїх проповідях до народів? І чи міг Христос перед народом закривати її достоїнство, її силу? А ось як казав Христос:

Марко 3, 31. Приходять тоді брати й мати Його, й стоячи на дворі, післали до Него, кличучи Його“.

„І сидів народ круг Него; кажуть же Йому: Ось мати Твоя і брати Твої на дворі шукають Тебе“.

„І озвавшись до них, рече: Хто се мати моя, або брати мої?“

„І позирнувши кругом по тих, що сиділи коло Него, рече: Оце мати моя і брати мої“!

„Хто бо чинити ме волю Божу, той брат мені, й сестра моя, і мати“.

Лука 2, 48: „І, побачивши Його, здивувались вони, й сказала мати Його до Него: Дитино, що се зробив еси з нами? ось батько Твій і я, боліючи шукали Тебе.

„І рече Він до них: Чогож шукали мене? хибаж не знали, що в тому, що єсть Отця мого, треба бути мені?“

Лука 11, 27: „Стало ся ж, як промовляв Він се, піднявши одна жінка з між народу голос, каже Йому: Блаженна утроба, що носила Тебе, й соски, що ссав еси“,

„Він же рече: Блаженні ж і ті, що слухають слово Боже, тай хоронять його“.

Іван 2, 3: „І як не ставало вина, каже мати Ісусова до Него: Вина не мають“.

„Рече їй Ісус: Що мені й тобі, жено? ще не прийшла година моя“.

„Каже Його мати слугам: Що вам скаже, робіть“.

Чи є в сих словах Євангелія хоч тїнь того, що учить Рим? Чи є тут сказано, що Марія є висшим еством від звичайного християнина, що чинить волю Божу, що Марія є Спасителькою грішних? Ні. Противно, всі три євангелисти описують, що Христос уважав свою матір, як одну з поміж всіх тих, що слухають Эго науки, що сповняють волю Божу. Марко пише, що Христос уважав Марію, по сповненю єї материнських обовязків, як одну, котра що до Бога знаходить ся в тїм самім відношеню, що всі християни. Лука знов наводить слова Христа, де Спаситель віддає пошану всім обовязкам і трудам матери,

але рівночасно звертає увагу на духовні обов'язки яким підлягає і Марія нарівні з прочими блаженними християнами. В Євангелію Івана, Марія не знає ще, що стане ся і тому удає ся до Христа. Христос знає все наперед і звертає своїй матері увагу, що не треба було їй з сею справою удаватись до Него, бо ще не прийшов час. Се ще не була та хвиля, коли Він мав зділати чудо, яке зділав пізнійше.

І як тут можна признати Марію спасителькою? Колиж: 1. Христос не уважає єї за спасительку, ані апостоли. 2. Євангеліє нігде не вказує, щоб Марія була спасителькою. 3. Євангеліє не подає ані одного чуда, яке зробилаби Марія, не наводить ані одної душі, яку спаслаб она, ані нема сказано, що Марія умерла, або кров свою пролила за гріхи грішників. 4. Євангеліє учить, що Христос терпів і умер на хреснім дереві і лиш Він приніс жертву за гріхи сьвіта, лиш Він спас, лиш Христос один є нашим Спасителем. І до чогож придає ся наука Риму, противна науці Христа і Эго апостолів? Наука Римської церкви є сьвідомством, що Рим не є правдивою християнською церквою. Самий кардинал Гіббонс зазначив, що кожда церква, що проповідує иньшу науку від тої, що подано в Євангелію, така церква не є правдивою церквою. Колиж

Рим учить инакше, чим учив Христос і
Его апостоли, то Рим не є правдивою хри-
стіянською церквою — свідощвом Еван-
гелія, папа є помильний — порівнай науку
Евангелія з наукою папи. Котреж потрібне
тобі, любий читачу, до твого спасеня, Хри-
стова наука, чи наука папи? Хто твій Спа-
ситель, Христос, чи Марія? Кому будеш
служити Евангелію, чи папі? — обом годі
служити.

Піст.

Марко 7, 18: „І рече до них: Так і ви нерозумливі? Не зрозуміли, що все, що осторонь і входить у чоловіка, не може його опоганити“.

Верш 19: „Бо не входить йому в серце, а в живіт в одхідник очищаючи всяку їжу“.

Чи їсти мясо, чи вздержатись, та постити — одно і друге зовсім невинне. Тут не ходить о самий акт їдженя, а ходить о принцип — засаду, де римська церков говорить, що постити, здержуватись від їди мяса є правилом Христової церкви, що се має щось спільного з релігією. Щось так, як того чоловіка, що кулею прошиває серце другого чоловіка, засуджують на смерть, так римська церква за зломане посту засуджує душу чоловіка на вічну погибель за то, що тіло покушало в закатані дві мясо, підчас коли Христос учив, що їжа не поганить чоловіка; підчас коли Біблія свідчить, що чоловік не має права судити другого чоловіка після того, що він їсть, а противно, заявляє, що ті, котрі кажуть здержуватись від їди — постити, говорять неправду і відпали від віри.

Мабуть жадна догма римської церкви не стоїть на так хиткий підвалині, як піст. Э люди, що постять, бо вірять, що треба

постити, а є і такі, що їдять без огляду на те, чи треба, чи не треба постити. Всіх тих можна поділити на такі групи:

1. Дехто постить вірно, бо вірить, що від того залежить до певної міри его спасення.

2. Дехто хоче постити, а їсть, бо забув, що треба було постити.

3. Дехто знов не їсть мяса, а буде їсти смалець.

4. Дехто не ївби мяса, колиб знав, що его викинуть з церкви.

5. Дехто знова буде їсти, чи се пісний, чи м'ясний день.

Всі ті люди, які живуть в католицькій церкві і поповняють, хочби лиш часткові збочення що до заховання посту, доходять до певного душевного клопоту. А колиб ті люди знали, що Евангеліє дозволяє чоловікови їсти мясо і не обмежує днів, коли їсти, а коли ні, то люди позбулиб ся всіх тих клопотів. Що більше, люди уникнули би мільйони гріхів, в які они по їх віри попадають і відтак сповідають ся. Бо і ті, що заховують піст, воліли би, щоб церков не була така строга і знеохочують ся, що через їду грішать. Хто знов забуває постити, то рівнож грішить, бо церков учить, що гріхом є забувати про піст. Колиж чоловік здержуєсь від мяса, а їст пр. смалець, то

простий розум говорить, що се є то саме, що ошукувати Бога, чи себе, чи другого. Хто знова постить задля боязни перед карою, то зломивши піст поповняє річ, яка після єго вірувань є каригідною. Ті, що не числять ся з постами, знова є людьми на роздорозі, бо если кат. церква є правдивою церквою, то ті люди повинні повинуватись їй. А сли не признають їй раций що до посту, то як можуть іти за нею в других річах. В кождім разі, як довго чоловік лишаєсь католиком, то стрічаєсь з котримсь з повисших трудностей, а всі они ведуть чоловіка до гріха.

Но чиж мусить християнин здержуватись в певні дні від мяса і чи римска церква має якусь власть, Богом дану, приказувати людям піст? Они приказують, нехтуючи тим науку Христа і Евангелія, яке говорить ось як:

Христос говорить у Марка 7, 18: „все, що остронь і входить з чоловіка, не може його опоганити, бо не входить йому в серце, а в живіт“.

Рим. 14, 17: „Бо царство Боже не їжа, ні питте, а правда і впокій і радощі в Дусі сьвятім“.

І. Кор. 8, 8: „Іжа ж нас не поставляє перед Богом; бо ані луччі ми, коли їмо, ані гірші, коли не їмо“.

Колос. 2, 16: „Нехайже оце ніхто не судить вас за їжу або за напитек, або поглядом сьвят, або нового місяця, або суботи“.

І. Тим. 4, 1: „Дух же явно глаголе, що в останні часи відступлять декотрі від віри, слухаючи духів лестивих і наук бісовських“.

Верш 2: „в лицемірстві брехливих, запеклих у совісті своїй“.

Верш 3: „що боронять женитись і велють вдержуватись від їжи, що Бог створив на їду з подякою вірним і познавшим правду“.

Христос навчав, що те, що чоловік споживає, як пр. мясо, не поганить чоловіка і що їжа не входить перед Богом в рахунок, чи єї споживаємо, чи постимо. А римська церква перекручує Христову науку і навчає, що коли їсте мясо в одні дні, то нема гріха, а покушаєте в иньші дні, то поповняєсь гріх.

Біблія каже: „нахай ніхто не судить вас за їжу“. А Рим відкидає се реченє, поставляє себе судією і судить людей за їжу.

Біблія говорить, що: Дух явно глаголе, що в останні часи відступлять декотрі від віри і будуть учити наук бісовських, будуть наказували женитись, будуть приказували здержуватись від їжи — постити. Чи се не

ясне? Дух говорив явно на те, щоб люди звернули на се увагу, тай щоб уважали. Церков котра приказує здержуватись від їжи мяса, відступила від віри і навчає на ук бісовских. Котраж церков се робить? Розглянь ся уважно, а переконаєш ся, що робить се римска католицка церква.

Рим стараєсь оправдати свою науку всіми можливими способами. Але потрудись, любий читачу і застановись хвильку над наукою біблїї і над щоденною наукою катол. церкви і чи не дійдеш до того самого заключеня, що: 1. Що до постів, то Рим навчає вирост противно від біблїї. 2. Рим ображає Бога коли ставить себе судією людий, бо біблїя каже, що жаден чоловік не має права осуджувати другого за їжу. 3. Рим відступив від віри, бо наказує жени-тись понам, монахам, сестрицям і т. д. і приказує людям здержуватись від мяса.

Так, ви скажете, що Христос терпів, жертвував себе за нас, то чиж не можемо ми здержатись від мяса раз, чи два рази в тижни і дати сим доказ, що і ми можемо потерпіти, тай скріпити наші сили перед покусами?

Христос жертвував Свое жите за гріхи цілого сьвіта і дарував жите вічне. Чиж наша жертва хоч подібна до жертви Христа? Ніколи. Своею жертвою не приносим кори-

сти — пільги сьвітови; ошаджуємо гроші, а шкодимо тілови; а рівночасно можна обістись иньшої потрави, як риби і пр. коб лиш не кушати мяса.

А щож скажемо за піст деяких людей, котрі місто з'їсти кусок мяса, беруть кілька оселедців і фляшку горівки і постять?.. а попившись побють ся? Піст се справді бісовска наука, бо наука Божа веде чоловіка до кращого, а не до гіршого.

А чи не краще се для скріплення духа, для плеканя чеснот, місто здержуватись від мяса, та рахувати мнимі заслуги, — чи не краще піти за приміром Христа і бути услужним для других, милосердним, дати доказ любови ближнього, потішити другого? Відвідай хорого; прочитай ему Слово Боже; поговори з сусідами про царство Боже; попроси, щоб пішли з тобою до церкви; поможи каліці; споможи сліпого, нужденного; потіш зажуреного; поможи потребуючим — Господи, таких жертв е сотками навколо нас і ти кожної хвилі маєш нагоду приподобитись Христу, наслідувати Эго примір, а сим принесеш користь сьвітови і скріпиш свої душевні сили тисячу разів більше, чим безкорисним, церквою видуманим законом посту.

Чистилище.

Чистилище. се чудовище католицької церкви не було знане за часів Христа і не має жадної підстави св. Письма, хоч римська церква пробує доказати его „автентичність“.

Хто прочитував письма перших Отців церкви, той рівнож знає, що сї достойники не знали нічого про чистилище і не думали про него. В пізнійших часах почали декотрі церкви молитись за померших, але они узнавали, що небіжчик є або в небі, а в пеклі, а молились за них тому, що думали, що справлять кращу приемність тим, що в небі, а тим, що в пеклі улекнуть муки. Перший Тертуліян згадує про молитви за померших, але вже тоді, коли він прилучився до ереси званої Монтаїзмом. Відтак молились люди за цїсара Константина, за Августа і его матір Монїку, але они вірили, що сї славні небіжчики пішли просто до неба. Звичай, молитись за померших входив в християнство з тою хвилею, відколи до християнства приставали більшими громадами поганські невільники і народи, що той звичай мали у себе за часів старої релігії. Грецька церква і всхідні християнські церкви, як рівнож і ціла нинішня православна церква ніколи не приймили сеї нау-

ки, що чистилище існує. І римська церква через довгі часи мала дві партії, одних за, а других проти чистилища. Самий історик Ото, вже з дванадцятого століття пише, що лиш дехто в римській, або латинській церкві вірить в чистилище. Аж римські схоластики взяли сю справу за тему своїх диспут, а церква, на Флорентійским Соборі 1438 року оголосила сю науку про чистилище як догму, а санкціонував папа Евгеній. Так увійшло в церкву чистилище і Служби за померших і практикуєсь се по нинішній день даючи духовенству найкращий дохід, а людей задержує в підданстві задля страховищ, якими страшують їх духи і творці чистилища.

А нижні стрічки докажуть, що чистилище не має жадної підстави в Евангелію і є нехристиянською наукою.

Перш всього перебираємо дещо з католицького катехизму „Підстава кат. науки“ — а сеж прецінь доказ, як римська церква розуміє чистилище:

„Ми віримо, що є чистилище і що душі, які там перебувають користають з помочи вірних, значить: молитви, милостині жертвованої за них, а передусім з жертви Служб Божих.

II: Що розуміємо під словом чистилище?

В: Розуміємо посередний стан душ, які умирають в ласці Божій, на яких однак тяжить кара дочасна за повседневні, малі гріхи. Однак що до місця, де чистилище знаходить ся і тортур, які ті душі терплять нічого церква не рішила.

П: Котрі християни ідуть до чистилища?

В: 1. До чистилища ідуть ті, що на них тяжить вина менших гріхів, так званих повседневних; багато християнів умирають не відпокутувавши їх, або умирають нагло, несподіваною смертю і не спокутували своїх повседневних гріхів.

2. Ідуть туди рівнож і ті, що ще не спокутували достаточо дочасної кари за тяжкі гріхи“.

Толкуючи от так свою науку римска церков наводить приміри багато сьвятих, які ніби були там і бачили муки і розказали нам для нашої користи. Се вказує, що римска церква готова сказати хоч що, щоби потвердити свої виводи. Як приміром, примір про святу Христину. Белярмін (Книж. II. Гл. 9.) каже, що Христина полишила своє тіло і пішла перше до чистилища, а відтак до пекла, а відтак знов душа єї вернула до тіла, щоб знов жити як і перше. Кілько католиків повірить се? І повірить лиш тому, що сей примір походить з Риму?

А прецінь Рим уживає такі приміри, бо знає, що найдуться ще люди, що дадуться ледачим здурити. Біблія, се книжка, що розказує все від сотворення світа аж до Христа і ще пів сотні літ по Христі, а прецінь нігде она не говорить про подібне місце, як чистилище і не згадує, щоб якась душа лишила своє тіло, пішла до чистилища, чи пекла, а відтак до неба, тай щоб вернувшись назад розказала світові про муки пекла, або про радощі неба. Чоловік може багато говорити, але саме говорене без певних доказів ще не є доказом правди. Тому, що хтось говорив би, що за горою небо підперте слупами, то ще не мусить так бути в дійсності.

Самого слова „чистилище“ не знайдеш в цілій Біблії. А се доказ, що оно не було знане Христови, ані Її учиникам. Чи, якби справді чистилище було, то чиж не був би про се ясно сказав Христос, чи не були б проповідували єго ученики Христа так, як проповідували про царство Боже, або про пекло, „де буде скрежет зубів“? Христос ніколи про жадне посереднє місце не згадував і апостоли не проповідували чистилища. А щоб нап'ятувати всяку нову, видуману науку поза Євангелієм, Апостол Павло в своїм листі до Галлат гл. 1, 8. сказав: „Та колиб і ми, або ангел з неба про-

повідував вам більш того, що ми проповідували вам, нехай буде анатема (проклятий)““. Ся клятва вповні відносить ся до римської, католицької церкви за видумане нових наук таких, як чистилище, шкаплірі і прочі католицькі туманьства.

Щоб довести, що чистилище існує, подає кардинал Гіббонс в своїй книжці „Віра наших батьків“ три реченя св. Письма. Но будь певний, дорогий читателю, що колиби можна було от так перекручувати зміст євангельських речень, то там можнаб знайти докази на всяку річ противну євангельским правдам. Як на примір: І. Тим. 5, 23: „Вже не пий води, а потроху вина приймай, ради жолудка твого і частих твоїх недугів“. Здавалоб ся на перший погляд, що се реченє дозволяє нам напиватись вином. Але коли прочитаєш реченя, які попереджують се реченє, то переконаєш ся, що оно відносить ся лиш до Тимотея самого. Павло знав, що Тимотеї слабує і деякі річи єму шкодять, а деякі для него відповіднійші. Так думав Павло, що Тимотеєви ліпше не уживати води, а натомість уживати потрохи вина. Оно було потрібне Тимотеєви, а не цілому роду людському і Павло писав се Тимотеєви особисто, а не диктував тай не приказував сьвітови не пити води, а уживати зате вино. Богато річий

знайшлиб собі подібні докази в св. Письмі, еслиби брати ті речення от так наосліп, не читаючи речень попередних, або тих, що сліднують, та еслиб не дошукувати, чи дане речення має такий змісл, який видаєть ся на перший погляд.

А сі докази кардинала Гіббонса, які уживає він, щоб доказати істноване чистилища є власне такими реченнями, як те, що наведене про уживане вина.

Перший доказ істнованя чистилища се речення взятє з II. книги Макавеїв 12, 43: „Він післав дванайцять тисяч драхм (гроший) сріблом до Эрусалима як жертву за гріхи померших, відносячись до воскресеня прихильно і релігійно“.

На сім і кіньчить кардинал не подаючи найменшого поясненя, а прямо з сего реченя висновує істноване чистилища теперішних часів. Се є дуже гарний примір, як католики доказують правдивість своєї науки; се примір з двома лицями і як лиш трохи прикладеш уваги, той побачиш дійсне лице сего доказу. Тай ще накидуєсь кардинал, що протестанти відкинули книги Макавеїв, бо там сказано, про чистилище. Треба зятимити, що книг Макавеїв є чотири і що протестанти уважають сі книги як книги історії, а не вчисляють їх до книг писаних при особливій допомочі Божого

Духа. Ані Христос, ані Апостоли ніколи не покликувались на книги Макавеїв, і автор тих книг не є знаний, навіть Рим неоднаково думає про ці книги Макавеїв. Оріген, в 200 років по Христі не числить Макавейських книг до книг св. Письма. Еремії знова в двіста літ пізнійше, думає про ці книги так само, як Оріген. А в шестім століттю по Христі, папа Григорій Великий відкидає зовсім всі чотири книги Макавеїв. А тепер римська церква каже, що дві книги Макавеїв натхнені св. Духом, а дві ні і тамті дві долучає до своєї Біблії, а другі дві відкинула. Чи ж так може бути? Эсли они „святі“ книги, то всі, а сли ні, то жадна. Оноб таке саме, як колиб хто сказав, що перший лист ап. Павла до Коринтян був писаний при помочі Божій, а другий ні; або Петрів один лист „святий“, а другий „грішний“. Эсли дочислювати ці книги, то треба всі чотири, а сли ні, то жадної. Но чи попередне реченє взяте з книги Макавеїв, натхнене Духом Божим, чи ні, то справа має ся ось як. У жидів був звичай ще від Адама, приносити Богу жертви за одержані ласки, за побіду над ворогами, за гріхи, але се були жертви, які палено, як: найкращі вівці з череди, телята з худоби і пр. і се вповні годилось з законом, який Бог падав жидам.

Сей закон і звичай тривав аж до Христа. Отже після того закона післав і Юда свою жертву до Єрусалима, щоб подякувати Богу за перемоги, які відніс він над своїми сусідами і за гріхи тих воїнів, що погинули під час воєн, які він провадив. Це було законним на ті часи, але коли прийшов Христос, то ті жертви змінились. Місто жертв цілопалення, приніс Христос жертву совершенню своєю смертю на хресті. Жид. 9, 26: „А нині раз у кінці віків явився на знівечене гріха жертвою своєю“. А верш 28: „Так і Христос, один раз принесений, щоб понести гріхи многих, удруге без гріха явиться ждучим Його на спасене“. І хочби речення взяте з книги Макавеїв, навіть мало якусь тінь чистилища, то оно булоб знищене жертвою Христа, що нею заступив Він всі жертви цілопалення і прощає гріхи цілого світа, якщо тільки віруємо в Него.

Другим ніби доказом, що чистилище існує, є речення Мат. 12, 32: „І хто скаже слово проти Сина чоловічого простить ся йому; а хто скаже слово проти Духа святого, не простить ся йому, ні в цьому віку, ні в будучому“.

Щоб вказати силу правди, висказаної в сьім реченні, що гріх проти святого Духа не буде прощений ніколи і що тут зовсім не говорить ся про чистилище, то треба

навести отсї понизші реченя, паралельні з попереднім, що і говорять про ту саму річ:

Марк. 3, 28; „Істино глаголю вам: Що всі гріхи відпустять ся синам чоловічим, і хули; якими б вони ні хулили;

верш 29: „хтож хулити ме на Духа сьвятого, не має прощення во віки, а винен вічного осуду“.

Лук. 12, 10: „І всякий, хто скаже слово на Сина чоловічого, простить ся йому; хтож на сьвятого Духа хулив, не простить ся“.

Що тут говорить ся про чистилище? Тут говорить Христос, що всі гріхи будуть прощені, крім гріха проти єв. Духа. Коли Христос простив нам гріхи і прийшов на сьвіт і своєю жертвою окупив всі кари за гріх і жертва Эго совершенна, то не може бути другої дороги ані прощення гріхів, ані окупу від них — вірний християнин не може видумувати чистилища. Кол. 1, 13: „Котрий збавив нас від власти тьми і переніс у царство Сина любови своєї; в котрому маємо викуп кровю Його і прощенє гріхів“.

А третє реченє, на яке покликують ся католики, щоб доказати істнованє чистилища, се перше посланє Павла до Кор. 3, 13 — 15: „Кожного діло буде явне; день бо (Господень) покаже, тим що в огні відкриється і яка в кожного робота, огонь випро-

бує. (верш 14.) Коли робота встоїть, хто вибудував — прийме нагороду. (верш 15) Коли робота згорить, понесе шкоду, сам же спасеться, тільки так, як через огонь“.

1. Прочитай речення які попереджують сі три наведені речення, а побачиш, що тут не говориться зовсім про чистилище, ані подібне таке місце; але говорить Павло про працю проповідників, як працьовників Божої будівлі. Верш 10. каже: положив я основину, иньший же будує; верш 11. Иньшої бо підвалини ніхто не може положити окрім тієї, що положена, котра єсть Ісус Христос; верш 12: Колиж хто будує на сій підвалині з золота, срібла, дорогого каменя, дерева, сіна, очерету — випробується ся.

2. Рим не може тих речень прикладати до чистилища і навчати, що чистилище „очищує“, бо в реченнях сих стоїть слово „випробує“. Коли видержить пробу, то буде нагороджене.

3. І знов не можуть сі речення відноситись до чистилища, бо сказано, що „кожного“ діло буде пробуване. Оно вказувало, що всі мусять іти до чистилища, а Рим учить, що не всі ідуть до чистилища.

Гіббонс описує чистилище (стор. 247) як „середнє місце кари на якийсь час, приготоване для тих, що померли в гріхах

повседневних, або що ще не задосить учинили за гріхи, прощені їм''. Тут ясна ріжниця. Рим тручає до чистилища лиш частину людей, а після наводжених речень малиб туди іти всі люди. Колиж знов ріжниця, бо Рим говорить про „людей'', а євангельські речення трактують про „діла'' будовані на підвалині Ісус Христі.

Дальше говорить кардинал, що то не він лиш толкує в той спосіб, але що се одноголосна думка всіх Отців. Видко, що сей кардинал не знав про думку Отців, бо інакше бувби завважав, що сі ріжнились одні від других в своїх думках.

Іван Золотоустий був того переконання, що наведені речення відносять ся зовсім до земського життя. А знов Белярмін, один з найбільших католицьких писателів каже, що: „Апостоли відріжняють зовсім ясно роботу від робітника і кажуть, що в огни будуть випробовані роботи, а не робітники''.

Рим навчає про гріхи повсякденні — малі, які дуже легко можуть бути прощені і про гріхи тяжкі-смертельні; від деяких гріхів можна окупитись ще чистилищем, а від иньших ні, треба іти до пекла. А Біблія такої ріжниці між гріхами не робить — гріх є гріхом, чи він малий, чи великий, чи повсякденний, чи смертельний і завсїгди гріх має одно і те саме пятно Рим. 6, 23: „Пла-

та за гріж — смерть“.,,Гал.3, 10: Проклят, хто не встоїть у всьому написаному в книзі закону, щоб робити те“. Якова 2,10: „Кожний бо, хто увесь закон заховає, та згрішить в одному станеть ся у всьому винуватий“. Проте, кождий гріх є тяжким гріхом перед лицем Бога і стягає кару смерти. Але, що Ісус Христос умер на хресті і відкупив сьвіт від смерти гріха, то спасений кождий, хто вірує в Него.

Хто вірить в Христа і жиє християнським життям, того Христос спасає від гріха, як се описує ап. Павло:

Рим. 7, 21: „Одеж знаходжу закон, що коли хочу робити добре, передо мною лежить лихе“.

верш 22: „Бо я кохаюсь у законі Божому по нутряному чоловікові,

верш 23: „бачу ж иньший закон у членах моїх, що воює проти закому ума мого, і підневолює мене законові гріха, що в членах моїх“.

верш 24: „Окаянний я чоловік! Хто мене збавить од тіла смерти сієї?

верш 25: „Дякую Богові через Ісуса Христа, Господа нашого. Оде ж умом сам я служу закону Божому, тілом же закону гріховому“.

Римл. 6, 3: „Хиба не знаєте, що скільки нас у Христа Ісуса охрестилось, у

смерть його охрестились?

верш 10: „Бо що вмер, за гріх вмер він раз; а що живе, Богові живе“.

Верш 11: „Так само й ви думайте, що ви мертві вже гріху, живіж Богові у Христі Ісусі, Господі нашім“.

Всі ті речення вказують факт, що чоловік переживає гріх, робить гріх як частину, що лежить в его природі, але охрестившись стає він частиною Христа, а переданим смерти може бути хіба тоді, коли добровільно і свідомо грішить на те, щоб грішити. Тому, будучи мертвими для гріха смертю Христа, христіяни не підлягають карі гріха, а ще менше такій як чистилище. Подібно як батько прощає дитині провину без огляду як тяжкою онаб не була, так прощає протерпівший за нас Христос з більшою любовою всяку провину і гріх, який би він великий не був, коли лиш прибігаєм до Него і о прощенє просимо.

Наука про чистилище противить ся зовсім науці Евангелія, яке говорить, що ми вповні очищені від гріха:

Римл. 8, 1: „Тим же то тепер нема ніякого осуду тим, що в Христі Ісусі не по тілу ходять, а по духу“.

Верш 33: „Хто буде винувати вибраних Божих? Бог же, той, що оправдує!“.

Верш 34: „Хто ж се, що осуджує? Тож

Христос умер і воскрес; Він і по правиді в Отця, Він і заступаєть ся за нас!“

Ефес. 1, 7: „В котрому маємо спасене кровію Його й відпущене гріхів по богацтву благодати Його“.

Ефес. 4, 32: „Бувайте ж один до одного добрі, милосердні, прощаючи оден одному, якож і Бог у Христі простив вам“.

Колосс. 2, 13: „І вас що були мертві в провинах і в необрізанню тіла вашого, оживив з Ним, простивши вам всі провини“.

Жид. 1, 3: „Зробивши собою очищене гріхів наших“.

1. Івана 1, 7: „І кров Ісуса Христа, Сина Його, очищає нас од усякого гріха“.

До чогож чистилище? Чи повисші євангельські речення не затирають достаточного слідів чистилища? Коли Христос очистив нас, то чи діло Христа не було повне — совершенне? Чи св. Письмо дає замало доказів, що кров Христа очистила нас від „всіх гріхів?“ Колиж кров Христа змила всі гріхи, цілого світа і змила так тяжкі як і повседневні гріхи, то котрі гріхи зарезервовані чистилищу? Ні! Христове діло спасення є совершенне і повне і коли Христос каже що простить всі гріхи, то певна річ, що додержить слова.

Наука про чистилище противить ся правді Божій, яка учить, що коли умирає-

мо, то переходимо на опочин у вічній щасливості. Наука, що по дорозі до вічної щасливості треба перейти всякі тортури — муки, загонить римського католика в страх перед смертю. А протестант, що читає Біблію уважає смерть лиш звичайним переходом з життя дочасного до життя, спокою і радости вічної після заповіту Христа.

Лук. 23, 43: „І рече йому Ісус: Істино глаголю тобі: Сьогодні зо мною будеш у раю“.

Фил. 1, 21: „Бо жите мені — Христос, а смерть — надбанне (користь)“.

І. Кор. 15, 51: „Ось тайну вам глаголю: Всі не впокоїмось, а всі перемінімось“

верш 52: „У хвилину; у миг ока, за останньою трубою — бо затрубить і мертві повстають нетлінними, і ми попереми́няємось“.

верш 53: „Треба бо тлінному сьому одягнутись у нетлінне, і смертному сьому одягнутись у безсмерте“.

Св. Ів. 5, 24: „Істино, істино глаголю вам: Що, хто слухає слово моє і вірує По-славшому мене, має житте вічне, і на суд не прийде, а перейде від смерти в житте“.

Коли хто вірить в чистилище, то не може мати сеї надії, що по смерті злучить ся з Христом; у него все на гадці та пляма чистилища — він не вірить повному відку-

племю через Христа. Противно, хто слідує за словами і обітницями Христа не непокоїть ся подібними гадками, бо він вірить, що як Христос приобіцяв своїм послідователям, так прийме і его безпосередно по смерті до свого царства. І чиж не краще, чиж не більше надії, чиж не з кращим спокоєм умирає той, хто вірить Христови і слідує за его Євангелієм з повною надією на безпосередне спасенє, — чим той, хто слухаючи видуманої науки Риму живе в вічній страсі і умирає в боязні, не знаючи котрі гріхи єму прощені, а котрі ні, кілька часу прийдесть ся єму мучитись в чистилищі і чи будуть его кривні на стільки дбалими про его душу, щоб давали досить гроший до служби.

Тут треба навести оден образець, який вказує, як католицька церква розуміє і учить про чистилище. Матей Паріс, монах закона Бенедиктинів був в чистилищі — так кажуть католики — і він бачив всі тортури, провів їх і відтак вернув знова на сей світ і розказав ось як: „Безчисленне число муштин і женщин лежали обнажені на землі, прибиті червоними огоньними цвяхами, з болю гризли землю під собою. Деяких парили чорти страшними батогами. Огняні смоки кусали жаріючими зубами. Декоотрих печуть на рожнах, сма-

жуть на ринках, то знов припікають на печак. А сїрчаний котел викидає декотрих зі своєї полонїни і жару в повітре, а відтак знов они падуть в горло кїтла. Знов є такий міст, набитий цвяхами і торнем, і по тих цвяхах і терню мусять переходити покуючі. Они переходять тим мостом босо і голі. Пробують помочи собі руками тай рачкують. Колиж колюшки обкровавлять ноги і руки, они кочають ся і так обкровавлені від стїп до голови мучать ся так довго, доки не перейдуть міст; а перейшовши знов їх завертають чорти і присилують переходити колючий і міст і иньші так муки“.

Страшні і диявольскі се торттури чистилища, але ще більше диявольською є та наука римської церкви про чистилище, яка видумала сю науку і муки впрост проти науки, відмінно від науки Христа і Эго науки — Біблїї, відмінно від науки початкової християнської церкви, відмінно і впрост проти всяких доказів, що душі людей не ідуть до нїякого чистилища. Чому римська церква видумала таку диявольську науку і ввела єї між нарід — чому? Тому, що римська церква хотїла опанувати маси народу страхом! І той страх перед видуманими торттурами чистилища она впоїла в народ, а сейчас за сим страхом она підопхала на-

родови поца, як одинокого, що може спасти людину від чистилища. Вислідом сеї роботи були величезні суми гроший, які напливали і напливають з розпродажі відпустів за душі в чистилищи, за служби відправлявані за душі в чистилищи. Римська церква, се одинока церква, яка нагромаджує гроші під всякими претенсіями, а особливо торгівлею душ в чистилищи.

Поглянь на помешканє католицького поца, на урядженє, на єго виставне жите; глянь на палати католицьких єпископів, кардиналів, на їх дорогі шати, корони, перстені; дивись, які величезні суми гроша видає папа, на удержанє своїх палат, на службу, на вояків які стережуть єго — а переконаєш ся і зрозумієш, чому так католицькому духовенству потрібно завсїгди багато гроший. І доходи їх великі. З самих службів за душі в чистилищи, за продаж відпустів Рим числить собі річного доходу від сто до п'ятсот мільонів. А хто платить Римови сї кольосальні суми гроша? Сї гроші складають ті люди, які — чи они богаті, чи бідні — купують у поца службу за свого кривного в чистилищи боячись, щоб не призабули і за них їх кривняки, коли умираючи прийдесть ся їм терпіти ті самі муки в чистилищи.

Погоня за грішми при помочи чисти-

лища, се та сама історія, щой кроваві походи хрестоносців в 12 тім і 13 тім століттю. Ті хрестоносні походи уряджували папи на те, щоб здобути Єрусалим і сьвяті місця і там завести відтак ярмарок — керницю, з якої плилиб гроші. Рим здобував Єрусалим при помочи людської крові, щоб відтак жити з народів, висисати соки з народів. Сі походи хрестоносні коштують християн дуже дорого — солено. Поверх два міліони, до шість міліонів людей поклали жите за сю справу. Кілько муки, горя, невигоди, каліцтва понесли християни тоді, найкраще описує історія. А все те, щоб Рим став сильним, багатим.

Жажда так духовної, як і політичної влади вкорінена в римській церкві. Погоня за грішми, за маєтками, завсїгди та сама. Римська церква не уряджує нині хрестоносних походів, бо стратила політичну силу; зате она нині торгує чистилищем. Тим самим фанатизмом гнала римська церква міліони молодих жовнірів здобувати Палестину для Риму і тим самим фанатизмом загоняють попи душі до чистилища на те, щоб обдирати живих з гроша і грошем збудувати могутність Риму. Рим, се нині перша міліардова компанія, найбагатший трост, монополісти царства небесного. Сі міліярди гроша нагарбав Рим з народів фанатизмом.

Чистилище, се перше жерело доходів.

Отсе є Рим. Кроваві історії середовічних віків і нинішнє здирство під покришкою ратованя душ в чистилищи, се прикмети тої церкви. Се той самий Рим, що ставить свої догми на місце Христового Евангелія, що зреформував початкову християнську церкву на свій лад, що впрост проти науки Христа видумав і в 1438 р. на Фльорентійскім Соборі оголосив догму чистилища, що торгує тим чудовищем, аби лиш здобути гріш, власть і силу. Чи будеш вірити Римові і єго чистилищу, чи радше привернеш ся до Христа і Эго науки — Евангелія? Двом панам служити годї.

Сьвяті Тайни.

Католицька церква учить, що є сім сьвятих тайн, установлених через Ісуса Христа, а протестанські церкви учать, що є лиш дві тайни установлені Ісус-Христом.

Кардинал Гіббонс каже в своїй книжці: „Віра наших батьків,“ сторона 304: „Спаситель наш установив сім сьвятих тайн, іменно: Крещенє, Миропомазанє, Евхаристию, Сповідь, Элеопомазанє, Сьвященство і Супружество.“

А в другім місци каже: „Тайна є се видимий знак, установлений через І. Христа, котрим сходить благодать на наші душі. Три річи є потрібні до тайни: Видимий знак, невидима благодать і установленє через Ісуса Христа.“

Порівнавши науку кардинала з декретами папи Пія IV. тай зваживши, що всі сім тайн практикують ся щоденно в католицькій церкві, то нема сумніву, що та церква удержує сі тайни як свою непомильну науку і до того проповідує, що сім тайн є установлені Ісус-Христом і що кожда з них має видимий знак і невидиму благодать.

1. Хрещенє — обі церкви, католицька і протестанська удержують як тайну, бо єї

установив Христос — ся тайна вимагає невидимої благодати і видимого знаку — води.

2. Евхаристію — рівнож обі церкви удержують як правдиву тайну, котрої видимим знаком є хліб і вино.

3. Сьвященство, або ординоване (сьвячене) чоловіка на проповідника є справді установлене Ісус-Христом, але Христос не надав сій тайні видимого знаку, значить, она не є повною, правдивою тайною після науки самої католицької церкви бо ся „тайна“ не має видимого знаку.

4. Мирипомазанє не установив Ісус Христос, як се безпідставно проповідує римська церква. Одна, чи дві протестанські секти практикують єї як церковний звичай, але не як тайну установлену через Ісуса Христа. Сама католицька церква, каже, що не є певним коли Христос установив сю тайну. В книжці „Збір християнської науки“ сторона 77. (Dublin 1841.) каже ся про миропомазанє так: „Час установлення сеї тайни непевний, але теологи здогадують ся, що она була установлена або під час Тайної Вечери, або десь в часі між воскресенем, а вознесенем Христа.“ І до чогож така непевність? Таж ті, що писали книги Евангелія — Нового Завіту, списували всі події і всі слова Христа в сих останніх часах стараннійше, чим в котрім

небудь иньшій періоді життя Ісуса Христа. Річ ясна, що сама римо-католицька церква сумніваєсь, чи миропомазане є тайною, чи ні. А що казали давнійші отці церкви? Они казали, що миропомазане не є тайною, а як таку прийнято її доперва на соборі в Мелда.

Александр Гейм, визначний достойник церкви писав: „Сю тайну не установив ані Христос, ані його Апостоли.“ Рівнож сьвятий Августин, і Іван Золотоустий не уважали миропомазане за тайну.

Кардинал Гіббонс, а за ним римо-католицька церква пробують усадовити тайну миропомазання на словах ап. Павла до Коринтян (II. Кор. 1-21.) Но там ніяким словом не згадуєсь про миропомазане. Павло вказує на Божі благодати які уділяє Господь, але сих слів ніяк не можна прикладати до миропомазання, яке практикує кат. церква. А поза се, кардинал не годен подати нічо більше з св. Письма. Ніхто не годен, бо цілий Новий Завіт нігде і ніяк не згадує про щось подібного, як миропомазане і найвисші достойники Риму знають се і они не вірять в миропомазане як тайну, а як звичайну догму самої римської церкви.

5. Супружество установив Бог ще в раю, чотири тисячі літ нім Христос об'явив ся сьвітови в тілі. Се перше супружество

заклучив самий Бог між Адамом а Евою. Кожний про се чував і Рим се знає. І се супружество заключали люди між собою від початку світа через 4.000 лїт, від Адама до Христа, а теперішня католицька церква учить, що супружество установив Христос! Що на се каже тобі твій розум? Тиж знаєш, що супружество практикувалось ще перед Христом — значить, що не Христос установив его. Як, чи повіриш римській, католицькій церкві і єї науці, буцїмто Христос установив супружество — ти годен так вірити?

Біблія нїгде не говорить, що Христос установив тайну супрущества і видимого знака не установляв. А з самих римских достойників і письменників одні кажуть, що справа установленя супрущества є неясною, непевною, а иньші таки впрост заперечують. Канус, єпископ, канарийских островів ще 1550 році писав, що: „Теологи говорять про справу і форму супрущества так відмінно і неясно, що треба хиба дурака, аби прийняв се як певну і міродайну науку — доктрину.“ (Lous Theologia, 392.)

6. Элеопомазанє — вправді має видимий знак, а може і невидиму благодать, але бракує їй тамто трете найважнїйше т. є. — сего не установив Христос і тому елеопомазанє не є тайною. О, правда, декотрі

апостоли говорять про намащуване хорих оливою, або про подібне настановлюване старших церкви (про се буде сказано в дальших уступах) але в Біблії нігде не сказано, що се установив Христос. А найголовнійше се, що у первих християн намащувано хорих не в тім змислі, що нині римо-католицькі сьвященники намащують хорих на смертній постели.

Цілу тайну Элеопомазаня опирають кат. попи на слова Эвангелисти Марка 6-13: „І бісів багато вигоняли й намащували оливою недужих. і сціляли.“ А також Якова 5—14: „Чи хто нездужає між вами, нехай призове пресвитерів церкви, і нехай молять ся над ним, помазавши його оливою в ім'я Господне; — Верн. 15: І молитва віри спасе болящого і підійме його Господь; а коли гріхи вчинив, відпустять ся йому.“

Прочитавши сі слова треба завважити факт, що у первих християн помащувано оливою хорих на те, щоб хорі в ім'я Боже виздоровіли, а не умираючих, тай не на те, щоб очистити їх від хріхів, як се тепер практикує римска церква. А для кращого зрозуміння зверніть увагу на слова кардинала Каетана, найбільшого противника реформи Лютра, він каже: „Не можна вносити з сих слів, або з висліду, про який там згадуєсь, що се все сказано для Тайни Элео-

помазаня, але радше для звичаю помазування хорих оливою для уздоровлювання, що випроchim поручив самий І. Христос. Провідпущене гріхів згадуєсь там під услівем; а елеопомазане подаєсь лиш смертельно хорим і то директно для відпущення гріхів. Апостол Яків поручає іти до хорих молити ся і намащувати оливою для виздоровлення, а елеопомазане не має на гадці ні одного ні другого.“ А кардинал Белярмін, оден з найбільших католицьких теологів таки ясно каже, що намащуване оливою відносить ся до тіла, а не до душі, як се розумієсь в елеопомазаню і що Апостоли не могли справляти елеопомазаня, бо они не були сьвящениками, тай помазуване роблено на те, щоб хорий виздоровів, але й не такому, що вже умирав.

Отже сї два найбільші авторітети кат. церкви твердять, що згадані слова св. Письма не стосують ся до Элеопомазаня. А другі, як Альтізіодор, Ломбард, Гуго, Бонавентура, єзуїти і цілий ряд католицьких теологів — всі они годять ся, що елеопомазане не установив Христос.

Рим не шукає більше сьвідоцтва у св. Письмі, а кардинал Гіббонс навів лиш висше згадані два реченя. Чому не шукають більше? Бо більш нічого они знайти не годні. Католик мусить вірити, бо так наказує

церква; але як може свідомий чоловік уважати якусь церковну практику за тайну, яка не має найменшої підстави св. Письма? Римська, католицька церква не сміє творити тайн поза євангельськими тайнами, а коли она се робить і каже, що єї догми варта більше як Біблія (се буде доказано пізнійше) то она не є церквою, ані сектою християнською. Элеопомазане не є тайною — оно противить ся науці Эвангелія. Сеї тайни не установив Христос, але римська церква. І тому Рим не годен знайти для сеї тайни доказів в Эвангелію.

7. Сповідь, яку римо католицька церква практикує як тайну не установив Христос. Ушна сповідь, або приватне визнаване гріхів перед попом не видержує критики перед св. Письмом; Христос ніколи не установляв такої сповіди; перші християнські церкви ніколи такої сповіди не практикували; она робить попа судією людських гріхів з властю прощати їх, а такої власти Христос не дав жадному попови.

Католицька церква каже: „Христос мав мати плян установленя урядників, якіби в Эго імени еднали людей з Богом“ (Кар. Гіббонс: „Віра наших батьків.“ стор. 389) Коли визнаване гріхів перед попом, або ушна сповідь, була пляном Христа, то чому Христос не представив і не означив сего

ясно, так як се він зробив з другими науками — правдами? Чи не краще булоб для самої кат. церкви сказаги впрост, що така сповідь була певним пляном Христової проповіді і отворивши Біблію доказати її словами самого І. Христа? Що означують слова „она мала бути пляном?“ Сі слова означають, що ушна сповідь повинна була бути пляном Христа тому, що ушної сповіді потрібно католицькій церкві, але що нема на се доказів в Евангелію, то поки що ушна сповідь є видумкою Риму, а ніколи пляном, ані тайною, ані річню, яку проповідував-би Христос.

А знов на сторони 393. каже той самий кардинал: „Щоби се за ласка була, еслиби люди годні діставати прощення гріхів сповідаючись в тайні Господеви в своїй кімнаті?“ Чи сей кардинал ніколи не читав про Давида, про Даниїла, котрі отворивши вікно свого мешканя звертались в сторону Эрусалима, молились і сповідались Богу? Нехай би прочитав радше, та довідавсь як Господь посилав свою благодать на сих мужів. Но полишаючи се розважаймо дальше. Чи може чоловік замкнувшись у своїм мешканю і сповідаючись Богу в тайні одержати відпущене гріхів? Так, може. Ось наводимо слова ап. Павла, до Римлян 10-9: „Щоб, коли визнавати меш устами твоїми

Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спасся.“ Чи не говорить ясно про сповідь в серцю, в тайні, якою християнин найблизше приближаєсь до Христа? Тут не сказано йди і сповідай ся попови; тут не відсилаєсь чоловіка до церкви, до сповідальниці; тут виразно сказано „визнавай Господа Ісуса і віруй,“ а „визнавати і вірувати“ мож на кождім місци. Господь дав ключі царства (спасене через віру) в серці кожного віруючого чоловіка, а не лиш певній касті одиниць — попам і пр.

В обороні своєї ушної сповіди наводить Рим з Діяній апостолів гл. 19-18 отсі слова: „І многі з вірних приходили і визнавали і виявляли учинки свої.“ Так, але се була прилюдна сповідь перед всіми людьми. Сі слова зовсім не няткають ушної сповіди перед попом. Рим знов підбирає слова 1, Івана 1-9: „Коли визнаєм гріхи наші, то Він вірний і праведний, щоб простив нам гріхи, і очистив нас від всякої неправди.“ Але і в сих словах нема сліду ушної сповіди, а радше вказуєсь, що чоловік винен сповідати ся впрост Христови.

Кардинал Гіббонс в своїй книжочці на стороні 403. каже: „Покута, се наука — доктрина, хоч і прикра тілу і крови, якої жадна сила не годна наложити родови люд-

скому хочби і хотіла.“ Тут кардинал хоче забути цілу історію Риму і закриває, що Рим мав силу і волю накидати вірним свої догми, які з християнством не мають нічого спільного і які практикує ще й нині, як сповідь, чистилище, безженність духовенства, трансубстанцію, або Непорочне Зачаття Марії, або непомильність пани, яку продумав Рим доперва в 1870. років по Христі. Всі ті догми походять з Риму, но не від Христа.

В своїй книжці на стороні 416. каже кардинал Гіббонс: „І найчеснійші з нас не є такі, якими повинні бути зваживши всі ласки, які одержуємо, але колиби хто хотів перелічити всіх гіпокритів, чи обманщиків, злочинців, переступників і перелюбників, то найменше знайде їх між тими, що часто сповідають ся.“ Сей кардинал уважає мабуть всіх людей на сьвіті дурними, або сліпими. Навіть ти, дорогий читачу — католику, чи годиш ся з тим, що сказав кардинал Гіббонс? Хибаж ти не бачиш в своїм сусідстві, що між прихильниками римської „віри“ знаходять ся крайні злочинці о много частійше, чим між так званими „еретиками?“ Возьмім хочби пляньство — де і хто гірше запиваєсь як не Русини католики, а тим більш православні? Де на весіллях частійше бють ся, ріжуть ся

ьк не між Русинами католиками? Сеж, „вірні Русини католики!“ А згадай якими людьми послугує ся кат. церква в політиці, згадай самих попів, Мацоха, Шмита, або Гуру, або звісних старокраєвих безжених попів з їх наймичками. А чиж можна забути історію св. інквізиції, цілі струї пролятої крови, ті кострі, на котрих римокатолицька церква спалила тисячі невинних людей Гуса, Галилея, ті морди еретиків, морд Лінкільна, навіть морди самих папів? Хиба кардинал Гіббонс і ціла католицька церква думають, що всі люди на сьвітї не вміють ні читати ні писати, ніхто не вміє думати? Ні, они знають свою історію і знають, що люди не забули жорстоких і кровавих часів панованя римської церкви, но они гипокрити проповідують і пишуть впрост проти доказів історії і проти доказів пинішного дня, щоб замилити темним людям очи!

Щоб доказати, що Рим має право відпускати гріхи і назначувати покуту, попи римські наводять два тексти, Мат. 18-18: „Істинно глаголю вам: що звяжете на землі буде звязане на небі; а що розвяжете на землі, буде розвязане на небі.“

А також Івана 20-21. „Речеж їм Ісус ізнов: Упокій вам. Якож післав мене Отець, і я посилаю вас. І се промовивши, дихнув,

і рече їм: Прийміть Духа сьвятого. Кому відпустите гріхи, відпустять ся їм; кому задержите, задержать ся.

На сих словах хоче Рим будувати спо-відь, покуту, сукцесию, або власть апостольства і власть відпускати гріхи. Чи се є значінем Христових слів? Спробуймо перепровадити аналізу.

Припустім, що Христос справді мав на гадці дати апостолам власть відпускати гріхи, то чиж се відносить ся рівночасно і до теперішних католицьких попів? Ні, бо треба сейчас питати, чи теперішні католицькі попи є правими наслідниками апостолів, чи проповідують ту саму науку, яку проповідували апостоли, Христос не основував ніякої римо католицької церкви і Петро не був першим папою, хоч Рим приказує своїм вірним так вірити. Про римо-католицьку церкву ніхто не чув і не знав через довгі століття по Христі і по смерті Петра. Римська християньська громада-церква була одною з таких самих християньських церков як церква в Антіохії, Царгороді, Александрії і пр. Грецька церква, а ще більше церква Эрусалимска можуть о много борше доказати своє апостольське походжене, як римська церква. В перших початках християньства они всі були злучені під одним кличем ширити християньство без само-

любної борби „хто в царстві Божім старший.“ Аж в кілька століть по Христі Рим почав ставити претенсії до першеньства, висшости, а що римська держава мала тоді політичну силу майже не цілий тодішний сьвіт, то й римське християнське єпископство змогло поставити свою фалшиву висшність на таким степені, на якім стоїть хочби щей нині. Она одна відорвалась від всіх прочих всхідних християнських церков і в підвалинах християнства не лишила ні одного каменя, якогоб она не перебушувала, та не переложила на свій лад і в користь своєї висшости від других. Саме апостольське походжене від Петра доводять католицькі історики сіма дорогами. А се їх власний доказ, що они непевні і як дуже ріжнять ся они самі що до сего походження. І перші римські папи, до котрих Рим ставить свої претенсії, не були папами а єпископами — наглядачами римської християнської громади яка ще тоді мала менше поваги і значіння, чим приміром церква Эрусалимска.

А тепер розважмо значіне Слова Божого, яким римська церква заслонює свою ушну сповідь і право відпусканя гріхів.

Католицька церков сама учить, що некаючим ся і піп гріхи відпустити не може. (Правдиве покаяне є тогді, коли чоловік самохіть не вертає ся до своїх гріхів, але у-

сердно Бога о поміч просить і сам усіма силами стараєся жити богобоязнійше, чим перед поканяєм жив.) Не каючимся розгрішене яке уділяє сьвященик нічого не значить. А до поправи каючимся, розгрішення попа не потреба, бо таких сам Христос розгрішає. Ніщо не є в Слові Божім яснійше як те, що Господь Бог відпускає гріхи кождому, хто усердно каєся. Христос не відсудив чужоложницю, яку сьвященики були готові відсудити, але сказав: Я тебе не суджу, йди і більше не гріши. Йоана 8: 11. Христос вимагав від неї лиш поправи життя а відпущене було певне. Апостол Петро в своїй проповіді каже: Покайтеся і наверніть ся, щоб очистились від гріхів ваших. Дія. 3: 19. Правдиве поканяє всегда з собою приносить тую благу вість серцю каючогося, що його гріхи суть обмиті кровію Христа. Чоловік якого сам Христос упевнить, що гріхи його суть відпущені певно не буде питати ся, чи йому піп відпустив. Коли-би спасене людске було зависиме від попів і єпископів, то певна річ що многі зі сьвятих людей мусілиби в пеклі невинно гинути. Многих бо католицьке сьвященство на смерть задля ересі відсудило, котрі сьвяте жите жили та ще і в полую огня за ворогів молили ся. Слава Богу, що Він не полишив наше спасене в ру-

ках безмилосердних попів. Бо хто би тоді спасений міг бути!

Коли сьвященики не можуть відпускати гріхів поповнених проти самого Бога, бо як ми бачили, що навіть многі з вельми поважних єпископів тому не вірили, то як тоді маємо зрозуміти слова, що сам Христос сказав був до Петра: Що звяжеш на землі, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі. В тих словах Христос ужив алегорії. Образ свого висказу Христос взяв з книг Мойсеевих, де він через повеліне Боже був дав приказ сьвященикам оглядати кожного прокаженого. Коли сьвященик оглянувши такого чоловіка, що був в небезпечности прокази і переконав ся що проказа на нїм знаходиться, то сьвященик мав право такого „зачинити“ або образово сказати „звязати“, се є заборонити йому сходити ся з другими людьми, бо ся неміч була дуже заразливою. Сьвященик за сїм день мав оглянути такого знова, і коли проказа щезла і сьвященик переконав ся, що той чоловік вже є здоров, він мав право увільнити такого чоловіка від його вигнаньства (бо прокажені мусіли переживати десь за містом де би з другими людьми не сходили ся.) Отже такий чоловік був увільнений або алегорично сказати він був розвязаний з своєї неволі, і міг знова

сходити ся з людьми і мешкати разом зі своєю родиною. Се є образний висказ нашого Спасителя, коли Він дає право ученикам своїм звязувати і розвязувати або відпускати і задержувати гріхи. Се є ясно мовби соняшними лучами було написано, що старозавітні сьвященники мали лишень право проголошування. Они не мали иньшого права, не могли зробити чоловіка ні прокаженим ні здоровим. Они не могли ані насилати проказу ані відбирати, се було діло лишень самого Бога. Право яке сьвященники мали, було у тім, що они мали оповісти про те, що Бог учинив. Тут і дитина порозуміти може, що право яке сьвященники мали, те право полягало лишень в проголошенню. Коли Ісус Христос мавши се право дав його і ученикам своїм так як його мали сьвященники в Старім Завіті.

Ісус Христос промовивши ті слова: що звяжете на землі буде звязане на небі, мав на умі те право, яке мали сьвященники, а те саме право Він дав і ученикам своїм взглядом гріха, що кожного можуть оголосити за оправданого, що сердечно з своїх гріхів кає ся. Оправдати чоловіка се було діло Боже, а не діло апостолів. Що і апостоли так то право розуміли яке їм дав Христос як повисше сказано, доказати можна перше тим, що они нігде ані слова не

згадують про таке право відпускати гріхи яке присвоюють собі тепер попи. Коли би був апостол Петро розумів, що він має право гріхи відпускати, то з певністю був би розв'язав і Ананію і Сапфіру з гріха, які умерли лиш тому, що не сказали правду. Та тут апостол ніяк не показав свого права відпускати гріхи. Дія. 5. Симеонови який за гроші хотів здобути дар Духа Божого, був-би Петро не приказав шукати відпущення у Бога, коли-би був він сам міг його з гріха розв'язати. Дія. 8: 22.

Дальший доказ можна вивести рівножще з єврейского оригіналу, де є написано про очищуване прокази і оголошуване такого чистим або нечистим. Эслиби дословно перевести ті слова, то виходилоби, що сьвященик не проголошує чоловіка проказеним або чистим, але що сьвященик „очищає.“ або „опоганює“ такого чоловіка. Задля того апостоли легко могли розуміти, що Христос не дає їм права робити людей грішних або не грішних, але радше проголосити їх такими. Се є некаючим сказати, що они і на дальше суть зв'язані оковами своїх гріхів, а каючим відпускають ся гріхи.

Дальше маємо ще оден стих, що попи дуже радо цитують, коли старають ся доказати що мають право відпускати гріхи.

Йоана 20: 23. Кому відпустите гріхи відпустять ся їм кому задержите, задержать ся. Тут виходить питанє, чи Христос сказав ті слова лишень до дванайцять апостолів або також до всіх що були разом зібрані, яко до цілої церкви.

В євангелії Луки 24: 8. можна ясно бачити, що коли Христос воскрес в неділю рано, то були зібрані разом не лишень апостоли а також і другі віруючі. В десятім стиху читаємо, що коли жінки вернули ся від гробу, то сповістили про воскресене Христове апостолів і всіх иньших. З того виходить, що не лиш апостоли були зібрані а також і иньші. В стиху тринадцятім, що з тої громади вийшло два ученики і ішли до Емаус де і Христос на дорозі об'явив ся їм. З тих двох учеників оден називав ся Клеопа (стих 18) та ми знаємо, що Клеопа не був оден з дванайцять апостолів. Зі стиха трийцять третого довідуємо ся, що ті два ученики в ту годину вернули ся до Єрусалиму і знайшли зібраних одинайцять апостолів і тих, що були з ними. В стиху 35 і 36 читаємо, що коли апостоли і з другими присутними розмовляли про воскресене Христове, то сам Ісус став посеред них і рече: Упокій вам. Се Христос сказав не лиш до апостолів а також і до всіх присутних, що вірили в Него. Э певна річ що до

всіх зібраних Христос сказав і ті слова: Кому відпустите гріхи відпустять ся їм, а кому задержите задержать ся. В стиху 22 читаємо, що Христос дихнув і рече їм: Прийміть Духа сьвятого. Що Христос не сказав сі слова лишень до апостолів а також і до всіх інших, що були присутні, на се маємо доказ в Діяню Апостолів де в гл. 1. сказано, що всіх їх було до сто дваїцять. А в гл. другій зі стиха третого довідуємо ся, що коли поділені язики явились, то сїв на кожному з них, а в стиху четвертім читаємо: І сповнили ся усі Духом сьвятим. Тут ніхто розумово не може заперечити, що усі віруючі дістали Духа Божого. Колиж одна обітниця Христова була для всіх, то на якій підставі можна заперечити, що і право відпускати гріхи не дав Христос усім? Правда, що тоді ушна сповіть не має найменшого значіння? Як св. апостоли так само і інші християни мали право відпускати гріхи та лиш ті, що були поповнені проти їх власної особи. А за гріхи поповнені проти самого Бога, могли лиш благодати Бога о відпущенє як апостоли так і всі вірні християни. Ново на віру навернений Симеон о котрім вже було згадано, не благав, Петра щоб його прийняв до себе на сповідь, але каже: Моліть ся за мене Господу, щоб ніщо не найшло на мене, що ви сказали.

Дія, 8: 24. Чому ж апостол Петро або хто з других апостолів не відпустив йому той гріх? Се було тому, що той гріх який Симеон поповнив, не був зроблений проти жадного з апостолів або християн, але був зроблений проти самого Бога, тому лиш сам Бог міг його відпустити.

Згаданих двох речень св. Письма Рим навіть буквально розуміти не хоче, бо каже, що ему пригіднійше і кориснійше, а відпускає, чи задержує, кому хоче.

В цілім Євангелію нема ні словечка, ні сліду, де б згадувалось, що до прощення гріхів потрібно ушної сповіді, або покути. Но Рим підбирає собі обі ці річи до свого упланованого права.

В цілій Біблії нема згадано, щоб апостоли послуговувались правом відпускати гріхи. Не було се у них ні догмою, ані навіть звичаєм, ані обрядом. А прецінь колиб ушна сповідь була метою Христової науки і колиб попівське розгрішене мало бути для спасення так важною річю, як се голосять попи, то чи не певна річ, що ціле Євангеліє було б переповнене вказівками як і передким сповідатись і яку покуту відправляти? Певна річ, що Спаситель не забув нічого, чого треба було для довершення спасення людства. А позаяк в св. Письмі не знаходимо, щоби Христос проповідував щось бо-

дай подібне як ушна сповідь, або розгрішене через попа і апостоли такої догми, чи обряду, чи бодай звичаю не проповідували, ані не практикували, проте справа ясна, що такого права Христос не дав ні папі, ні єпископови, ні жадному попови. Сповідь і попівське розгрішене є видумкою католицької науки, яке щезає перед світлом Євангелія, як сніг перед лучами сонця.

А в Біблії знаходимо от що: Христос післав своїх апостолів „проповідувати всьому світові.“ Він наділив їх силою св. Духа і сказав, що звяжете, буде звязане на небі, а що розвяжете, буде розвязане.“ Христос післав апостолів „ісправляти старий закон.“ Сю роботу мали они виконувати „проповідію Євангелія Правди.“ Они розв'язали старинний обряд кровавих приносів за гріхи, а перемінили на Крещення і Відродження в Христі: они змінили церемоніалізм за духовне життя в простоті; они учили людей прощати і любити один одного як самото себе; они приказували здержуватись від споживання ідолських посьвят; они в'язали похоти людей до чужолоства, гордості, розкоші і набування маєтків. Наукою в Христа, апостоли розв'язали людей від путів духової темноти; они переконали світ, що не се опоганює чоловіка що іде до уст, а се, що виходить з уст. Чоловік,

котрому духові кайдани приказували віддавати злим за зло, будучи розв'язаним з тих кайдан через Христа, прощав ворогові своєму і робив єму добре; апостоли розв'язали людей від многих пересудів; они розв'язали многі жидівські і поганьські звичаї, а замінили, зв'язали християн службою Богу духом і правдою — они розв'язували старе, а вязали нове на тій одній підвалині, котрою є Христос і Его Слово. Се задача їх післанництва — апостольства „їдїть і проповідуйте і що зв'яжете, буде зв'язане на небі, а що розв'яжете, буде розв'язане на небі. Апостоли мали припоручене відпускати гріхи тим, котрих Господь видвигав з гріховної пропасти, задержати нероскаєним, вязати і розв'язувати що потрібне для тривалішого існування правди і любови між людьми, на місце старої обрядовщини, лицемірства, та фарисейства, щоб „визнавали люди Бога не устами, мертвою формою. але добрими ділами.“ Так розуміли апостоли і так они сповняли заповіт Христа. Новий Завіт а найпаче Діяння Апостолів вказують ідею в практичнім, але і звичайнім простенькім братьскім застосованю. Не було у апостолів авторитету, ні гордості, ні осібного уряду сповідати, розгрішати — они проповідували Христа і Спасене, тай служили людям житєм і смертю.

Покаянє, чи покута.

В сполучі зі сповідію робить Рим ще оден великий блуд, а се. в перекладі св. Письма з грецкої мови на латиньску.

Майже всі письма, а радше цілий Новий Завіт був перший раз через апостолів написаний в грецкій мові. Пізнійше перекладено їх на мову латиньску, тому що з упадком грецкої культури, поширилась мова латиньська і стала пануючою мовою на цілий тодішній сьвіт.

І от в грецкій мові написано „метанузін,“ що по нашому означає „покайте ся“ а римські писателі перемінили значіне того слова „мітанузін“ і в своїм латиньскім перекладі поставили слово „покутуйте“. Звідси оно взялась у римській церкві покута за гріхи, за які протерпів Христос „се Агнець що бере гріхи цілого сьвіта.“

Всі учені, що толкували св. Письмо з грецкої мови, уживають слова „покайте ся,“ а всі, що толкували вже не з грецких оригіналів, а з перекладу на латиньській мові уживають слова „покутуйте.“ І той блуд, зроблений перший раз в толкованю св. Письма, римська церква справити не хоче, бо рівночасно требаби скасувати покуту, а всю вагу класти на покаянє, требаби скасувати відпусту, а за ними пропалаби ціла

торговиця служб, акафістів, парастасів, а вже чистилище не малоб жадного значіння.

Апостоли виразно проповідували: „Покайтесь і нехай охрестить ся кожен з вас в ім'я Ісуса Христа на оставлення гріхів і приймете дар сьвятого Духа,“ (Діяння 2, 38) — а Рим накликає людей до „покути“ за гріхи, що перед Богом не має жадної вартости, бо колиб ні, то не треба було крові Христа і колиби люди годні відпокутувати бодай декотрі гріхи, то Христос бувби проляв свою кров хиба лиш за великі смертельні гріхи, а не „за всі гріхи цілого сьвіта.“ Людині потрібно покаятись, а гріхи вже відпокутовані одною жертвою Христа на горі Голготі. Покутувати за гріхи, є старозавітний звичай, який апостоли розвязали, а голосити таку покуту нині, в добі Спасення через Христа, є противним наущі Христа і Эго апостолів,

Сповідь.

В слід за покутою, яку практикує римска церква і щоб було кому давати розгрішене, Рим впровадив також і ушну сповідь, яку управляє нині між широкими, темними масами народів.

Всі релігійні секти признають, що треба сповідатись своїх гріхів. Але сповіда-

тись перед попом на ухо, се зовсім відмін-
на річ.

Прилюдну сповідь практикували пер-
ші християни за часів апостолів: „І многі
з вірних приходили і визнавали і виявляли
учинки свої.“ (Діян. 19, 18.) Верш 19: „До-
волі-ж багато з тих, що робили чари, по-
зпосивши книги свої, попалили перед усі-
ма.“

Також Яков 5, 16: „Визнавайте один
одному гріхи“ — значить спільно, а не по-
пови, Сі слова вказують радше, що люди
винні визнавати свої гріхи одні перед
другими, а між ними не повинно бракува-
ти і попа.

Нігде в св. Письмі нема згадки, щоб
люди мали сповідатись перед попом. Такої
ідеї не проповідував ні Христос, ні апосто-
ли. Сповідь, яку розуміє Евангеліє, є се спо-
відь перед Богом впрост без адвоката —
попа. Ось докази зі св. Письма:

Псалом 51, 4: „Перед тобою одним я
согрішив і вчинив те, що є зло перед очи-
ма твоїми; признаюсь в гріхах, щоб ти був
оправданий в словах твоїх і справедливий
в суді твоїм.“

Даниїл 9, 4: „І молив ся я Господеві
Богові мойому, й сповідав ся, й говорив:
Благаю тебе, Господи, Боже великий і див-
ний, додержуючий завіт і ласку до тих, що

тебе люблять і певнять прикази твої.“ Верш 9: „А в Господа, Бога нашого, милосерде і прощенє“.

Мат. 10, 32: „Отже всякий, хто, мене визнавати ме (не гріхи) перед людьми, того й я визнавати му перед Отцем моїм, що на небі.“

До Римлян 10, 9: „Щоб, коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся.“

Перше Івана 4, 15: „Коли хто визнає, що Ісус Син Божий, то в ньому пробує Бог, а він у Бозі,“

Всі повизні реченя св. Письма унеможливають ідею ушної сповіди перед попом, а ясно вказують, що чоловік християнин винен сповідатись директно Богу і се є одинока правдива дорога.

Тому всі ми християни повинні іти з нашими гріхами до Христа, бо Він є „непереходяче сьвященство“ — „котрим і спасти може до кінця приходящих через Него до Бога, будучи вічно жив, щоб посередникувати за них.“ (Жид. 7, 25.)

А що прийде ся сказати, коли возьмемо під розвагу наслідки, які впливають з ушної сповіди? Римска церква учить, що сьвященик хочби він самий був в гріхах, перелюбник, чи навіть в кримінальнім зло-

чиньстві в яких би він гріхах не був в очах Бога, то може кількома словами розгрішити сповідаючого ся грішника, котрий є може сто раз праведнійший, безгрішний, як самий сьвященик. Може се трафляєсь лиш в деяких случаях, але так учить Рим. Щоби проповідувати таку річ, треба хиба такої упертої відваги, на яку здобувають ся лиш католицькі попи, проповідуючи, що они справді можуть відпустити гріхи без згляду на грішний стан попа і не питаючи на волю Бєжу і Эго рішенє. В такім разі можна сміло сказати, що в деяких случаях, не піп, а чорт в виді попа сидить в конфесіоналі і заступаючи попа відпускає людям гріхи.

Що? Може се вас блазнить? Хтож в сповідальниці працює найбільше? — чорт! Піп, котрий каже, що він є заступником Бога стає в очах своїх парохіян чимсь дуже великим, сотворінем, що вже на землі належить до Божої фамілії. Люди дивлять ся на него, як на якого могучого пана, який кількома словами може посадити чоловіка в раю, або одним захмуренєм свого лиця може післати того самого чоловіка на дно пекла. Таким авторитетом опановує піп всі серця своїх парохіян. Він значить навіть щось більше, як муж для жінки, або родичі для сина, чи доньки, брат до сестри, чи сестра

до брата. Він при помочи сповіди знає їх найбільші тайни. Жінка клячучи перед попом шепче йому до уха річи, які за жадну ціну не скаже чоловікови — мужевя. Подібно і донька ділить ся з попом всіми жіночими секретами, про які радше умерлаб, чим малаб сказати родичам. Чи се є християнство? Ні. Се є повне невіжество св. Письма, се карикатура християнства, в якому людина віддає свою любов і довіре попови замість віддати їх родині і Христови.

Скажете може, що піп не повинен і не заходить аж так далеко, щоб вивідував навіть про такі справи. Але ж не треба забувати, що се є его обовязок, він спеціально студіює і приготавляєсь, щоб знав як ввійти в саму глибіню людського серця. Коли він не ставить тобі таких питань, то знай, що він не виконує свого обовязку, бо римські теологи, як Денс, Лігурі, св. Тома кажуть, що: „є се річию апсолотно потрібною, щоб сьвященники ставили такі питання, передовсім жінщинам, які з природи є більше встидливими і несмівливими, хоч они частійше провиняють ся проти чистоти, чим мущини, тому треба їм помочи поступенними питаннями.“

Які наслідки такої науки? Піп не сміє оженити ся, але рівночасно мусить майже що днини говорити з жінщинами, з котрих

богато є уродливі, молоді і гарні. Він му-
сить говорити з ними в річах зміслових, я-
кі ніколи не можуть перейти через уяву
людського розуму не доторкнувшись нер-
вів змісловости. Тут гніздить ся початок
упадку тисячів попів, які живуть по зві-
рячому; тут починаєсь нещасний роман
многих женщин, які падають жертвою целі-
бату. Коли хечете провірити справу докла-
днійше, то читайте історію страшної траге-
дії „ Чудо в Ченстохові,“ в якій головним
актором був католицькій піп Мадох, монах
з Ченстохови. Читайти розвідку „ Чому по-
пи не женять ся,“ або таку книжку як
„Марія Монк,“ в якій сама монахиня кат.
монастира розказує як найдокладнійше про
обставини, серед яких живуть ці бідні жер-
тви.

Богато попів католицької церкви поки-
нули католицизм і описуючи недобрі на-
слідки такої релігійної системи, звертають
головну увагу на ушну сповідь, як головну
причину і средство до морального упадку
духовенства. Богато з морально упавших
попів булиб нині поважаними людьми су-
спільности і добрими батьками своїх діто-
чок, колиб не попались були в стан безжен-
ного католицького попа. А багато з них о-
стальних коли не явно, то в серцю повто-
ряють слова католицького професора фільо-

зофії Франца Десалнієра, котрий сказав:
 „Чи не булиб ми тисячу разів чеснійшими
 жиючи з слюбними жінками, як переслуху-
 ючи женщин при сповіди майже щоденно
 жити в вічній борбі і остаточно накрити
 своє ім'я на віки найбільш шкандальним у-
 падком? Що станесь з моїми обітами (при-
 сяга) вічної і цілковитої чистоти, коли при-
 сутність жінки мого сусіда, або щебетливі
 слова його доньки при сповіди вічно напа-
 дають на мене? Люди можуть вірити, що я
 сильний і невинний, а я можу бути мораль-
 ною калікою. Люди будуть уважати мене
 за сьвятця, а перед Богом я буду перелю-
 бликом в повнім значіню того слова. І буду
 так тулатись на сьвіті і дурити людей так
 довго, доки зло дійде до остаточної і то-
 ді стану загально зненавидженим, Але чи
 не буде мені самий Бог сьвідком, що пере-
 слухуючи при сповіди гріхів многих прина-
 дних женщин я упав жертвою непобідимої
 покуси, яка загарбала мені корону чистоти
 за котру я заплатив так дорого? Люди бу-
 дуть думати, що я ангел; а моя совість бу-
 де шептати мені, що я нічо більш як огид-
 ний гіпокрит. Бо всі теологи згідно при-
 знають, що сповідь є гробом для чистоти
 попа. Слухаючи сповіди женщин, я буду та-
 ким самим, як і всі попи, буду гробом звер-
 ху прикрашеним, а внутрі повним гидоти“.

Непомильність папи.

Коли може бути на світі щонебудь безпідставною ідеєю, твердженням, то певно отся папська непомильність. Кожний чоловік, котрого душа обложена сим смертельним тілом, тим кілька сот фунтовим порохом, кожний син Адама є помильним: „Праведний сім разів на день упадає.“

Но Римови не ходить о правду. Система римської церкви вимагає способів, якими піддержалаби в народі довіре. Там-же такі кардинальні блуди — догми як чистилище, ряд заступників перед Богом, святі адвокати і адвокатки, відпусти, свята, жертви, приноси — се все треба чимсь піддержати в народі. А до того час від часу відривають ся від Риму совіснійші одиниці і кричать перед народом, що Рим, се оден великий обман. Їх виклинаєсь і нап'ятовуєсь як „еретиків,“ так щож, коли в народі все таки остаєть ся якась частина недовіря.

Римські кардинали не дармують. Они обдумують всякі слабші сторони своєї системи і час від часу кують відповідні нові догми. Щоби отже загородити народови дорогу до сумніву, щоб зробити кінець кри-

тиці, Рим оголосив, що папи є непомильні в проголошуваню правд віри.

Сю непомильність розуміють темні люди в той спосіб, що десь там аж в Римі, недалеко царства небесного, сидить самий папа, великий св'ятець, щось так як Божий близький дорадник, товариш, заступник Божий, сама жива св'ятість, навіть офіційально каже: „Его св'ятість папа.“ І от до того папи що днини приходить Господь Бог і оба вони розмовляють, радяться над всякими справами, як провадити справи світа, як має виглядати „мати-церква,“ які нові св'ята треба установити, кого між св'ятих прийняти і т. д. Інші знова вірять, що до папи ідуть листи з неба. А ще інші зовсім нічого не думають. Мовляв на се є піп, та най він собі над тим голову сушить, бо він на то вчений.

Та нехай; лишім такі переконання. Ми будемо дивитись на сю папску непомильність так як її розуміють вірні католики, попи, біскупи і самий папа, значить, що папа є непомильний в проголошуваню правд віри і моралі яко „Заступник Христа.“ В таких разі робимо папу відвічальним за всі нехристиянські догми в католицькій церві, хоч можливо не він установляв їх, а собори, синоди. Бо коли папа є непомильний і коли його слово є законом, то він

повинен повикидати все те, що нехристиянське в католицькій церкві. А позаяк він сего не робить, то він відвічає за всі ті блуди.

Понизше подаємо дваїцять і пять доказів, які наглядно і ясно свідчать, що і церква і папа є помильними.

ДОКАЗ 1.

В правдивім католицькім катехизмі, який написав Кінкид: „Катехизм Християнської Науки No 3“ на сторони 117 говорить ся про непомильність папи ось як:

Питанє 547: „У кого знаходить ся та гідність вповні?“

Відповідь: „Сю гідність вповні посідає папа, видимий Голова Церкви, котрого непомильна власть учити єпископів, попів і людей в річах віри і моралі буде тревати до кінця світа.“

Сю непомильність папи як голови Христової церкви проголошено на Ватиканьскім Соборі (в Римі) 30-го липня 1870 року. Перед тим вели ся в Римі довгі суперечки над тим, чи є яка непомильна власть в церкві, чи ні. Одні теологи відкидали сей артикул віри зовсім; другі казали, що сама церква, приміром підчас соборів є непомильною: а иньші казали, що церква і папа обое разом є непомильні. Але до 1870-го ро-

ку ще нема жадного сліду про віру в папску непомильність. Перед тим роком католики щей обурювались, як їм хто казав, що їх папа є непомильний. Се знаходимо в старім катехизмі Кінана, який був potwierджений печаткою Ньюйорського архієпископа Гюса:

Питанє: „Чи повинні католики вірити, що самий папа є непомильний?“

Відповідь: „Се винахід протестантів; нема такого артикулу в католицкій вірі. Тут не можна обминути ереси, хіба що оголосить ся рішене цілої церкви... се є, єпископів цілої церкви.“

Папа Пій IX. скликав Ватиканській Собор. Члени Собору мовчали, бо довільна дискусія над непомильністю папи була заборонена. Декотрі делегати вийшли з собору зараз на початку нарад. Папські адвокати взяли верх і довели до того, що проголошено папу непомильним головою церкви.

Се був папа Пій IX. що бажав такого титулу і сили. Таким способом скликав він собор і перевів его на свою користь. Проголошуючи непомильність, папа заперечив всі попередні переконання, ба навіть змінив науку самої церкви, котра є списана в старих катехизмах. Перед тим римська церква казала, що наука про непомильність, се ви-

думка протестантів, а в році 1870 она зміняє своє лице і під проводом папи Пія ІХ. приймає непомильність як правду віри, в котру католик мусить вірити під утратою вічного спасеня.

Приняте еретичної видумки за правдиву доктрину католицької церкви є ясным доказом, що папа є помільним.

ДОКАЗ 2,

Від 1870. року учить римська церква, що: „Церква подає непомильну науку, коли Папа і єпископи злучені в один генеральний собор проголошують якусь правду віри, або коли папа самий подає всім вірним до вірування якусь правду віри, чи моралі”.

Перед 1870-тим роком казали, що непомильними є лиш собори з папою на чолі, а по 1870 році вже зміняють свою гадку і кажуть, що і папа самий є непомільним. Досить блудили перед тим, а тепер зійшли ще на гірше, бо тепер мають дві непомильні голови, то є: собори і папу.

Чи сподівавби ся хто, до чого така комедия доходить? Ся плутанина доводила римску церкву до такого, що собори ухвалювали догми (котрим папа часто був зовсім противний) і оголосили, що ся наука є непомильною, а по соборі папа проголошував свій противний погляд і знова твер-

див, що єго наука є непомильною, Оден папа голосив, що так треба вірити, а другий казав противно. А оба они ставили рівно претенсії до непомильності. В такій спосіб показалось, що в римській церкві непомильними є собори — се одна голова Христової церкви і папа — се знов друга непомильність. Иньша непомильність між двома соборами, а иньша наслідників папи. Гадки одних і других є звичайно зовсім противні, проте котрась з них мусить бути мильною. Понизше буде поданий факт з римської історії, де буде доказано, що собори ухвалювали інакше, а папа проголошував зовсім противно. Се доказ, що Рим в проголошуваню правд віри є помільним.

ДОКАЗ 3.

Римска церква мала одного разу трех непомильних папів нараз, які називали себе взаїмно еретиками і пр. але і кождий з них уважав себе правдивим головою церкви. Таке сталось було в 1378. року коли то для приподобаня французькому королеви перенесено „Петрову столицю” з Риму до Авіньону у Франції. Того року вибрано двох папів: папу Бєнедикта XIII і Григорія XII. Оден з них засїв в Римі, а другий у Франції, але оба они завзято голосили свою правдивість і непомильність. Тоді.

розгорів ся такий роздор в римській церкві, така ворожнеча, що треба було кликати особний собор, щоби поладнати справу двох непомильних папів. Той собор відбув ся в Піза 1409 року і скинув обох папів, а на їх місце вибрав третого папу Александра V. як найвисшу голову церкви. Але сей вибір третого папи не полагодив справи, але ще гірше розтроїв обох перших папів. Они всі три почали проти себе взаємно ворогувати, називати себе еретиками.

А кождий кричав, що він є правдивим, легальним і непомильним папою, Хиба-ж не три правдиві і непомильні голови мала тоді римська церква, після єї власної науки? А що ще сталось дальше. Папські едикти, буллі бігали з одного кутка до другого, наче гончі листи описували злочини противника — папи, демаскували оден другого, чернили перед народом — що-денно сигнались ворожнечі кулі з трех папских фор-тів, а кождий в імени Христа і сьвятої непомильности. Дійшло до сего, що треба було скликати другий собор вже в справі трох непомильних папів. Той собор відбув ся в Констанції 1414 року. Славний се був собор. На сїм соборі знов скидали двох перших папів Вендикта і Григорія, третий Александер зрезигнував самий, а на місце цілого сего безголовя вибрано четвертого

папу Мартина V. і его також проголошено правдивим і непомильним головою церкви. Борба притихла, попи справу затушили, але факт лишився історичним фактом, що римська церква мала в однім і тім самім часі трох непомильних папів. Вони справді були непомильними, коли зарівно називали один другого єретиками. Чи треба яснійших доказів, що папи є помильні? Чи треба більше доказів, що „непомильність“ се папські дурощі?

ДОКАЗ 4.

Грегорій Великий, або як пізнійше звали его Григорієм I. був єпископом Риму від 590. року до 604. До того часу ще жаден з римських єпископів не присвоював собі, ані не носив імени „вселеньського (католицького) єпископа“ — папи.

Сей єпископ римський Григорій, пишуци до єпископа Александрії, що мав такуж саму єпископску власть, казав: „Але я совісно кажу, що хтонебудь жадавби бути вселеньським єпископом (католицьким), або хто називавби себе таким, той є предтечею антихриста, бо він в своїй гордості вивисшає себе понад других решту єпископів.“

А теперешні папи називають ся і вірні уважають їх як вселеньських єпископів — папів. Папа Григорій I. (так іменує его

нині церква) казав, що котрий з єпископів буде називати себе універсальним-вселенським-католицьким єпископом, або одним словом — папою, той буде предтечею антихриста; а нинішні папи прийняли сей титул вивисшаючись понад других єпископів. Тут маємо науку двох непомильних папів, яких переконання є зовсім собі противні! Неможливо, щоб они оба були непомильними. Котрийсь з них помиляв ся, або радше є се доказом, що папська непомильність, се дурощі теперішних гордих римських єпископів — папів.

ДОКАЗ 5.

В році 451. по Христі відбув ся собор в Халкедоні. Тоді ще первісна церква не була розділена. Сей собор ухвалив, що патріяршество в Константинополі має стати „Новим Римом.“ Тамтейшні патріярхи мали право настановляти і ординувати своїх єпископів з повною юрисдикцією в області їх діланя. Патріярхи царгородські були від того часу і нині є головою всхідної, або грецької церкви. Їх церква числить нині по-верх сто мільонів вірних, більшу половину з того, що числить собі римська церква.

Але грецька церква подає людям причастіє під обома видами, хліба і вина; она відкидає науку про чистилище; у неї духо-

венство живе в законнім супружестві і мимо всяких ріжниць, якими ріжнить ся, всхідна церква не ставить претенсій до непомильності, але і не вірить в непомильність папів і римско-католицької церкви.

А що бачимо нині? Нині оден Ватиканський собор виклинає кожного, хто не вірить в непомильність папи, а за пару років другий виклинає всіх, що не вірять в чистилище і т. д. і т. д. — а сего прецінь всхідна церква не робить! Рим не лиш виклинає сто міліонів вірних всхідної церкви, яку первісна христ. церква узнала прецінь як рівноправну у всіх справах з прочими церквами і виклинає їх за те, що они не хочуть признати нових догмів, які час від часу оголошує Рим, але в додатку папи заперечують всхідній церкві навіть власть апостольства, юрисдикцію, апостольське походження, називаючи всхідну церкву — схизмою. Що може краще посвідчити, що Рим і папи є помильні і горді, як не їх власне обходження ся з їх сестрою всхідною церквою?

ДОКАЗ 6.

Декотрі папи дали особисті докази своєї помильности. Одні з них відпадали від християнської віри і ставали еретиками, а другі знова проголошували за правду те,

що перед тим виклинали. Приміром, папа Віргілій помилив ся, бо перше викляв рішення Пятого Генерального Собору, що відбув ся 533, року, а відтак згодом „надумав ся“ і потвердив рішення того Собору. Папа Ліберій помиляв ся, бо викляв Анатазія і збратав ся з еретиками Арія. Папу Івана ХХІІІ скинули з папского трону за те, що він уперто голосив, що нема воскресення і що душа чоловіка гине разом з тілом так як у худобини.

ДОКАЗ 7.

Папи показали ся помильними тоді, коли оден другого виклинали і називали ся взаїмно помильними.

Папа Венедикт ХІІІ і Григорій ХІІ. виклинали оден другого і називали оден другого еретиком, схизматиком. Папа Боніфатий VІІІ уневажнив всі акти папи Келестина, а его самого засудив на вигнане в скалисті гори Фоморн, де той в десять місяців помер.

Папа Стефан VІ. уневажнив всі акта папи Формози, а наслідник Стефана на соборі в Равена, уневажнив всі ухвали свого попередника папи Стефана в користь папи Формози.

ДОКАЗ 8.

Папи показали ся помильними скидаю-

чи оден другого з трону римского папи.

Папа Лев V. здетронізував і увязнив Христофора в 903 році.

Папа Іван XIII здетронізував в 964. році папу Льва VIII і уневажнив всі его розпорядження

ДОКАЗ 9.

Слідуючих папів оголосили собори еретиками і відобрали їм папський престіл, значить ті папи певно були помильними.

Пізанський собор 1409. року zdeґрадував з папского достоїнства папу Венедикта XIII. і папу Григорія XII. і оголосив їх як „великих і непоправних еретиків відступаючих від віри; замотаних у злочинні і нечесні злочини перекупства і недодержування обітниць; що отверто наносили нечесть і неславу Сьвятій Католицкій Церкві.“ (Sess. XV. сторона 402, Manse's Con. Venice, -1754.)

Констанський Собор відобрав папске достоїнство від папи Івана XXIII. бо після сьвідоства трийцять сїмох сьвідків самях католиків, з котрих десятиох сьвідків були католицькими єпископами доказано папі що він був „непоправним еретиком, не вірить в поза-гробове жите, винний морду і що нічим не є ліпший від самого чорта.“ (Істория Констанского собору, Lenfant vol. I. стор. 201, 292.)

ДОКАЗ 10.

Римо-кат. церква є рівнож помилна в своїх соборах, які одного разу ухвалювали те, що перше потупляли. За доказ служать слідуючі факта:

Констанський собор заявив, що „собор має власть впрост від самого Ісуса Христа і всякий достойник, нехай се буде і сама достойність папи, має бути їм послушним в тих річах, які тичать ся віри, і пр.“ (Labbe's Con. vol. XII. стор. 22.) Так саме оголосив і собор Пізанський і Базилійський. Але собор Фльорентийський, Пятій собор Лятеранський, а передовсім Ватиканський собор з 1870. року ухвалили і оголосили, що папа стоїть висше від соборів. Значить, що папа має право розказувати а не собори бо не собори, але папа дістав право впрост від Ісуса Христа.

Леодиканський собор 360 року не признав апокрафів. А вже собор Трентийський 1545. року прийняв їх між канонічні книги.

Царгородський собор в 754. році ухвалив, аби нищити образи і викорінювати се ідолопоклонське почитанє. А другий Нікейський собор постановив заводити почитанє образів.

Констанський собор з 1415. року постановив, щоби вірним не давати при причас-

тію вина. Але певна річ, що сей собор чей-же не забув, що щойно 1095 року собор в Клермонт, на яким самий папа Урбан II. особисто був предсідателем, постановив в 28 каноні, що: „Ніхто не сьміє приступати до причастія, доки не згодить ся прийняти причастіє тіла і крови під обома видами, приймаючи їх чи то поодинокю, чи разом“.

Є ще й другі докази, та чи сих ще не вистарчає, щоб доказати, що і собори є помильні?

ДОКАЗ 11.

Факт доказаний, що папи ухвалювали противні собі річи, тай доказано, що собори ухвалювали і постановляли догми зовсім противні одна другій, а понизші факта докажуть, що папи з соборами рівнож не йшли у парі і постановляли наперекір одні другим.

В 1118 році папа Паскаль постановив, що: „Ми знаємо, що Спаситель роздавав ученикам осібно хліб, а осібно вино; тому сей звичай ми постановляємо і приказуємо щоби Сьвята Церква придержувалась его на завсїгди“. Але Констанський собор постановив, щоби вірним не подавати вина при причастію і сего звичаю придержуєсь римска церква до нині.

В 492 році папа Гелазій постановив: „Що хліб і вино в Евхаристії не змінюються, а сьвяткуєсь подобіє і образ тіла і крові Христа.“ А Трентийський собор знова ухвалив річ зовсім противну, що: „ціла субстанція хліба перемінює ся в тіло Христа, а ціла субстанція вина перемінюєсь в єго кров.“

Папа Клементій в своїй славній буллі „Unigenitus“ сказав що; „Читати св. Письмо належить ся всім людям, а заказувати читати, значить заслонювати сьвітло перед синами сьвітла.“ Але Трентийський собор каже що: „Не потрібно переводити св. Письмо на звичайну мову, як рівнож не вільно читати, або мати єго без писемного позволення інквізитора, або єпископа дієцезії.“

ДОКАЗ 12.

Галілей доказував, що центром сьвіта не є земля, а сонце; що земля кружляє навколо сонця так як і другі планети. Сю науку прийняв цілий сьвіт. Але папа Урбан XIII торжественно оголосив, що: „Іменем і власттю Ісуса Христа, що дав повновласть своєму заступникови (Вікарюму) Папі, ми заявляємо, що наука, будьтоби земля не була центром сьвіта та що она кружляє навколо сонця нарівні з другими планета-

ми — що ся наука є безпідставною — абсурдом, філзофічно-фалшивою і противною вірі.“ Сей декрет підписали слідуєчі кардинали: Феля, Гвіно, Десідеріо, Антоніо, Белігеро і Фабрук. Сей декрет аж надто доказує, що папа грубо помилив ся.

Дорогий Читачу, чи жадаєш ще більше доказів? Мабуть сих вистарчить. Попередні докази виказали фактами, що, 1-ше: Папа помиляєсь, 2-ге: Собори помиляють ся, і 3: Собори з папою на чолі рівнож є помільними. Або иньшими словами, що ані папа, ані римска католицка церква не є непомільними. Сих дванайцять доказів, які подані повисше, може кождий читач легко провірити, коли потрудить ся, та пошукає про сї факта в енцикльопедії. Там можна знайти історичні докази про жите папів, про їх рішення, ухвали і догми, з котрих лиш малесеньку частину наведено в уступах сеї книжки. В енцикльопедії можна найти як папи відступали від віри, як одні других чернили, поборювали, нищили рішення своїх попередників, проголошували одні других помільними, вязнили і карали своїх суперників-папів.

Попередні дванайцять доказів, се події історичні, жите самих папів. А понизші докази сильнійші від попередних, бо они доказують на підставі св. Письма, що апо-

стол Петро, котрого католики роблять першим непомильним папою, був тоже помильним: що папа не є его наслідником і що навіть наука папів не є християнською наукою в многих точках і противною науці Христа і Ап. Петра і взагалі противною і відмінною від науки Христового Євангелія.

Біблія заперечує непомильність.

ДОКАЗ 13.

Католицька церква учить що Христос заложив одну церкву яку оснував Він на апостолі Петрі. Сю науку католицької церкви читаємо в катехизмі Гіббонса на стор. 123 і 124: „Спаситель наш, Ісус, оснував лиш одну церкву і ту церкву подобало Єму оснувати на Петрі. Тому всяка церква, що не узнає ап. Петра як основний камінь церкви, не є церквою Христовою і не може устояти, бо она не є ділом Бога.“ Кардинал говорить тут про римо-католицьку церкву і так як учить церква католицька, так і він уважає її за одну Христову церкву і хоче викликати у всіх вірних католиків поняття, що нігде в жадній иньшій церкві нема спасеня, лиш в католицькій церкві.

Щоб виказати безпідставність такої науки треба звернутись до біблїї. Кардинал покликуєсь на 16-ту главу Єванг. Матія,

верш 18-тий. Щоби зрозуміти гадку тих євангельських слів, то треба конечно перечитати кілька попередних вершиків, а тоді зрозумієть ся ідею, обставини і ціль наведених слів Христа і як Христос оснував церкву на Петрі.

В першій часті тої глави довідуємо ся, що Фарисеї Садукеї спокушували Христа та жадали від Него ознаки з неба. Однак Христос добачував гіпокризію і лицемірство Фарисеїв і Садукеїв, тому полишив їх, а звернув ся до своїх учеників кажучи: „Стережіть ся квасу Фарисейского і Садукейского.“ Ученики Христові не порозуміли слів Христових і думали, що Христос наказує їм їсти хліб у Фарисеїв та Садукеїв, або взагалі страви, які прилагоджуєсь на квасі-кислоті. Христос знова добачив се непорозумінє апостолів і тому звернув ся до них словами, які записані в 11-ім вершику тої самої 16-тої глави від Матія: „Як се не розумієте що не про хліб я казав вам, остерігатись квасу Фарисейского та Садукейского?“ Верш 12: „Тоді зрозуміли, що не казав остерігатись квасу хлібного, а науки Фарисейської та Садукейської.“

Фарисеї та Садукеї не вірили, що Христос є Спасителем — Месією, Сином живого Бога але уважали єго за ошушта. Тому річ була зовсім природна і на місци, коли

Христос спитав своїх учеників за кого они Єго мають, — верш 13: „Питав учеників своїх, глаголючи: „Хто я, кажуть люди, Син чоловічий?“ — верш 14; „Вониж сказали: Одні: Йоан Хреститель; другі: Ілія; иньші-ж: Єремія, або один з пророків.“ — верш 15: Рече до них: Ви ж як кажете? Хто я?“ — верш 16: „Озвавшись Симон Петр каже: Ти еси Христос, Син Бога живого,“ — верш 17: „І озвавшись Ісус рече до него: Блажен еси, Симоне сину Йонин; бо тіло і кров не відкрила тобі, а Отець мій, що на небі,“ — верш 18: „Скажуж і я тобі: що ти еси Петр, і на сему камені збудую церкву мою і ворота пекольні не подужають єї.“

Щож тут доказує, що Христос оснував свою церкву на Петрі? Тут наводить ся дискусія — розмова Христа з учениками про науку Фарисеїв і Садукеїв, котру Христос в порівнюючий спосіб назвав квасом, а відтак слідував запит, що думають люди про Христа; а потім, щоб ученики заявили своє переконане зглядом особи Спасителя, то Христос звертаєсь до апостолів особним питанням: „Ви ж як кажете, хто я?“ А Петро похопний до відповіді і найстарший літами, відповів: „Ти еси Христос, Син Бога живого.“

Що зробив Петро? Він прилюдно ви-

знав, що вірить в Христа як Сина Божого. Однак Христос сейчас звернув увагу Петра, що „тіло і кров не відкрила тобі, а Отець мій, що на небі“. Коли би Петро був задивлявся на Христа як сина тіла і крові, так як фарисеї і садукееї думали, тоді Петро був би відповів, що Христос є лиш звичайним чоловіком. Але Петро добачував в Христі щось більше. Він добачував в Христі Бога, котрий в особі Христа ділав такі чудні надприродні діла (чуда), котрий ділав річи, яких жаден чоловік — син тіла і крові — ніколи зробити не годен. Отець, що на небі відкрив перед апостолами силу св. Духа, який об'являв ся в ділах Христа. Скоро Петро визнав свою віру і коли Христос нагадав, що ся віра походить від Отця, тоді й додав: „Ти еси Петр і на сїм камені збудую церков мою і ворота пекольні не поконають єї“. Тут треба завважати що Христос не сказав: Ти еси Петро і на тобі я збудую церков мою — ні; Христос сказав „на сїм камені“, а сим каменем, на котрім стоїть церков Христа є віра, то визнання Петра, що Христос є „Син Бога живого“. Христос умер, щоб „кожен хто повірить в Него, не погіб, а спас ся“. Петро щойно визнав ту віру в Христа як Сина Божого, тому Христос й додає, що „на сїм камені збудую церков мою і ворота пеколь-

ні не подоліють її“. Та сама гадка видніє в цілїм Євангелїю, скрізь проповідь Христа кладе як найбільшу вагу на віру, яка є підставою християнського життя; Петро як одиниця не ухпив за нічо більше від прочих апостолів. Петро як чоловік ніяк не міг і не може бути підставою—підвалиною духового життя. В Євангелїю багато є доказів, що не Петро — чоловік є підставою християнства, а віра є тою скалою, на якій збудована церков Христа „Щоб коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся“. (Римлян гл. 10. вер. 9.) Так, Христова церков збудована на вірі і то на такій самій вірі, яку визнавав Петро, яка є тою скалою на котрій будуєсь церков Христа. Без тої віри християнства не булоб, бо она є підставою на яким опираєсь ціле обявлене волі Божої між людьми.

Коли порівнаємо ще слова Марка 8-29, Луки 9-20, і Івана 6-69. то знайдемо, що нема найменшого сумніву, щоб Христос мав замір робити Петра висшим від других апостолів, або щоби давав ему більшу силу, привелей, або ласку Божу більшу, чим другим апостолам.

Коли Христос ужив слова „скала“ на означене твердої віри, то говорив се тим са-

ним фігуративним способом (причтою) як говорив тоді, коли місто сказати слово „наука фарисеїв“ Він назвав її квасом фарисейским та Садукейским.

І знова, щоби ще яснійше довести, що Петро не є підвалиною християнства, але самий Христос, свідчать понизші євангельські слова;

Еф. 2—20: „Збудовані на підвалині апостолів і пророків (на вірі в Христа), а угольний (камінь) сам Ісус Христос“.

1. Кор. 3—11: „Іншої бо підвалини ніхто не може положити окрім тієї, що положена, котра єсть Ісус Христос“.

1. Кор. 10—4: „І всі той самий духовний напіток пили; бо пили з духовної скелі, що йшла за ними, скеля-ж була Христос“.

Що за страшний кінець Христової праці у нас бувби тоді, колиби ми прийняли за правду науку Риму, що ніби скалою є Петро, а не віра в Христа, коли сейчас лиш кілька вершів дальше в тієї самій главі Мат. 16—23, коли то Петро спокушував Христа, щоб не сталось, що мало статись, Ісус відповів: „Він-же обернувшись і рече до Петра: Геть від мене сатано! ти блазниш мене, бо не гадаєш про Боже, а про чоловіче“. Бідненькою, тай дуже слабенькою підвалиною ставби той Петро і ворота пе-

кольні подолілиб його дуже скоро.

Сказав Христос (Мат. 16—19). „І дам я тобі ключі царства небесного; і що звяжеш на землі, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі“. Що є ключем царства небесного? Чи небо є таким місцем, яке треба отворити желізним ключем? Певно, що ні; ключем до небесного царства, про який говорить Христос є закон Божий і наука, яку проповідував Христос апостолам і всім що підуть їх слідами, як рівнож і припоручене справляти старі жидівські закони, розвязувати що старе невідповідне добі благодати і в'язати те, чого вимагає дух часу, торуючи тим дорогу до неба для цілого людства, яке входить туди через віру в Христа.

Се припоручене дав Христос всім апостолам як се ясно потверджує євангелист Матей в гл. 18—18, і Іван в гл. 20—13. З сего ясно видко, що Христос ніяк не передавав Петрови якоїсь осібної привелегії, коли з сих других двох свідощів видко, що те саме припоручене дістали всі апостоли в одній і тій самій мірі.

Отже Христос не оснував своєї церкви на Петрі, а на вірі, що Він є Спасителем світа, Сином Божим і Він самий є угольним каменем, на котрім покладена підвалина (віра.) Тому Рим помиляєсь кілько ра-

зів голосить, що церков Христова основана на Петрі.

ДОКАЗ 14.

Римська церква рівнож проповідує, що Христос настановив Петра провідником апостолів і головою єго церкви. Ся наука римської церкви записана в катехизмі Кінкида. На сторони 105 і 106 того катехизма читаємо таке: „Папа є видимою головою Церкви, бо він є наслідником св. Петра, котрого Христос зробив проводирем апостолів і видимою головою Церкви“. Ся наука так поширена між католиками, що звичайно проповідуєсь єї без жадних доказів зі св. Письма, начеб оно так таки мусіло бути як голосить Рим.

Однак сьвідомий християнин такою проповідію задоволитись не годен. Він завсїгди звертаєсь до Євангелія і там шукає доказів. А прочитавши Євангеліє приходимо знов до переконання, що Рим знов помиляєсь коли учить, що Петро мав якебудь старшование над прочими апостолами.

Ісус Христос наказував апостолів, щоб жаден з них не виносив ся понад другого, щоб ніхто з них не стремів до старшования, ані щоб не жадав почесний і пр. Ось як говорить 23 глава Матея:

Верш 8;,,Ви-ж не зовіть ся учителями,

один бо ваш учитель — Христос; усі ж ви брати.

В. 9: „І отця не звить собі на землі, один бо Отець у вас, що на небі.

В. 10: „І не зовить ся наставниками, один бо в вас наставник — Христос.

В. 11: „Більший-же між вами, нехай буде вам слугою.

В. 12; „Хто-ж нести меть ся в гору, принизить ся, а хто принизить ся, піjde в гору.“

Що може бути на сьвітї більш яснійше докладнійше? Христос каже: (говорячи до своїх учеників), що ви не маєте кликати отцем жадного чоловіка на землі; ані не називайте ся наставниками — головами; ви є всі брати, а хто виносить ся понад другого, той принизить ся. А в римській церкві кождий піп, чоловік землі, зовесь отцем, кождий єпископ пастирем — князем церкови, а папа став заступником Христа, видимим головою, перед котрим як перед півбожком бють поклони найблизші єго товариші.

Петро апостол не приписує собі в своїх листах жадної висшости понад других. Пишучи до молодих церковних організацій каже Петро: 1. Петро 5-1: „Старших між вами молю, яко товариш — старший і сьвідок страдання Христового і спільник сла-

ви, що має відкритись.”

Верш 3: „Ані пануйте над народом, і взором будьте стада.”

II. Петра 3-2: „Щоб згадали слова приречені від сьвятих пророків і заповідь від нас, яко апостолів Господа і Спаса.”

Петро був апостолом призначеним для місії між обрізаними (між жидами, бо они після законів практикували обрізане) а Павло був призначений для місії між поганями (для народів поза жидівською нацією.) Так зарядив самий Христос і прочі апостоли уважали Петра апостолом жидів, а Павла апостолом поган. Значить ся, що если хто, то скорше Павло повинен би бути головою римської церкви — папою (бо Римляни були поганським народом) і Діяння апостолів говорять як найдокладнійше про подорожі Павла до Риму, підчас коли зовсім нема жадних доказів, чи Петро був коли в Римі, чи ні.

Христос при наверненю Павла Діяння гл. 26-15, сказав: „Та встань і стань на ноги твої; на се бо явивсь я тобі, щоб зробити тебе слугою і сьвідком того, що бачив еси і що обявлю тобі,”

Верш 17: „Вириваючи тебе від людей і від поган, до котрих тепер тебе посилаю.”

Самий Павло в листі до Гатат гл. 2-7;

так каже: „Ні, противно, зрозумівши, що звірено мені (Павлови) благовісте необрізання, яко-ж Петрови обрізання.“

Верш 8: „Хто бо допоміг Петрови до апостольства обрізання, той (Христос) допоміг і мені між поганами.

Верш 9: „І пізнавши благодать, дану мені, Яков та Ки́фа, та Йоан, що здавалися стовпами, дали правиці (подали руку) мені та Варнаві на товаришування, щоб ми були для поган, а вони (Петро і др.) для обрізання, (для жидів.“)

Ще оден важний доказ, що Петро не був наставником апостолів, себто головою, подали самі апостоли, що замість слухати розказів Петра, они давали ему певні припоручення. Сегож они були-б не робили колиб у Петра був якийсь висший уряд — старшование, чи сила — власть.

Діян. 8-14: „Почувши-ж апостоли в Єрусалимі, що прийняла Самарія слово Боже, післали до них Петра та Йоана.“

Колиб Петро був головою Христової церкви, то він подібно як нині папи повинен був бути головою, предсідателем Апостольського Собору. А тим часом предсідателем того собору не був Петро, а Яків. Се доказує факт, що апостоли не уважали Петра нічим більшим від Якова. І Яків давав рішення, а не Петро. Дія. 15-6: „І зібрались

апостоли та старші вглянути в сю річ.“

В. 13: „Як-же вмовкли вони, озвав ся Яків, говорячи: Мужі брати, вислухайте мене.

В. 19: „То суджу, що не треба тих турбувати, котрі від поган навернулись до Бога.“

Бесіда вела ся про те, чи погани, котрі навертають ся на Христову віру, мають обрізуватись, чи ні. Павло і Варнава давали справозданє з роботи між поганами і Петро був тої гадки, щоби поганам не накладати ярма, котрого „ні батьки наші, ні ми не здоліли носити.“ Тоді встав Яків і порішив справу, що справді поганам не треба обрізуватись.

Э ще много других евангельских доказів, що Петро не був головою — настоятелем, папою апостолів, але обєм сеї книжочки не годен змістити всіх тих доказів, а впрочім, яка більша з сего буде користь? Всі они доказують нарівно ясно і докладно що Рим помиляєсь, коли уичть, що буцім-то Петро був першим папою з таким авторитетом над апостолами, як-би нинішній папа над решту своїми єпископами. Ні, з Євангелія довідуємо ся що:

1. Христос сказав, що хтоб з апостолів виносив ся понад других, буде принижений.

2. Самий Петро каже про себе, що він є лиш оден зі старших, себто оден з апостолів і не приписує собі жадного старшова-ня.

3. Христос поставив Петра апостолом між жидами, а Павла апостолом між поганами.

4. Апостоли післали Петра на місію до Самарії, а сего булиб не робили колиб Петро був старшим над ними.

5. Петро не був предсідателем. Апостольского Собору, але Яків, і тоді Петро не ставляв свого права до „своєї столиці і трону“ як се нині видумує і практикує Рим.

ДОКАЗ 15.

Рим учить, що Петро був непомильним і що ту саму непомильність одідичили римські папи. А св. Письмо доказує, що Петро був помильним і ніколи не ставив жадних претенсій до непомильності, значить Рим і тут грубо помиляєсь.

Кардинал Гіббонс в своїй книжочці „Віра наших батьків“ на стороні 151, обговороючи непомильність Петра, вкладає в уста Христа отсі слова, ніби самий Христос говорить: „Ти, Петре, маєш бути підвалиною сеї церкви. Она ніколи не впаде, бо ти ніколи не помилиш ся.“

В сей спосіб хоче кардинал поправити самого Христа, ніби навчити Його як Він повинен був сказати до Петра. Однак в попередних уступах було вже доказано, що Христос не оснував своєї церкви на Петрі. Значить ся, наука Риму є фалшивою, нехристіянською наукою. А понизші уступи доказують, що слова кардинала є безпідставні, бо Петро помиляв ся, Петро поступив навіть так далеко, що публично і під присягою відрік ся Христа.

Мат. 14-28: „Петр же озвавшись каже до него: Господи, коли се ти, зведи мені йти до тебе по воді.

В. 29: „Христос сказав ему: Іди.

В. 30: „Та бачивши сильний вітер (Петро) злякав ся, і почавши тонути кричав, говорячи: Господи, спаси мене.

В. 31: „Ісус же простяг зараз руку, вхопив його і рече до него: Маловіре, чого в сумнів ся єси?

Тут Петро сумнівав ся, чи Христос має справді силу провадити єго по воді, т ще підчас сильного вітру — тут показав Петро брак віри в Христа.

Мат. 16-22; „І взявши його Петр, почав докоряти йому (Христови) кажучи: Пожаль себе, Господи; нехай се не станеть ся тобі.

В. 23: „Він же обернувшись і рече до

Петра: Геть від мене, Сатано! ти блазниш мене; бо не гадаєш про Боже, а про чоловіче. “

Щож, чи оказав ся тут Петро як непомильний папа, коли спокушував Христа. та намовляв, щоби не сталось, що мало статись? Значить, що Петро не желав сьвітови спасеня, або що найменше в своїй „непомильности“ не думав, що говорить! Христос назвав еге Сатаною, а таку бесіду образою зглядом Спасителя.

Лука 9-33: „І сталось, як розлучились від него, каже Петр. до Ісуа: Наставниче, добре нам тут бути і зробимо три намети, один тобі, і Мойсею один, і один Ілії, не знаючи, що каже.“

Петро не знав, що говорить; не звернув уваги, що такою бесідою він зрадив своє самолюбство, мовляв коби нам добре, І от коли нам добре, то побудуймо три намети собі, а більш нікому — цілий сьвіт най дальше пропадає. Петро сильно помилив ся, бо задачию Христа було спасти сьвіт. Не знав Петро, що говорить, тому й не можна робити его непомильним.

Галат. 2-11: „Як же прийшов Петр в Антіохію, устав я проти нього в вічі: бо заслужив докору.“

В. 12: „Перше бо нім прийшли деякі від Якова, він їв з поганами: як же прийшли,

таївсь і відлучавсь, боячись тих, що були з обрізання.“

В. 13: „Лицемірили з ним також і інші Жиди, так що й Варнава зведений був лицемірством їх.

В. 14: „Та як побачив я, що вони не-право ходять по євангельській істині (правді,) то я сказав Петрови перед усіма: коли ти, будши Жидовином, живеш по поганьски, а не по жидівски, то на що примушувати поган жити по жидівськи?“

Тут вже справа з Петром серйозніша. Петро провинивсь тут проти моралі християнського життя. Він дозволяв собі жити по поганськи, підчас коли жадав щоб погани жили по жидівськи. Ся провина була так важною, що Павло уважав потрібним виступити проти поступовання Петра і публично, перед всіми зганити і напімнути его.

Марк. 14-33: „І бере (Ісус) Петра, Якова, та Йоана.“

В. 34: „І рече їм: Тяжко сумна душа моя аж до смерти. Підождіть тут і пильнуйте.

В. 37: „І приходить і знаходить їх сплячих і рече до Петра: Симоне, ти спиш? не міг ти однієї години попильнувати?“

Тут знов Петро упав. Христос поставив его і других двох апостолів, щоб пиль-

нували, а самий відійшов трохи далше, щоб молитись. Він відійшов, а Петро місто припильнувати поклав ся спати. Верш 41: „Спіть вже і спочивайте. Годі, пристигла година; ось виданий буде Син чоловічий у руки грішникам.“ Петро мав пильнувати, але заспав і Син чоловічий був переданий в руки грішників. Сталось, що мало статись, але Петро не сповнив припорученя, хоч і не трудне оно було, не видержав навіть проби — він слабосильний упав.

Мат. 26 31: „Тоді рече до них Ісус: Всі ви поблазнитесь мною сієї ночі. Писано-бо: Поражу пастиря і россицлють ся вівці стада.

В. 33: „Озвав ся-ж Петр і каже до него: Хоч усі поблазнять ся тобою, я ніколи не зблазнюсь.

В. 34: „Рече до него Ісус: Істинно глаголю тобі: Що сієї ночі, перше ніж півень запіє, тричі відречеш ся мене.

В. 35: „Каже Йому Петр: Хочби мені з тобою і вмерти, не відречусь тебе.“

Але... верш 70: Петро відрік ся перший раз.

В. 72: Петро відрік ся Христа другий раз і забожив ся.

В. 74: Петро відрік ся третий раз. „Тоді почав він проклинатись і клястись: що не знаю чоловіка. І зараз півень запівав.“

Чи назвемо Петра непомильним, коли прочитуємо сі евангельські події? Чи годнісьмо згодити ся з кардиналом Гіббонсом, що Петро не сьміє упасти? Де Петрова віра і витревалість? Він казав що не відречесь Христа, а три рази відрік ся. Він обіцяв ся умерти з Христом, а відтак присягав ся, що не знає Эго.

Э другі докази попри сі, що доказують факт аж надто.

Римська церква каже що одідичила непомильність Петра, хоч і то, їх докази сягають лиш до сьвятих отців церкви і опирають ся на традиціях, та поки що доказано, що: Христос не будував церкви на Петрі; Петро не дістав і не мав жадної власти старшованя над другими апостолами; що Петро був помильним і відважив ся навіть явно відречись Христа. Коли римська церква ставить претенсії до старшованя, то радше нехай признасть собі, що она наслідує характер слабосильного, помильного Петра і так само ся римська церква є змінчивою, помильною і відступницею від віри в Христа.

ДОКАЗ 16.

Христос проповідуючи до людей, сказав, Йоан 5, 39: „Прослідіть писання; бо ви думаете в них жите вічне мати; й ті сьвідкують про мене.“

Павло каже, II. Кор. 13, 5: „Самих себе розбирайте, чи в вірі; самих себе вивідайте.“

А католицька церква каже, що люди не сьміють читати св. Письма, бо людям вистарчить те, що учить піп.

Трентийський Собор постановив, що: „Ніхто не сьміє читати, або посідати св. Письмо без писемного позволення інквізитора, або єпископа дієцезії.“

Папа Іннокентий III. заборонив читати або посідати біблію. Другі папи робили так само.

Тарагонський Собор в 1234. році проголосив єретиком кожного, хто мав у себе біблію переведену на рідну мову, а не хотів віддати, щоб спалити її.

Христос і Біблія кличуть до людей: „Читайте св. Письмо“ — а Рим і папи заказують. Позаяк Христос є правим, тому й Его поклик є для кожного християнина сьвятим, а голос Риму і папів є голосом ложним, що руйнує християнство.

ДОКАЗ 17.

Христос сказав, Іван. 6, 53: „Рече-ж їм Ісус: Істинно, Істинно глаголю вам; як не їсьте тіла Сина чоловічого й не пете Його крови, не маєте життя в собі.“

А папа Пій IV. проголосив, що: „Я рі-

внож проголошую, що так під одним видом, як і другим (в самім хлібі, чи в самім вині) знаходить ся Христос цілий, правдивий і в повній Тайні.“ (*Ordo administrandi Sacramenti*, р. 67.)

А в 1215. році Констанський Собор постановив подавати сьвідським людям причастіє лиш під видом хліба.

Христос каже: „Як не пете Його крові, життя не маєте в собі“ (значить не маєте, духовного життя.) — Рим і папи заперечили людям причаститись „Його крові“ — значить Рим не хоче дати річи, котра до спасеня потрібна. Що може бути кращим доказом, що Рим милить ся?

ДОКАЗ 18.

Христос приказуючи їсти Свое тіло і пити Свою кров мав на гадці тіло духовне і кров духовну, Ів. 6-63: „Се дух, що оживлює, тіло не годить ся ні на що. Слова, що я глаголю вам, се дух і жите.“

Павло каже, Кор. 10-16: „Чаша благословенна, котру благословляємо, хиба не єсть общенне крові Христової? хліб, що переломлюємо, хиба не єсть общенне тіла Христового?“

Але папа Пій IV. каже: „В Евхаристії знаходить ся правдиве, дійсне і субстанціальне тіло і кров, вкупі з душею і боже-

ством Господа нашого Ісуса Христа“ (Ordo administrandi Sacramenti p. 97.)

Трентинський Собор в каноні 1. каже: „Колиб хто говорив що в найсвятійшій тайні Евхаристії нема правдивого, дійсного і субстанціального тіла і крові Христа, нехай буде проклятий.“

Христос і Біблія кажуть, що хліб і вино є лиш общенням (принятєм) тіла і крові Христа і се тіло і кров приказують нам розуміти духово, бож сказано, що, тіло (фізичне) тут не годить ся ні на що.“

Рим і папи навчають противно, що в Евхаристії треба розуміти правдиве, дійсне і субстанціальне (фізичне) тіло і кров Христа.

ДОКАЗ 19.

А ось тут і фактів не треба, бож всякий прецінь знає, що папа наказує своїм попам і сестрицям женитись,

Але Петро, котрого Рим хоче робити першим папою, був жонатим, Мат. 8-14.

„Дух же явно глаголе“ — 1. Тим 4-1: „що в останні часи відступлять деякі від віри, слухаючи духів лестивих і наук бісових.“ верш 3: „що боронять женитись і велять вдержуватись від їди“ (постити.).

Павло до Жид. 13-4, каже: „чесна женитьба у всіх.“

Павло І. Тим. 3-2 каже: „Треба-ж єпископу бути непорочним, однієї жінки чоловіком.“ Те саме каже Павло і про дияконів І. Тим. 3-12.

Біблія учить і поручає („треба“) єпископам і дияконам женитись. А Рим заперечує женитись попам, єпископам, дияконам і др. вирост наперекір науці Христа і Біблії. А се знов доказ, що Рим помиляєсь.

ДОКАЗ 20.

Христос каже, Марк. 7-18: „І рече до них: Так і ви нерозумливі? Не зрозуміли, що все, що осторонь і входить у чоловіка, не може його опоганити.

Верш 19: „Бо не входить йому в серце. а в живіт, і відходить в одхідник, очищаючи всяку їжу?“

Павло каже, 1. Кор. 8-8: „Іжа-ж нас не поставляє перед Богом, бо анї лучші, коли їмо, анї гірші, коли не їмо.

А до Колос. 2-16: „Нехай же оце ніхто не судить вас за їду.“

Дух сьвятий говорить, 1. Тим. 4, 1-3: „Декотрі слухаючі духів лєстивих і наук бісових, в лицемірстві брєхливих велють вдержуватись від їжи.“

А римські декрета завели між людьми всякого рода пости і „велють вдержуватись від їжи.“ І лиш она одна, римска церква

силує своїх вірних постити. І она лиш одна приписує собі право наказувати постити. І она лиш одна приписує собі право наказувати постити впрост противно від науки Євангелія. Тому она є лицемірною, неправдивою Христовою церквою, помильною і невірною.

ДОКАЗ 21.

Рим учить, що є посереднє місце між небом, а пеклом, так зване чистилище. І що нїм люди ідуть до неба, то ідуть перше до чистилища покутувати одні за повсякденні гріхи, а иньші за неспокутовані ще дочасні кари, які належать ся їм за тяжкі гріхи.

А Біблія говорить 1. Йоана Богослова 1-7: „І кров Ісуса Христа, Сина його очищає нас від всякого гріха.“

Йоан 6-24: „Істинно, Істинно глаголю вам: Що, хто слухає слово мое і вірує посланному мене, має жите вічне, і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.“

Рим учить, що всякий гріх, хоч-би найменший, коли він не спокутований, тручає християнина до чистилища. А се зовсім відмінна наука від науки Євангелія, яке каже, що кров Христова очистила нас від всіх гріхів і відмінна від слів Христа, що виразно приобіцяв: хто слухає слово

мое і вірує пославшому мене має жите вічне і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.“

ДОКАЗ 22.

Христос каже, Мат. 5-44: „Яж вам глаголю: Любіть ворогів ваших, благословляйте, хто клене вас, робіть добро, хто ненавидить вас і моліть ся за тих, що обиджають вас і гонять вас.“

Друга найбільша заповідь Христа є, Мат. 22-39: „Друга-ж подібна їй: Люби ближнього твого, як себе самого.“

Рим називає протестантів єретиками і ворогами церкви. Але протестанти є сусідами — ближніми і тому римська церква повинна любити їх як саму себе, благословити і молити ся за них, так як се Христос приказав. Але Рим поступає завсїгди противно. Кілько разів проголошував новий декрет, тільки разів проклинав всіх тих, які не схочуть повинуватись, чи вірити новим „правдам.“ Що більше, римська церква не вдоволялась самими проклинами. Тоді, коли она мала силу, она понастановляла сьвяті трибунали, так звану св. Інквізицію де тортуровано єретиків, мучено, палено на стосах дров, Сю інквізицію практикували і благословили папи Урбан IV, Александер IV, Клемент IV, Никола III, І-

ван ХХІІ, і прочі їх наслідники так довго, доки сьвіт оружієм присилював римську церкву заперестати братоубійче кровопролите.

ДОКАЗ 23.

В книжочці „Слава Марії“ яку Рим апробував як доктринальну книжку в славу Марії на стороні 172. надруковано ось як: „Бог ніколи не спасе нас без посередництва Марії.“

Стор. 29: „Она вибрана не карати грішників, а прощати.“

Стор. 171: „Спасене всіх людей зависить від ласки Марії.“

А що каже біблія?

Жид. 7-25: „Тимже і спасти може (Христос) до кінця приходящих через нього до Бога, будучи всегда жив, щоб посередникувати за них.“

Кол. 1-19: „Бо зволив Отець, щоб у ньому вселилась уся повня.“

Діяння 4-12: „Бо нема ні в кому другому спасеня: бо і нема иньшого імени під небом, даного людям, щоб ним спастись нам.“

Рим каже, що ми не можемо сластись без посередництва Марії і що она простить наші гріхи так само як самий Христос. А Біблія каже, що Христос, у котрому всели-

лась уся повня“ є нашим посередником і нема другого імени (нема імени Марії) даного людям, котримби спастись нам. Тому Римска наука про спасенє є блудною.

ДОКАЗ 24.

Друга заповідь Божа, дана людям в Старім Завіті, яку відтак потвердив і освятив Христос в Новім Завіті звучить ось як, II. Мойсея 20-4: „Не робити меш собі ваяного кумера, чи подобини того, що на небесах у горі, і того, що на землі в низу, і того що в водах і під землею.

Верш 5: „Щоб не припадав ниць перед ними і не служив їм; бо я Господь, Бог твій ревнивий Бог, що караю беззаконне отецьке на дітях у третьому і четвертому роді тих, що невидять мене.“

Римска церква нівечить сю заповідь Божу і робить собі всякого рода подобину, того, що на небі, як образи Христа, Петра. Бога Отця, Марії і пр. і поклоняєть ся їм як дійсним богам. Рим учить, що таким подобинам треба поклонятись, як учить Тома Аквінатский найбільший римський теолог: „Тому треба почитати (адорувати) образ Христа з рівною пошаною, яку віддаєсь самому Богу. (Sum. Theol.)

Никийский Собор зазначив ся рівножсим відступством від заповіди Божої. Сей

собор відновив і впровадив в римську церкву старинний звичай почитання рукотворних подобин — образів. Се почитане практикує нині римська церква в повнім змислі і переслідує вірних за непочитане образів нарівні як недовірство. Така наука і поступоване противні св. Письму і тому власне Рим помиляєсь і проповідує ложну науку.

ДОКАЗ 25.

Попередні 24. докази вказали ясно і докладно, що римська церква відступила, від св. Письма і проповідує свої догми противні науці Христа, науці апостолів, практиці першої християнської церкви за перших 300 років. А всю свою ложну науку буде на придуманій непомильності заступника Христового на землі, римського папи. Непомильність папи, се наче панцир для жовніра — без сего римська церква не встоялаб.

Чи ж нема рачії дивуватись?

Чому жаден з чотирох Евангелистів нігде і ані разу не спімнув і не написав, що Петро, чи его наслідники — папи є заступниками Христа на землі „видимою головою церкви?“ Сеж найважніша догма в римській церкві. А апостоли описували много річей менше важних; чомуж нічого не написали про непомильність, коли се така

важна річ, і колиб она справді була в християнській церкві? Нехай собі хто вірить як хоче, але сьвідомий християнин на сліпо вірити в безпідставні річи не буде.

Чому Павло пишучи до Римлян не брав на увагу, що римська церква є непомильною, але пише в одинайцятій главі, що они, римські християни, є нарівні в небезпеченьстві відступства як і жиди?

Чому Петро, той перший римський папа пишучи свої послання не сказав і не подав жадної директиви як церкві мають поступати і кого слухати по его смерті?

Чому цілий Новий Завіт так часто пише і остерігає перед ложними пророками, перед Анти-христами, а ані разу і нігде не каже де є непомильність і кого слухати, щоб уникнути єреси?

Коли Петро був першим папою, то яке право мали прочі апостоли розказувати своему наставникови, заступникови Христа, видимій голові церкви?

Чому Петро ніколи і нігде не виконував свого уряду і власти?

Чому Петро писав, що він не є нічо більше, як оден зі старших (оден з апостолів?)

Чому перші церкви ніколи не відносились з церковними справами до Риму?

Чому св. Отці Тертутіян, Єронім і О-

пат не приписували римській церкві більшої чести, влади, чим всім прочим церквам? Чому они не uznали і навіть не згадали про папську непомильність?

Через цілих три століття по Христі жадна християнська церква не переслідувала так званих єретиків і не ставила претенсій до їх життя і смерті, жадна з первісних християнських церков не уважалась непомильною. Аж в тисячу літ римська церква винайшла таку догму противну науці Христа і звичайному розумованню чоловіка — тим то она, римська церква є відступницею від правди і віри в Христа.

Шкаплір.

Се що пишеть ся в сїм уступі про шкаплір, єго історія, чудні діланя на тих, що убирають на себе сї сьвятощі католицької церкви — все те перебрано з „Книжки шкаплірної,“ яку кождий цікавий читач годен купити за 10. центів у P. J. Kennedy, Catholic Publishing Co. — New York.

Шкаплір — як сказано в „Книжці шкаплірній“ на стороні 116 — повинен бути зроблений з двох платочків вовняного сукна три квадратних цалів, краска — колір сукна така, яку вибирають собі всякі шкаплірні ордени (сьвяті фірми!) як приміром шкаплір гори Кармель має мати темно бронзову, або краску кави. Оба платочки треба зчепити на подвійний шнурочок так щоб шкаплір мож вигідно перекинути через рамена, щоб оден шкаплір звисав з переду, а другий з'заду. Се однак не є незмінним правилом. Бо декотрі зшивають оба платочки разом і носять їх на шиї з переду, а иньші пришивають прямо до спідного шматя і т. д.

Рівнож причіпляєсь звичайно до шкапліра образець приміром Діви Марії, або вишиваєсь на них початкові великі букви „I. H. S.“ або „I. M. I.“ — однак ані образець

ані букви не є конечною річю; звичайний платок сукна вистарчає.

Шкаплірі є всякі, всяких орденів, як приміром шкаплір благословенної Діви Сімох Болів; шкаплір Непорочного Зачатя; сьвятої Тройці; червоний шкаплір Страстий; шкаплір Найсолодшого Серця Ісуса і Марії і т. д.

Не треба описувати кожного з тих шкаплірів осібно, бо они всі майже однаково роблені і наука про всіх одна,

За примір беремо лиш шкаплір Діви з Кармель, бо сей шкаплір найславніший, найбільш почитаний між католиками і найобширнійше говорить про него „Шкаплірова книжка.“ На сторони 92-93-94 тої, сьвятої“ шкаплірної книжки надрукована історія шкапліра Діви з гори Кармель. Ось кажесть ся там, що в Кент, Англія, жив якийсь Семен Смок. В дванадцятім році свого життя він пішов на пустиню, де жив виключно ягодами і корінцями. Эго напоєм була вода, а місцем відпочинку тїнь дерева. Молитва була его одиноким занятєм, а Марія, до котрої він мав спеціальне набоженство, нагороджувала его осібними ласками. По трийцять років пустинного життя, він вступив до монастира на горі Кармель і ревно служив монастиреви і набоженству до Діви Марії. Він все палав особлившою любовою

до Діви Марії і через кілька років сьпівав в її честь суплікації, щоб Она нагородила его якимсь особливим значком на знак обопільної любови. Історія описує далше як дїва Марія вислухала его просьбу, як прийшла до него, дала ему такий оден шкаплір і сказала: „Прийми сей шкаплір, мій дорогий сину, як доказ, що я збраталась з тобою. Се особний привилей даний тобі і всім Кармелітам; се знак особливого висшєня і певна, безпечна охорона в небезпечєньстві; се доказ нашого мира і вічної злуки. Хто буде мав щастє носити такий шкаплір, той не буде терпіти вічного огню в пеклі,“

На 96 стороні тої самої книжки оповідаєсь ще чуднїйша річ. В тїм самім часі, коли Семен Смок дістав в Англії від Марії шкаплір, тої самої хвилі явилась Марія римському папі Іванови XXII і сказала: „Іване, Вікарію мого Сина, мені мусиш завдячити, що ти удостоїв ся сего великого достоїнства, яким тїшиш ся, бо я вставлялась за тебе до мого Сина і тепер, так як я виратувала тебе з рук твоїх ворогів, так ти будеш ласкав потвердити сьвятий чин Кармелітів, першу інституцію на горі Кармель. І колиб хто з тих побратимів умер в грісі і дістав ся до чистилища, то я, їх Мати, першої суботи по їх смерті зійду до чи-

стилища і кого лиш з них знайду там, заберу на гору, до вічного життя.“

Сі слова знаходять ся також слово в слово в папській буллі папи Івана XXII з дня 3-го марта 1323. року. Сею буллею папа признав всі привілеї чина Кармелітів, оголосив відпуст за ношене їхнього шкапліра як правдиву, непомильну догму католицької церкви, кажучи: „Я годжусь на сі сьвяті відпусти, потверджую і устанавляю їх на землі. Сю буллю звуть „Суботнішна Булля,“ яку потверджували відтак як непомильну науку порядочно папи Александер V., Клемент VII., Пій V., і Григорій XIII.

На стороні 98. зазначено, що „отці“ мають право проповідувати науку про шкаплірі вірним і побожним людям.

На стороні 119 сказано, що „Набоженьство шкаплірів є одною з найліпших побожних церковних практик, які церква колинебудь установила.“

Книжка говорить дальше про чуда, які діялись при помочи шкапліра. На стороні 120. описано, що на одного чоловіка летіла куля мушкети, а шкаплір задержав у воздусі кулю і так чоловік спас ся від каліцтва. Та можна стрінутись з вислуженим вояком хочби де, що в війні ударила его мушкетова куля, тай не скалічила—тай що

з сего? Богато є мушк. куль які переховувани через довший час тратять свою силу і хоч ударить чоловіка, то однак не скалічить.

На стороні 124, розказує книжка про дівчину, яка була смертельно хора і доктор сказав, що єї нема виходу, а она убравши на себе шкаплір, поздоровіла. Кількож є таких примірів, що доктор каже, що нема надії, а чоловік виздоровіє і живе, хоч і шкапліра не вбирає. Таких примірів є много поза шкаплірами.

Нї, всі теперішні чуда мають одну ціль і оден чудний спосіб, яким діють ся. А у Вселенній все дієсь після Богом установлених прав. Хто не зважає на чудні діла Божі в природі, той може вірити в надзвичайну силу чоловіка, чи небесну силу кустика сукна; хто однак в кожній події природного сьвіта добачує предвічний Божий закон, той знає, що для кожного висліді мусять скластись з передвіку все ті самі причини — так як дитина що покладе пальчик на горячу кухню, попечесь.

Але що зробиш католицкій церкві? Їй хочеть ся учити темняків „непомильної правди,“ що чоловік, котрий за життя носить шкаплір Діви з гори Кармель першої суботи піде просто до неба, і до пекла певно не дістанесь.

1. Сказано в II. книзі Мойсея гл. 23-13: „А в усьому, що я глаголав вам, будьте обачні; ба й імям богів чужих не згадайте, нехай не чути муть його з ваших уст.“

2. А у V. книзі Мойсея гл. 11-16: „Остерігайтесь, щоб не звело вас серце ваше, і щоб ви, звернувши з дороги, не служили иньшим богам і не поклонялись перед ними.“

3. V. книга Мойсея гл. 27-15: „Проклять чоловік такий, що робить обтісувані чи литі постаті, гідоту перед Господом, твориво майстерської руки і ставляє потай! І весь нарід нехай скаже: Амінь!“

Прочитайте добре першу точку і порівняйте; як католик, почитає Марію як бога, що може спасти; молитесь до неї і ставите її нарівні з Христом. Що до другої точки: ви не були осторожні і серце ваше звело вас з дороги і ви почитали більше богів, чим наказує Біблія. Що до третьої точки: ви дістали шкаплір і носите его на шиї думаючи, що шкаплір — божок спасе вас від чистилища, ви сховали его собі потай під убрание і кажете: „Амінь, я вірю в силу шкапліра, він спасе мене від мук в чистилищі.“

Чи се ще не є чисте ідолопоклонство? Кажіть ви, що вбираєте шкаплір лиш як звичай, в честь Діви Марії — то й се не о-

правдує вас. Бо римська церква учить як непомильну науку, що „ношенем шкапліра, спасаєтесь від мук в чистилищі.“ Яка-ж ріжниця в почитаню божка — ідола і в почитаню божка — шкапліра. Они оба однакі, ріжняться ся лиш у формі. А чи божок з дерева чи з каміня, чи з вовняного сукна — він все божок — ідол. А як довго той божок приносить вам спасенє, так довго ви уповаючи на таке спасенє єсьте ідолопоклонником.

Богато людей не знають, що св. Письмо противить ся почитаню таких річий, як шкаплір — та се лиш доказ, що найвисший час для них взятись до читаня і переконатись, яка є Христова наука.

Бо самий кардинал Гіббонс говорить в своїй книжочці на стороні 29. що: „Не можна приймати жадної нової догми, яку-б не проповідували апостоли, або яку не практикували перші християнські церкви. Бо апостоли одержали цілу науку потрібну до спасеня.“

А на стороні 60 знов каже: „Правдива Христова церква (котрою, як хотів він, доказати, є кат. церква) мусить учити тих самих наук, які проповідували апостоли і жадна церква не може уважатись за правдиву церкву если єї наука ріжнить ся від науки апостолів.“

В католицькій церкві більша частина є таких наук — догмів, які проголошено в тисячу триста літ по Христі, як от почитання образів, відпустити, сьвячене дзвонів, і пр. а за послідні кілька століть знов нові догми: Непомильність папи, безженність, Непорочне Зачате Марії, Спасене через Марію і пр. і пр.

Сі всі нові догми є мечем — доказом оберненим вістрем до самих католиків, що наглядно вказує їм, що римська церква є відступницею від Христового Євангелія і науки апостолів, бо учить річий — наук, яких нема в Євангелію, яких не установляв Христос, не знали, не практикували і не вчили Христові апостоли.

Наука апостолів справді обнимає всю науку Христа. Але апостоли не знали і не проповідували жадних, шкаплірів! Се додаток римської церкви!

Апостол Павло, до Галатів 1-8. виразно каже: „Та, колиб і ми, або ангел з неба проповідувам вам більш того, що ми проповідували вам, нехай буде анатема (проклятий).“

Римська церква впровадила в свою церкву друге величезне євангеліє, значить — догми і учить, що спастись можна лиш через Рим, папу, посів; дає вірним шкаплір на ший і учить їх, що той вовняний пла-

ток спасе їх від чистилища; каже молитись до Марії борше, чим до самого Христа. Сі всі науки — догми є нові, відмінні, або й просто противні науці апостолів і самого Христа. Тому римську церкву прокляв вже самий апостол Павло як церкву, що учить „більш того, що проповідували апостоли.“

Щож сказав самий Христос про таких людей? Мат. 15-9. сказано: „Та марно вони поклоняються мені, навчаючи наук заповідей чоловічих.“

Шкаплір „опатентовано“ і почато его ширити в тринадцятому століттю по Христі. Позаяк такий „винахід“ — спасенє через шкаплір є незвізний апостолам, тому шкаплір не може причислятись до християнської науки, а є наукою заповідий чоловічих, наукою римської церкви — є се отже марне поклоненє людей.

Йоан 5-24, сказано: „Істинно, істинно глаголю вам: Що хто слухає слово мое і вірує пославшому мене, має життє вічне і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.“ Кудиж тут причепити науку про чистилище? Як можна додавати нову науку, що хто носить шкаплір, той спасеться від чистилища і аж тоді перейде в життє? І багато, багато других доріг до спасеня в римській церкві [розумієсь без гроший не-

ма жадної] — як їх мож притулити до слів Христа, котрий виразно сказав, що хто слухає Эго слів і вірить Пославшому Эго на суд не піде, а перейде від смерти просто до життя вічного?!

Хтож говорить правду римска догма, чи Біблія — Слова Христа? Хтож правий Рим, чи Христос?

Чоловіче добрий, кому ти вірний папі, чи Христови? Ти не можеш двом панам служити але — або папі, або Христови!

Чи ти годен сказати совістно, що ти є християнином, коли носиш шкаплір і намагаєш ся вірити, що за то ти дістаєш відпущене гріхів? Чи ти віриш совістно, що триста днів мук в чистилищі, чи менше, чи більше, тобі зменьшилось і ти вже от-от щасливий, сьвятий? Чи ти ніколи не читав і не чув, що спасатись треба вірою в Христа, котрий спас тебе своєю смертю на хресті, а ти слухай Эго Слова і віруй в Эго спасене, той спасеш ся? Спасене вже окуплене дорогою кровію на хресті, а твої шкаплірі, се великий обман духовних торговщиків, се тана риба на твої тяжко зпрацьовані гроші; сей клаптик вовняного сукна і той шчурочок. се стричок, яким ти прив'язаний до попівського черева — він, твій піп є циганом, що держить тебе на шнурочку, а ти є тим медведем, що гуляєш, якої тобі піп розкаже.

Нема прощення гріхів, чи кари при помочи шкаплірів, такої науки нема в св.Письмі — нема, нема і ще раз кажу, нема ніякої дороги до спасення, бо одинокою дорогою до спасення є самий оден божественний наш Спаситель Ісус Христос! Самий Він, Христос проголосив голосні на цілий світ слова: „Я дорога і правда і життє; ніхто не приходить до Отця як тільки мною” (Йоан IV — 6.) Нема жадної дороги через Рим до неба, нема шкаплірів! Христос, Эго Слово, Эго спасене, се одинока дорога до Отця. І як можна йти до Отця за помочию шкаплірів, чи за вставленем ся Марії, коли Христос виразно сказав, що ніхто не приходить до Отця, як тільки мною? Проч шкаплірі з шиї, не безчестіть тіло, яке хрещено в ім'я Ісуса, не ображайте Христа, бо лиш Він один є дорогою, правдою і життєм ніхто не приходить до Отця як лиш Христом!

ПОЧИТАННЯ ОБРАЗІВ.

Католицька церква не признає ся до ідолопоклонства. Але докази і факта з щоденного життя католика є найкращим свідомством. Коли католик паде ниць перед образом, або гіпсовою фігурою св. Петра, Йосифа, чи Марії, се ідолопоклонство. Коли священник на „Чесного Хреста“ виносить на церкву хрест убраний чибриком і васильком і коли він і цілий нарід кланяються хрестови співуючи: „Господи помилуй“ і „Хрестови Твому поклоняємо ся, Владико“ — се ідолопоклонство. Саміж католики і ділом і співом признають, що „не Тобі, Владико, але хрестови-дереву поклоняємо ся“. Коли в Велику Пятницю люди на колінях присувають ся, та бють поклони і цілюють хрест і плащеницю, се ідолопоклонство. Коли люди коліняють перед гіпсовою фігурою в „гробі“, та для більшої пошани ставлять при „помершій Ісусі“ війскову варту, се ідолопоклонство. Коли нарід з попами на переді, кланяються, стогнуть, плачуть перед образами на відпустах — люди добрі, се нічо більше, ані менше, лиш ідолопоклонство. А вже нігде так ясно не проявляєсь ідолопоклонство, як в почитаню св. Евхаристії. Дока-

зано в уступі про Евхаристию, що слова „їдьте моє тіло й пийте мою кров“ треба розуміти духовно, а не буквально, бо слова „що я глаголав вам се дух й життя; тіло не годить ся нінащо“ (Йоан 6). Однак католики роблять з кусочка хліба осібною бога. І ще не отворились дверцята від кивота, а вже цілий нарід паде на коліна — перед хлібом! Або їде сьвященник з „Божим даром“, або як дехто виразнійше зраджуєсь: з „Паном Богом“, то вклякай серед найгіршого болота — се ідолопоклонство.

Се все практикуєсь в католицькій церкві хоч перед сьвітом покриваєсь ніби формою, ніби церемонією. А в сути річи се є ідолопоклонство. І люди, що се все роблять, думають, що они сим є добрими християнами. Але они ними не є. Они роблять річи, які належать до ідолопоклонства, які є заказані і потуплені наукою Біблії.

Рим каже, що Бог приказав Мойсейови побудувати „кивот завіта“, зробити двох херувимів і поставити їх по обох боках скрині (II. Мойсея). Після науки римської церкви сей факт мав би бути доказом, що Господь хоче почитання образів, чи радше ідолопоклонства. Чиж се можливо? Ні, бо читаєм дальше, а там сказано, що кивот завіта мав Мойсей уставити в „Сьвятая Сьвятих“ і ніхто не сьмів туди входити,

лиш архиерей і то лиш раз на рік. Як же той нарід міг попасти в ідолопоклонство? Господь являв ся Аронови і другим, в спосіб, який Єму уподобилось, але не за посередництвом образу, чи фігурки.

Деж є які небудь докази, що Господь жадає, або бодай терпить почитанє річи рукотворної? Нема жадних і нігде. Противно, так Старий, як і Новий Завіт ясно і докладно і виразно потупляють і заказують всякий прояв ідолопоклонства.

А прецінь кождей, хто був в католицькій церкві бачив там повно всяких образів, фігурок, перед котрими, як от перед образом Марії, або Йосифа, горить осібна лямпочка так звана „адораційне сьвітло“. Бачимо також, що ті образи прибрані цвѣтами, окрашені шовками, коралями, золотими сукенками, тай коронують їх з великою церемонією при здвизї множества народа, почім всі разом падуть перед пишним божком на коліна і молять ся, сьпівують акафісти, величають его. Католики знають всі ті звичаї і обряди.

Другий Нікийский Собор каже: „Віддайте їм (образам) пошану і достойний поклін, але не покланяйтесь їм поклоном, який належить ся Богу одному“. (Labbes Councils, Paris 1672).

Апостольска столиця в Римі жадає,

щоби „хрест легата ставлено по правій стороні, бо єму (тому хрестови) належить ся поклін“.

Св. Тома Аквінатський учить, що образам треба поклонятись. Він не ставить різниці між поклоном самому Христови, а поклоном образowi, але учить ідолопоклонства.

Почитане, яке віддаєсь „гостиї“, або евхаристийному оплаткови походить також з наказу і науки католицької церкви. Оплаток, се мука і вода, спечені у формі двох кавалків горячого желіза. Се може зробити хто небудь. Коли сьвященник вимовить певні слова, сей оплаток мавби перемінитись в правдиве тіло і кров Христа. Оплаток, чи проскурка зроблені з річий земських, які підлягають зіпсутю і хоч сьвященник „перемінить“ їх в тіло і кров Христа, то все той хліб і вино з часом псують ся, а навіть затроюють ся. Католик має вірити, що се правдиве тіло і кров Христа. Чи ж небесні річи підлягають зіпсутю? В попереднім уступі про Евхаристію доказано на підставі св. Письма, що хліб і вино не перемінять ся в субстанціяльне тіло і кров Христа.

Католик може говорити, що він не почитає проскури-гостиї так, як Христа. але що почитанєм хліба і вина почитає самого

Христа. Так само поклоняють ся погани своїм богам через поклін образам, чи божидам. В той самий спосіб Єгиптяни поклонялись крокодилям, або бикови, думаючи, що сим они поклоняють ся самому Богу. Так само почитали люди давнійше сонце, думаючи, що сей поклін дійде до Бога. Греки ставили перед собою золотих богів, хоч вірили, що богом не є золото, але що почитанєм подобини они почитають духового бога, що живе десь там в глухій нїрванї. Так Ізраїльтяни поставили перед собою під Синайскою горою золотого телця, щоб через него почитати живого Бога, приспівуючи „завтра сьвято Єгови“ — за що Господь покарав їх строго. Єробоам зробив теже подібно — то Господь знищив за те десять поколінь Ізраїля. Всі ті річи мають оден і той самий характер, значить — люди пробували почитати Бога почитанєм рукотворних річий.

Характеристичним є молитва для посвячення образів в требнику латинського обряду, де говорить ся: „Дай, о Господи, щоб хтонебудь буде гідно почитати сей образ, щоб одержав через него ласку в сїм і будучім житю“. Сю книжку потвердив папа Урбан VIII. і она уживаєсь до нинї.

Замітними теже є молитви требника грецького обряду, в яких при посвячуваню

образів просить ся Бога, щоб напрімір хрест, був для вірних „покровом“, „оружієм проти диявола“, „ісціленієм недуг“, „услишанієм всіх мольб“. Відтак сказано, щоб всі вірні приступали, щоб поклонялись і цілували „чесний хрест“, сьпіваючи при тім: „Прийдіть вірні, поклонім ся силі хреста!“ Ся книжка друкується ся кожного разу під надзором „Львовского митрополітарного собора“. При кождім посвячуваню образа, просить ся Господа о чудотворну силу для образа „ізгоняти біси“, „ісціляти недуги“ та щоб всі „молящі ся до него і поклоняющі ся“, діставали через него всі ласкі, о які просити будуть. А се ідолопоклонство!

Такому почитаню образів противить ся так Старий, як і Новий Завіт.

Друга заповідь Божа каже: „Не робити меш собі ваяного кумира, чи подобини того, що на небесах у горі, і того, що на землі в низу і того, що в водах і під землею“. (II. Мойсея 20-4).

Верш 5-ий; „Щоб не припадав ниць перед ними і не служив їм; бо я Господь, Бог твій, ревнивий Бог, що караю беззаконне отецьке на дітях у третьому, і четвертому роді тих що ненавидять мене“.

Яких треба ще доказів, що Господь забороняє поклонятись кумерам-образам?

Ти католик і в твоїй церкві повно всякого рода кумерів і в твоїй хаті стіни обложені образами і ти молиш ся до них — якої відповіді ждеш від Господа Бога, коли станеш в воротах до небесного раю? Ти ломиш Божу заповідь-закон, ти покланяєш ся образам, ти ідолопоклонник. Чи думаєш далі жити в блуді і належати до католицької церкви і разом з попами поповняти той самий злочин, ломити одну з найбільших заповідей Божих? Чи радше покинеш антихриста і поклониш ся Богу так, як учить Біблія? Шукай правди, а правда освободить тебе.

На закінчене сего уступа нехай остануть ся в пам'яті щирих християн отсі євангельські точки:

III. Книга Мойсея 26-1: „Не будете робити собі балванів, ні вирізувати образів, ні ставити стовпів і каменів з образами не ставляти мете в землі вашій, щоб перед ними бити поклони, Я Господь, Бог ваш”.

V. Книга Мойсея 4-15: „Пильнуйте-ж добре душ ваших”.

Верш 16: „Щоб ви не зледащили та не почали робити собі тесані постаті, подоби якої постаті, постать жіночу, або чоловічу ”

Римл. 1:22, 23: „Славлячи себе мудрим, потуманіли,

„і обернули славу нетлінного Бога на подобину образу тлінного чоловіка, і птиць і четвероногих і гаду.”

Йоан 4-24: „Дух—Бог, і хто покланяється Йому, духом і правдою мусить поклонятись.”

Сі євангелські точки вказують, що не можна почитати нетлінного Бога, річами тлінними. Правдивою дорогою є поклонятись Богу духом і правдою. Відложивши всяке божисте, ми винні вірити, любити і поклонятись Богу директно, так як до батька; вірити, що Він допоможе; вірити, що Христос задосить учинив за наш гріх; жий в вірі, надії і любови, а здобудеш небо!

Спасенє, яке проповідував Христос.

Кол. 2-8: „Дивіть ся, щоб хто не пожакував (звів) вас философією і марним підступом, по переказу людському, по первотинам сьвіта, а не по Христу.”

Рим учить, що:

1. Нема спасеня поза Римом.
2. Марія спасає і може спасти так само як Христос.

3. Пошеним шкапліра спасаєсь чоловік від чистилища і першої суботи по смерті іде до неба.

4. Папські відпусти увільняють від провини за повседневні гріхи.

5. Наушна сповідь перед попом відпускає гріхи.

6. Щоби спастись, або другого спасти, щоб хрест був важний, щоб доступити відпущеня гріхів, або розгрішити — треба мати добре наміренє, або так звану інтенцію.

З сего всего видко, що цілий католицизм є одною замотаною, невиразною, чорною тьмою, в якій живеш в вічній боязни. Все перед тобою укрите тайною. Тобі сказано, що ти не доріс розуміти теології. Ти робиш все, що тобі приказують, а на останку тобі підсувають чорну таблицю і кажуть тобі нагадувати, чи ти мав добре на-

мірене, чи ні, бо від сего залежить чи ти спасений, чи ні — ти жиєш в вічній боязні, ти вічно окуповлюєш собі спасене, ти вічно журиш ся, мучиш ся і на останку таки не сьмієш мати віри, що ти спасений, бо знов тобі приходить ся сумніватись, чи ти спасаючись хотів спастись.

На що придаєть ся тобі та борба з самим собою, нащо жити в вічній непевності? Чомуб тобі не полюбити правої дороги до Христа — через Євангеліє?

Бож ти прецінь годен порозуміти, що если християнство є правдивою дорогою до спасеня, то Біблія є одинокою книжкою, що містить в собі правдиву науку християнства. А будь певний, що дорога до спасеня, котру проповідував Христос є отворена для тебе. Христос проповідував до бідних, простих людей і будь певний, що проповідував так, що кождий може розуміти і наслідувати науку в практиці — житю, Рим каже тобі, „ні, права церкви є для тебе дорогосказом, а біблію лиши, бо простий чоловік не годен єї розуміти." Прощу тебе, приятелю, порівнай ті шість точок римської науки з наукою Христа.

Кол. 1 15: „(Ісус Христос) котрий єсь образ невидимого Бога, перворідень усякого творива“.

Верш 16: „Бо ним сотворене все, що

на небесах і що на землі, видиме й невидиме, чи престоли, чи панства, чи князівства, чи власті, — все Ним і для Него сотворене.“

Верш 17: „Він єсть перш усього, і все в Ньому стоїть.

Верш 18: „І Він голова тілу і церкві, Він початок, перворідень з мертвих, щоб у всьому Йому передувати.

19: „Бо зволив (Отець), щоб у Ньому вселилась уся повня.

20: „і щоб через Него поєднати все з собою, примиривши кровю хреста Його, через Него, чи то земне, чи то небесне“!

З сих точок довідуємось, що Христос є перворіднем всякого творива. Сьвіт сотворений для Него і Він знов відкупив сьвіт від гріха смертю на хресті ставши чоловіком, щоб нас примирити з Богом.

Йоан 14 6: „Речеж йому Ісус: Я дорога я правда й жите: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною.“

Йоан 3-35: „Отець любить Сина і все дав у руки Йому“.

Діян. 4 12: „І нема ні в кому другому спасеня, бо й нема иньшого імя під небом, даного людям, щоб ним спасатись нам“.

Се вказує, що Христос є одинокою дорогою до спасеня, та що неможливо заступити Христа шкаплірем, або Марією.

Римл. 5-6: „Ще бо Христос, як були ми недужими, в свою пору за нечистивих умер“.

7: „Ледви бо за праведника хто вмер; хиба за благого може ще хто й одважитись умерти“.

8: „Являє-ж свою любов до нас Бог (у тому), що як ще були ми грішниками, Христос за нас умер.

9: „Много-ж більше тепер, будши оправдані кровю Його, спасемось Ним від гніва.

10: „Коли бо ворогами будши, примирились ми з Богом смертю Сина Його, то много більше, примиривши ся, спасемось у житті Його.

11: „Не тільки ж се, а й хвалимось у Бозі Господем нашим Ісусом Христом,

12: „Тим же то, як через одного чоловіка гріх у світ увійшов, а через гріх смерть, так і смерть у всіх людей увійшла (через того) в кому всі з грішили.

15: „Та не так і дар, як прогрішене. Коли бо через прогрішене одного многи померли, то много більше благодать Божа і дар благодаттю одного чоловіка Ісуса Христа у многих наддостаткувала.”

16: „Дар же на оправдане з многих провин.

18: „Так через праведність одного

(Христа) на всіх людей прийшло оправданне життя.

Жид. 9-28: „Так Христос, один раз принесений, щоб понести гріхи многих, удруге без гріха явить ся ждучим Його на спасенє.“

Ефес. 2-28: „Благодаттю бо ви спасені через віру; і се не від вас; се Божий дар,

9: „не від діл, щоб ніхто не хвалив ся“.

Тут сказано, що Христос умер за грішних, а смертю Він заплатив всі гріхи цілого сьвіта. Ми маємо нагоду дістати спасенне, та не за гроші, або молитву, покуту, відпуст, заслуги, а вірою.

І. Йоана 4-10: „У сьому любов, не що ми любили Бога, а що Він любив нас і післяв Сина свого на благанне за гріхи наші. В. 11: „Любі, колиж так Бог полюбив нас, то й ми повинні один одного любити. В. 12: „Бога ніхто ніколи не бачив; колиж любимо один одного. то Бог у нас пробуває, і любов Його звершена у нас. В. 16: „Бог є любов і хто пробуває в любові, в Бозі пробуває, а Бог в ньому. В. 19: „Ми любимо Його, бо Він перший любив нас.

В Евангелію від Йоана гл. 14. Христос розказує про царство і обіцяє жите вічне. В. 1: „Нехай не трівожить ся серце

ваше. Віруйте в Бога і в мене віруйте. В. 2,3: „Іду наготовлю місце, прийду й прийму вас до себе.

Христос був перед початком сьвіта, Він став чоловіком, щоб спасти всіх; був розпятий, заплатив за всі гріхи цілого сьвіта. Він полюбив сьвіт і нас любить і ласку Спасення дає даром всім. Щоб дістати Христове відкуплене треба „нетривожитись, а вірити — се одинока дорога. Вірити, що Ісус Христос, Син Бога живого є нашим спасителем; по вірі будуть добрі діла; по вірі нашої буде нам.“

Про сю віру пише ап. Павло до Жидів гл. 11-1: „Віра єсть підстава того, на що вповаємо. В. 3: „Вірою розуміємо, що віки стали ся словом Божим.“ В. 4: „Вірою Авель приніс лучшу жертву.

В. 6: „Без віри не можна угодити,“

Про те, як спасатись вірою говорить Мат. 10-32: „Всякий, хто мене визнавати ме перед людьми, того й я визнавати му перед Отцем моїм. Марко 16-16: „Хто вірувати ме, та охрестить ся, спасеть ся; а хто не вірувати ме, осудить ся. Лука 7-50: „Речеж до жінки: Віра твоя спасла тебе: йди з супокоем. Йоан 3-16: „Так бо полюбив Бог сьвіт, що Сина свого єдинородного дав, щоб кожен, віруючий в Него не погиб, а мав жите вічне. В. 18: „Хто вірує

в Него, не осудить ся, хто ж не вірує, уже осуджений; В. 35: „Отець любить Сина, і все дав у руки Йому. В. 36: „Хто вірує в Сина, той має вічне жите; а хто не вірує Сянові, не бачити ме житя, а гнів Божий пробуває на ньому.

Йоан 5-2в: „Істино істино глаголю вам; що хто слухає слово мое і вірує Пославшому мене, має Жите вічне і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.

Йоан 6-37: „а хто приходить до мене, неவிжену геть.“

Дуже красний примір спасеня вірою бачимо в історії апостолів Діяня: гл. 16. коли то землетрус отворив двері криміналу, де замкнено Павла і Силу. Сторож хотів зробити собі смерть, бо думав що всі повтікали з арешту, та Павло здержав його і промовив „ми всі тут“. Він питав Павла „що мені робити, щоб спастись?“ Верш 31: „Віруй в Господа Ісуса Христа, то спасеш ся ти і дім твій.

Римл. 1-17; „Праведний вірою жив буде“.

Римл. 10-9: „Щоб, коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся“.

Чи повисші слова є незрозумілі для чоловіка? Рим каже, що Біблію лиш папа

годеи добре розуміти, чи ж він не помиляється? Коли Христос каже: вір мені, що я є Сином Бога живого і ти спасешся, то чого ще більш жадавбиш від Христа? Чоловік спасається вірою, а віра родить добрі діла — добрі діла є вагою нашої віри.

Мат. 16-27: „й тоді віддасть кожному по ділам їх.

1. Кор. 3-13: „яка в кожного робота, огонь випробує.

Яков 2-14: „Яка користь, коли хто каже, що віру має, та діл немає? Чи може віра спасти його?“ Верш 21: „Авраам, отець наш, хиба не з діл оправдився, піднявши Ісаака, сина свого на жертівник? Верш 22: „Чи бачили, що віра допомагала ділам його, а ділами звершилась віра? В. 26: „Яко бо тіло без духа мертво, так і віра без діл мертва“.

Небо, здобути вірою без діл, булоб таке саме, як, колиб ти був запрошений на бенкет, а не сьмів там нічого доторкнутись, нічого покушати.

Добрі діла випливають з віри є ті самі, про котрі говорять Блаженства Мат. 5-3. Они містять ся тоже в великій заповіді „любви ближнього як себе самого“. Золотим дороговказом для віруючого є слова: „не чини другому, що тобі немило“.

Марк. 9-41: Хто подасть вам чашу во-

ди в імя моє, не втратить нагороди своєї.

Лук. 6-38; „Давайте, то й вам буде дано“.

Ще більше і докладніше поясняє послане до Солунян 5: 12-27; 1. Тим. 1-5; а всі ті євангельські слова вказують одну дорогу християнської чистоти, котрим небо буде вічною радістю. Се лиш частина того, що містить ся в євангелію. Радше треба сказати, що: цілий Новий Завіт є тою сьвятою книгою, що учить чоловіка вірити, що Христос є Сином Бога живого і що тою вірою одержує вічне житє.

Рим впровадив в християнство багато нових догмів. Єго дорога витичена до того, щоб ти став вірним підданим, щоб був послухним і не прикладав свого розуму, щоб віддав свою шию під керм попів — щоб ти був невольником. Ти вихований в тім. І ти думаєш, що ти правий коли в неділю підеш до церкви, заплатиш що кажуть і робиш, що тобі розкажуть — ти думаєш, що ти спасений. Послухай, що написано: „Всього дослідуйте; доброго держітесь“! — Сол. 5-21.

Дорогий Читачу, дослідуй ти, бо від сего зависить твоє спасення! Дослідуй, а переконаєш ся, що дорога спасення через Рим не є дорогою спасення через Христа, що після Біблії Марія не годна тебе спас-

ти, ані шкaплір, ані образ, ані відпустами, ані, грішми, ані попівським розгрішенем — одинока дорога спасеня є через віру в Христа Сина Божого, одинокого Спасителя цілого сьвіта — Він мав право обіцяти і Він лиш може дати вічне жите!

Читайте!

Читайте!

ВЕЛИКА БІБЛІЯ.

1073 сторін друку, мовою Українською: містить: св. Письмо Старого і Нового Завіта, всі книги Мойсея, всіх Пророків, Євангелія і всі послання Апостолів, дальше, родинну літопись. В гарній скіряній оправі \$3.00
Оправлена в полотно..... \$1.50

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВІТУ.

Всі Євангелія і всі Послання Апостолів, 500 сторін 35 центів

Путь Паломника (Богомольця)

ІЗ СЕГО СВІТА В БУДУЧИЙ СВІТ.

Вона обнімає 248 сторін має 37 дуже цікавих образків і надрукована на міцнім і гладкім папері, оправлена в дуже гарні полотняні краскові окладинки, на котрих золотими буквами витиснена назва книжки і образок. Се є дуже цікаве і духовно користне читане 104 народи її мають, тепер має її укранський народ. Вона написана в англ., мові вже 300 літ тому назад і доси свіжа вона і користна для кожного, хто лише її читає. Ціна сеї книжки є 75 ц,

Житє Ісуса Христа.

Старайте ся сю книжку купити поки є на продаж. Такої книжки не дістанете навіть в старім краю. Має воа 300 сторін друку і 73 образків. Ціна \$1.50

ІВАН ГУС.

ЧЕСЬКИЙ МУЧЕНИК ЙОГО ЖИТЄ, І МУЧЕНИЧА СМЕРТЬ

Наколи хочете знати хто був Іван Гус, що він учив і за що його спалили на стосі набудьте сю дорожню книжку з якої довідаєте ся про його благородну душу і силу волі, якої не зломил кати аж до послідної хвилини його життя. Книжка має 10 розділів, 254 сторін 17 образків. В гарній твердій оправі. \$1.50

Пишіть по наш величезний катальог 160 сторін.

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St.

Winnipeg, Man.